

આત્મ-તત્વ-વિચાર

એટલે

આત્મા, કર્મ અને ધર્મનું વિશદ વર્ણન કરતો

આ યુગનો મહાન પ્રવચન ગ્રંથ

હિં. : દેવોદ્ધારક અગ્નેક વ્યાખ્યાતા પૂ. આચાર્યદેવ શ્રીમદ્
વિ. વન. ન. સૂરીશ્વરજી મહારાજે મુ. મહા-કોર્મી આત્મા કર્મ અને
ધર્મ. ૧૨ શર મામ સુ. રી દી. નરપરી. મનનીય અને સચોટ વ્યાખ્યાનો
આપ્યા હતા આ પ્રવચનોએ હજારો ભાવિષ્ણુ અને ય આકર્ષણ
કે. કે. કે.

આ ૧૨ની દૂ. પછી ગાયક પ્રસ્તવના વિદ્યાર્થી સમય-
નિષ્ઠક કે. ન. ન. ન. ની હસ્તવિજયજી ગણિતવરે લખી છે

આ પુસ્તકની હિં. દી. અવસ્થિતિ પછી પ્રગટ થઈ ચૂકી છે તોડી
નકના પ્રિમતથી આપવાની છે, કે. કે. પાચ બેને ભાગ એકજ
પુસ્તકમાં મમાવિષ્ણુ પ્રવાસ આપ્યા છે

PHILOSOPHY OF SOUL

સોમજ આ પુસ્તક અંગ્રેજી ભાષામાં “ કીનોસીદી ઓફ સોલ
ના નામે સુદર ગ્રંથ આપ્યો આપના નીટીંગ તેમજ બિયા પેપર
ઉપર જાતે પાડવામાં આ. ન. છે. પડત પેજમાં બેને ભાગ સંપૂર્ણ
રીતે રજૂ કરવામાં આ. પા. છે

ગુજરાતી ભાષાની (મે. આદિતિ) ૪૦૦૦ નકલ પૂર્ણ થતા
નોંધ આદિતિ રોગ જ વખતમાં બહાર પડનાર છે ગુજરાતીમાં
૪૮૬ પૃષ્ઠો છે મૂળ ભાગના મળી ૧૦૦૦ પાનાનું વર્ણન છે

પ્રગટ - શ્રી આત્મ કર્મ ન. લ. ન. સૂરીશ્વરજી જેન જ્ઞાન મંદિર

૬, એસ. એન. મુ. બ. ૧૮ ની પી. દાર

નમોઽસ્તુ

શ્રી આત્મ-કમલ-વર્ધિનિમૂર્તિ-શ્રી જીન પ્રથમાળા
પૃ ૫ ૪૫ મુ.

પ્રસંગ પરિમલ

[પ્રથમાગતિ]

દક્ષિણ દેવોદાન-અચ્ચર વ્યાખ્યાતા પૃ ૫૦
આચાર્યદેવ શ્રીમદ્ નિઝય
લક્ષ્મણસૂરી શ્રી જી

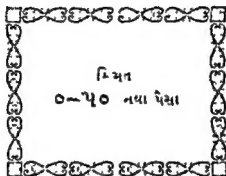
માદારાજના

વિદ્વાન ગિય નતાવધાની કવિકુલતિલક
પન્થામજી શ્રી કીર્તિવિજયજી ગણિવર

નમસ્ક

શ્રી દામજી ગોહાબાઈ
 દિ-પમદાસ
 ૬ એસ સેન, મુળક-૨૮,
 દાદર બી બી

પ્રથમ પ્રકાશન નવેમ્બર ૧૯૫૦
 વિ સ ૨૦૨૦
 ડી મ ૨૪૬૦
 ઈ સ ૧૯૧૪

મળવાનું ટેકાણું

શ્રી આદમ-કમલ-વર્ણિ-
 સૂરીચરણ જીન જ્ઞાનમ દિર
 ૬ એસ સેન મુળક-૨૮
 ૧૧૦૨, B B

મુ ક

પ્રીત્યુદ્ધ જીવજીસાલ સમી
 મદન પ્રી દરી, રતન પોળ
 દાચીખ ના અમનારાદ

પ્રામગિક

પ્રત્યુત્પન્ન પ્રસંગ પરિમલ નામના આ લઘુ પુસ્તકમાં
 વૈવિધ્યભર્યા અને પ્રસંગોનું આલેખન થયું છે, આવા
 પ્રસંગો જનહૃદયનું હારે આકર્ષણ કરે છે, અને અનેખી
 પ્રેરણા આપે છે પ્રારભમાં થોડા નિતનાત્મક પણ રસ
 પ્રદ લેખો આપ્યા પછી પ્રમગે પ્રસંગે લખાયવા અન્ય
 મનનીય લેખો આપવામાં આવ્યા છે, માગ અન્ય પુસ્તકોને
 જે રીતે જનતાએ આવશ્યક છે, તેવી જ રીતે આ પુસ્તકને
 પણ આવકારશે એવી આશા રાખવી અસ્થાને નહિ ગણાય
 જનતાના મુખથી વારવાર એ માલગવા મળ્યું છેકે માછી
 મગ લાપામાં અને લાખોએ ટાંચીમાં લખાયતું સાહિત્ય
 ચિરંજીવ બને છે તેનું જ નહિ પણ જનતા તેને હોશે
 હોશે વાંચે છે, યેગ યેગ વચાય છે, એકેક પુસ્તક ૫-૭૫
 રૂપયેતો શુ ૫૦-૫૦ રૂપયે વચાય છે ઘણાઓના મુખેથી
 આલગવામાં આવે છે કે હજી એ પુસ્તક ચારે ઠોર જનતામાં
 ફરે છે હજી અમને વાચવાય મળ્યું નથી, ફરતું જ રહે છે નૈત
 હોય કે અનૈત હોય ત્રીકોઈને લોકોએ શ્રદ્ધાએ લખાયતું
 સાહિત્ય એક ચરખી રીતે ઉપયોગી નિવડે છે સૌ કોઈ
 આમાંથી શીરનીર-ચાચે વિરેક કરી શુણને મહી શુભી થવા
 પ્રયત્ન કર્યો તો મારો પ્રયત્ન મફત થશે

ધરમજમા ઉજવાયેલ દીપ્તિ મહોત્સવ

ધરમજ ગામ ખેડાજીલ્લાના પેટલાદ તાલુકામાં આવેલું છે જ્યાં જોનોના વીસેક ધ ની વસ્તી છે, પોલીસ ઝોનમાં આવેલ છે, ધ ધાનું ધાગ છે નાનકડું પણ રમીયામણ લાગે તેવું મનોહર છે ગુજરાતીશાળા હાઈસ્કૂલ, કન્યાશાળા, ટેકનીક સ્કૂલ, લાયબ્રેરી, મરકારીદવાખાનું, પ્રમુનિગૃહ, ટાવર, અખાડો, વ્યાયામ મહિર અને અનેક વૈભવ મહિરો વિ થી નગરીની શોભા રમણીય લાગે છે મૌઢી વિગિળના ધરાવતું એક જોન મહિર છે જ્યાં ખલાતથી લાનતા મ પ્ર તિરાજના વખતના મહેદ આરસના અત્યંત મનોહર અને આદલાદક મૂળનાયક ભગવાન શ્રી પદ્મપ્રભસ્વામી ત્રિરાજ- માન છે વિ સ ૧૯૧૦માં આ મહિરનું બાત મુહુર્ત થયું હતું અને વિ સ ૧૯૨૮ના ફાગણ સુદ ૩ બુધવારે ધામધુમથી પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી હતી જિનમહિર ધામા વાળું બેધુમટ વાળું અને રોનકાર છે સુરમ્ય અને સૌદ યંથી ભરપૂર પ્રભુમૂર્તિઓના દર્શન કરતા દર્શનાર્થના નીલ સહેજે કરી જાય છે બાળુમા એક ભાગ છે

અત્રે એક નૂતન ઉપાશ્રય વિ સ ૨૦૧૫માં બધા વવામાં આવ્યો છે પૂ પા પરમ ગુરુદેવ વિજયનંદિ સૂરીશ્વરજી મહારાજની પ્રેરણાથી જેનું ઉદ્ધવાન ઉદાર દીલ ધર્માત્મા શેઠ રમણલાલ દલસુખભાઈના શુભહસ્તે વ્યાખ્યાન વાયસ્પતિ પૂ પાદ આચાર્ય દેવ શ્રીમદ વિજયરામચંદ્ર સૂરીશ્વરજી મહારાજની શુભ નિશામાં કરવામાં આવ્યું હતું

બહુશુભ ૫ મગુરુદેવ વિજયવિધિમૂરીશ્વરજી
મહારાજ શ્રી પોતાના વિશાળ પરિવાર સાથે અત્રે ૨-૩
વાર પધાયા હતા, તેઓશ્રીની અમાના ઉપર અસીમ
રૂપા હતી

જેનકાશ્યપની બાનુમા એક જોન ધમસાગા પણ છે
જિનમદિર વિશે ધમસ્થાનોનો વડીલનું કુચારુ રૂપે ધ/
વધો છે અને જ્યાં જરૂર જણાય ત્યાં અત્રેથી યથા શાન્તિ
જાણો આપવામાં આવે છે સાધુ-સાધ્વીજી મહારાજ અવર
નવર વિનારનો નાગો હોય પધારે છે લોકો પૈરોંકે મુખી
છે, ધર્મની ભાવનાવાળા છે

ભવ્ય દીપ્તા મહોત્સવ

ધરમજના ઇતિહાસમાં શ્રીહસમુખભાઈની દીપ્તાનો
ભવ્ય પ્રમુખ જે અત્રે ઉજવાઈયો તે ખરેખર ચિરસ્મ
રણીય રહેશે

મુમુક્ષુ હસમુખભાઈ પૂ આચાર્ય દેવ શ્રીમદ વિજય
લક્ષ્મણમૂરીશ્વરજી મહારાજની મુખ નિઝામાં ખીલ ઉપધાન
તપની આરાધના કરવા પોતાના માનુશી શાન્તબહેનની
સાથે ભાવખાલા મુખ્ય આચાર્ય હતા, આ દિવસો દરમિયાન
પૂ પન્થાસજી શ્રી કીર્તિવિજયજી હાલિવરનો સમાગમ
યતો હસમુખભાઈની વૈરાગ્ય ભાવના જાનત થઈ, તેમણે
તેમની પાને ધાર્મિક અભ્યાસ શરૂ કર્યો પાગ પ્રતિકમળ
ચાર પ્રકરણ, ત્રણ ભાષ્ય, મ્હંમદ, તત્વાધિસૂત્ર, હસ વૈદ્ય

વિકના ચાર અધ્યયનો તેમજ નાપુક્રિયા જીવુ દેકા સમયમા
ગીળી ક્ષીધી હતી, તેમના પિતાશ્રી નાક ચંદભાઈ ચતુર
દાસ અને માતૃશ્રી શાતાબહેનની ભાવના હતી કે અમારા
ઘર આગણે ગુરુદેવ પધારે અને હીમા મહોત્સવ ઉજવાય
એમની એ ભાવના અને વિનતીનો સ્વીકાર કરી પૂ આચાર્ય
દેવ આદિ મુનિ ગણ મુખર્ધી ઉમ વિહાર કરી ધર્મજ પધારતા
શ્રીશ્વરે ભવ્ય મ્હાગન કયુ હતુ, જનનાનો ઉત્સાહ અમાપ
હતો, શેઠ શ્રી સાકરેચંદભાઈ તરફથી પ્રભાવના ધર્મ હતી
વૈશાખ વદ ૧૮ વી મહોત્સવનો પ્રારભ થયો હતો ધરમજ
શ્રી મધ તરફથી સ્વામી વાત્મજ અને પૂજા ભણાવાઈ હતી
શેઠશ્રી સાગ્યેચંદભાઈ તરફથી ઉજવાતા હીમા મહોત્સવ
દરમ્યાન દરરોજ વિવિધ પૂજાઓ ભણાવાતી હતી, પ્રભુજીને
ભવ્ય અંગ રચનાઓ રચાવાતી હતી, પ્રભાવનાઓ અપાતી
હતી ખંડેનો મગજ ગીતો ગાતી હતી અને પૂ આચાર્ય
દેવના પ્રભાવકે પ્રવચનો થતા હતા, ધન-પત્રાકા બોર્ડો વિ
ધી મૂખ્ય મ્થળો શણગારવામા આવ્યા હતા બહાર ગામથી
જનતા આવ્યે જ જતી હતી

શ્રી અષ્ટાપદજીની પૂજા

શેઠ શ્રી તરફથી વિશાળ સમુદાય વચ્ચે ભાગોળની
વિશાળ ધન શાળાના હોલમા ભારે ઠાઠથી અષ્ટાપદજીની પૂજા
ભણાવાઈ હતી પૂ પન્થાસજી મહાત્મા જે વિસ્તારથી પૂજનો
ભાવાર્થ અને તીર્થનો મહિમા વિ વિષયો સુદર શૈલિ
થી સમજાવ્યા હતા આજનો આનંદ કોઈ અનેરો હતો
છે કે પ્રભાવના થઈ હતી

દીક્ષાનો વરઘોડો

જેઠ સુદ ૩ ની સવારે સુમુખ શ્રી હસમુખભાઈની દીક્ષાનો વરઘોડો ગેઠશ્રી ગાકરચ દલાઈના ગૃહાગણેથી ચઢાવવામાં આવ્યો હતો ત્યાં પૂજારી આચાર્ય દેવાદિના પૂનિત પગલા કરાવવામાં આવ્યા હતા સૌએ શુરૂ પૂજન તથા જ્ઞાન પૂજન કર્યું હતું વરઘોડાની શરૂઆતમાં ચોપડીયા વાગતા હતા, બેન્ડ, રથ, તેમજ પૂજારી આચાર્ય દેવાદિમુનિગણ અને હસરોની સખ્યામાં સાજન માજન હતું સુમુખ શ્રી હસમુખભાઈ ખાસ વડોદરાથી આવેલી અત્યંત આકર્ષક વિક્ટોરીયામાં બેસીને છૂટા જાયે વીરોદાન આપતા હતા એક નવ યુવાનને હમતે મુખે ત્યાગના પથે પ્રયાણ કરતા નિહાળી નો ભૂરિ ભૂરિ અનુભાદના કરતા હતા, ધન્ય છે એમના માન પિતાને કે જેઓ રાણુ ખૂશીથી પોતાના પુત્રને પોતાના ગૃહાગણે ઉત્તમ ઉજવી દીક્ષા અપાવવા તૈયાર થયા.

દીક્ષા પ્રદાનનિધિ

જેઠ સુદ ૪ ના રવિવારે વિશ્વમુક્તે ભાગોળની ધર્મશાળામાં સુમુખ શ્રી હસમુખભાઈની દીક્ષાનો વરઘોડો ઉતર્યો હતો પાંચ હજાર માણસની જગી માનવ મેની વચ્ચે દીક્ષા પ્રદાનની ક્રિયાની શરૂઆત થઈ હતી, સુમુખ શ્રી હસમુખભાઈના પિતાશ્રી ગાકરચ દલાઈએ સભેડે ચતુર્ધામ જગીઝર કર્યું હતું તેમજ બીજા બે ભાઈઓએ પણ સભેડે ચતુર્ધામ લીધું હતું, દિગ્ગજનાવરે નૃતન

મુનિશ્રીનુ નામ રત્ન કીર્તિવિજયજી રાખી તેમને પંચામજી શ્રી કીર્તિવિજયજી ગણિવરના શિષ્ય તરીકે જાહેર કરવામા આવ્યા હતા છેલ્લે લાડુની પ્રભાવના થઈ હતી જેમશ્રી તરફથી જે સ્વામીવાત્સલ્ય કરવામા આયા હતા દોઢ થી જે હજાર સ્ત્રી પુરુષો ચોમેઝથી આ પ્રમગે આવી ચઢયા હતા શેઠ રમણલાલ દલસુખભાઈ, શ્રી શાનિલાલ (ભાભાભાઈ) શેઠ વાડીલાલ લાડુભાઈ, શેઠ બિપિનચંદ્ર કાતિલાલ અવેગી શેઠ હગનલાલ લક્ષ્મીચંદ, શેઠ કેશલાલ મોતીલાલ વિમુખાઈથી આવ્યા હતા.

શાંતિનગર સોસાયટી અમદાવાદથી ૧૫-૨૦ લાઈઓ નુ એક ડેપુટેશન ચાતુર્માસની વિનની માટે બીજી વાર અને આવ્યું હતું, મામરદોઢ, આમોદ સગરામપુરા, બીલીમોરા, પાલીતાણા, તેમજ ધર્મજી વિગામેની ચાતુર્માસ માટે જોરદાર વિનતિઓ હતી છે-જે શાંતિનગર સોસાયટી અમદાવાદની જય જોતાવવામા આવી હતી મુમુક્ષુ થી હસમુખભાઈને અત્રેના સઘના આગેવાન શેઠ ગોરધનભાઈના પ્રમુખપદે અલિનદન પત્ર અર્પણ કરવાનો ભય સમારણ ચોખ્ખતા શ્રી હસમુખભાઈ તેમજ તેમના માતૃશ્રી શાતાબહેન તથા પિતાશ્રી સાકરચંદ્રભાઈને ખૂબ ખૂબ અલિનદન આપવામા આવ્યા હતા ધર્મજીના ૧૦૦ વર્ષના ઇતિહાસમા આવેલ જન્મ દીક્ષા મહોત્સવ પ્રથમ વાર અત્રે ઉજવાયેા હતા.

આ પ્રસંગે રૂા ૧૦૦૦૭ ની ઉપજ થઈ હતી બપોરે

મેડ શ્રી તરફથી ચાતિન્નાત્ર ભણાવાયુ હતું, રૂા ૩૦૦૭
જીવદયાની દીપમા ભરાયા હતા, ધર્મજના જૈનેતર ભાઈએ
ઉપર આ પ્રસંગે અદ્ભૂત છાપ પડી હતી અને જૈન
ધર્મનો જય જયકાર વર્તાયો હતો.

જાહેર વ્યાખ્યાનો

જ્ઞાપધાની ૫ શ્રી દીર્ઘવિજયજી ગણિવરે
જીવનજી શ્યેષ એ વિષય પર તેમજ ૫ આચાર્યદેવે
“વિશ્વશાંતિ” એ વિષય પર જાહેર વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું
જૈન-જૈનેતર જનતા ઉપર આ વ્યાખ્યાનોનો અનોખો પ્રભાવ
પડ્યો હતો, જનતાની હાજરી પણ વિપુલ પ્રમાણમાં હતી.

ધર્મજના જૈન મધ આ પ્રસંગે દીપાવલા તન
તોડ જહેમત ઉઠાની હતી, શ્રી ચૌભાગચ દભાઈ શ્રી નટવ
રદાવભાઈ, શ્રી કાનિભાઈ આદિ ખડે પગે સેવામાં હાજર
હતા જેઠ મુઠ ૬ ના ધમજથી તેઓશ્રીએ ખભાત તરફ
વિદ્યાર કર્યો હતો નેકટો જૈન-જૈનેતરો વિદાય આપવા
હાજર રહ્યા હતા ન ધારી જૈન ધર્મની અપૂર્વ પ્રભાવના
ધર્મજના આગણે થવા પામી હતી, એટલુંજ નહિ પણ
જેની મુવાસ ચારેકોર પ્રસરી હતી.

ખભાતમાં પધરામણી

ખભાતના શ્રી સધનુ એક ઉપ્યુદ્યન રાસમુકામે
ખભાત પધારવા માટે વિનતી માટે આવતા તેનો સ્વીકાર

ધયો હતો જે વાંછના ખબાન પધારતા જનના હર્ષ
 ઘેની બની ગઈ હતી પૂ પ શ્રી માર્તિવિજયજી મ
 પૂ પ શ્રી ક્રાંતિવિજયજી ગણિવર આદિ મુનિવરો અને
 મોગી મજ્યાના સઘ મમુખ આવ્યો હતો જે-ટ, વિકટે
 નીચાઓ વિ થી તેઓશ્રીનું ભવ્ય સ્વાગત કરવામા
 માન્ય હતું, મૂખ્ય સ્થળો ધન-પતાકા બોર્ડો અને તોરણોથી
 ગણગારવામા આવ્યા હતા ઠેર ઠેર ગુરુ લાઓ થઈ હતી
 શેક ઠસ્તુરસાઈ અમરચંદના ગૃહાગણે હિમા કદેલા ભવ્ય
 મહાપર્મા પ્રવચન થયું હતું અને પ્રભાવના થઈ હતી
 મોના ભાગે નાતની વાડીમા પૂ આચાર્યદેવના પ્રવચનો
 થતા હતા પ શ્રી ક્રીતિવિજયજી ગણિવર એક બહેર
 વ્યાખ્યાન નાતની વાડીમા થતા જનના કીડીયાગની જેમ
 ઉભરાઈ હતી નેકડો માળસો બહાર ઉભા રહ્યા હતા

પ શ્રી ક્રીતિવિજયજી ગણિવરના સમારી પિતાશ્રી
 ગા મુગથદ વજેચંદની વિનતીને માન આપી વાજતે
 ગાજતે પૂ આચાર્ય દેવદિ ચોળાવાડામા શા મહીલાલ
 વજેચંદને ત્યા પગલા કરી સઘવીની પોળમા પધાર્યા
 હતા પોળને ધન-પતાકા બોર્ડો વામણો અને માડીઓ
 વિ થી સુદર શણગારવામા આવી હતી, વિશાળ મહાપર્મા
 પૂ આચાર્યદેવનું મવારે પ્રવચન થયું હતું અને ગે૦ શ્રી
 તરફથી પ્રભાવના થઈ હતી, બપોરે પ શ્રી ક્રીતિવિજયજી
 ગણિવરનું બહેર વ્યાખ્યાન થતા સખત ગરમીમા પણ
 ૨૫૦૦ લાઈ પહેનેની હાજરી હતી ખબાતની-છ-માત

દિવમની મિથિતામા હજારો સ્ત્રી પુરુષોએ ભારે ઉલ્લાસ અને
આનંદથી લાલ ઉડા થોડો, ચોમવાલ જૈન મઘની વિન
તીથી એક પ્રવચન ચોસવાલની ધર્મશાગામા થયું હતું, ખાસ
તની શેરીએ શેરીએ પૂ માચાર્યદેવના અને પ શ્રીકીર્તિ
વિજયજી ગણિવરના વ્યાખ્યાનોની જ ચર્ચા થતી હતી અને
લોકો ભૂરિ-ભરિ પ્રશ્ન મા કરતા હતા ખરેખર ખજાતની
જનતા માટે આ એક ચાદગાર પ્રમગ જની ગયો હતો
ત્યાથી વિહાર થતા વહેલી સવારે ઘણી મોટી સંખ્યામા
જનતા વિહાય ગિરિ આપવા એકત્રિત થઈ હતી અત્રેથી
તેઓ શાંતિનગર-અમદાવાદમા ચાતુર્માસાથે પધાર્યા હતા

કથા-પરિમલ

જૈન શાસનના એ કથા મહાસાગરમાથી ઉદ્ધૃત
કરેલી ઉપયોગી ૨૦ કથાઓ આ મથમા પ્રસિદ્ધિને પામે
છે એક એક કથા મુદ્દર પ્રમગનો મદબોધ આપી જાય છે
પ્રત્યેક કથાની પાછળ કઈને કઈ પ્રેરણા જગ રહેલું છે
જૈન શાસનમા કવાનુયોગના સાહિત્યની સંકલના જે પૂજ્ય
પરમોપકારી સૂરિદેવાદિ માધુ ભગવતોએ કરી છે તે
દેવગ વાચનાર-સાબજનાર ભાવુક આત્માઓના હૈયામા
સવેગ-વૈરાગ્ય પિપ્પુષ્ટ અને, તેમ જ સગ-દ્વેષ, તથા
ક્રોધાદિ કષાયોની વિષમતા મમજી વાચનાર કે સાબજનાર
ભવ્ય છવો ચતુર્ગતિ સમારના પારને પામી નિદ્વિસૌધમા
પ્રયાણ કરે તે જ એક આશયથી કરી છે

આવા કથા સાહિત્યમાથી તેની પરિમલરૂપે કવિ
કુલતિલક શતાવધાની પન્થાસણ થી કીર્તિવિજયણ
ગણિવરે સાહિત્ય ગ્રેમી શ્રમણોપામક સુશ્રાવક ભાષ્યક
ભાષ્ય ઝવેરોની વિનતીથી આ પ્રન્થની રચના કરી છે
' કથા-પરિમલ ' ગાગરમા માગરની જેમ વાચક વર્ગના
હૃદયમા ધર્મ ભારનાની અભિવૃદ્ધિ કરવા માથે કર્મની
વપમતા સમજાવી યોગામા ઘણું કહી જાય છે

પન્થામણ મહારાજશ્રી વિદ્વાન તથા પ્રૌઢ લેખક છે
તેમણે પોતાની મિદ્ધહન્તલેખિની દ્વારા સખ્યાબધ પુસ્તકો
લખ્યા છે જે સાહિત્યની દુનિયામા ગ્રેરક, ઉદ્દ્યોગધડ તેમજ
લોકોપકારક ખન્થા છે તેઓના કેટલાય પુસ્તકોની તો
છ-છ આવૃત્તિઓ થઈ ગઈ છે તેઓ ચિંતક-વિચારક
તેમ જ સમર્થ કવિ છે આવા વિદ્વાન પન્થાસણ મહા
રાજા આ પ્રકાશન પણ જોત સાસનના કથાનુયોગ
સાહિત્યના વિગાવ રતનાકરમાથી વીણી વીણીને મૂકેલા
મહામૂલ્ય રતનો જેવી પ્રભા ફેલાવી શાન સાથે મહાબોધ
શિક્ષણ સાથે સસ્કાર, તેમ જ તપ ત્યાગ, દાન શીલ
ગાસન પ્રભાવના ભક્તિ-વિનય ઈત્યાદિ સદ્ગુણોની અનેક
રીતે ગ્રેરણા આપે તેવું છે

(૫૫ શ્રી કનકવિજયણ ગણિવર)
(પ્રસ્તાવનામાથી)

— પ્રસંગ પરિમલ —

[૧]

અક્ષરનો મહિમા અને

શબ્દનો ચમત્કાર

શબ્દનો મહિમા અપર પાર છે શબ્દની શક્તિ અચિન્ત્ય છે, શબ્દનો ભાવ અગમ્ય, અકલ્પ્ય અને અવર્ણનીય છે

શબ્દો દ્વારાજ આપણે જીજ્ઞાસે સમજાવી શકીએ છીએ અને જીજ્ઞાસા ભાવને સમજી શકીએ છીએ

શબ્દને 'બ્રહ્મ' કહેવામા આવે છે આત્મનયોમા શબ્દ નયતું પદ્ય આગતું સ્થાન છે બ્યાકરણશાસ્ત્રનો આધાર શબ્દ પર નિર્ભર છે શબ્દો સારી નરસી અસર પેદા કરવાતું મુખ્ય સાધન છે શબ્દોની અસર વિપરીત અર્થ યના યોગ્ય અણુ ધરાતા કરતા પણુ અત્યંત લાયકર થાય છે અને જો તેની સીધી અસર માનવ કલ્પાણુયો થાય તો અમૃતતા આસ્વાદ કરતા પણુ અધિકે આનંદ ઉપજાવે તેવી છે

શબ્દો, શાત્રમા, શાન માણુસને, ક્ષણુમા, જરમાગરમ બનાવી મૂકે છે અને કોપીમા કોપી, માણુસને, કડાગાર બનાવી દે છે

આમ શબ્દની શક્તિ અમાપ છે પ્રારભમા શબ્દે-
 સૃષ્ટિને હંવનની યોગ્ય કરાવી અને આજે પણ એના વિના
 આચાર વિચાર ભાવ કે ભાવના શક્ય નથી શબ્દ તે
 અધકારનો વિનાશ કરે છે સંસાર સાધે છે ને તોડે છે
 હૃદયો ભાગે છે અને ભેગા કરે છે પ્રેમ અને ઉત્લાસનો સ્વાદ
 અખાડે છે તે વિચારની ગહનતા માપે છે ને આચારની
 પ્રભાવિકા નક્કી કરે છે શબ્દ મળેથી તે નક્કી કરેલા
 કરાર અનુસાર વ્યવહાર જીવન ટકી રહે છે શબ્દ રચનાથી
 ઘડેલા કાનુનો રાખ્યો રાખી શકે છે અને ઉઘલાવે છે
 આમ શબ્દરૂપે પ્રગટેલી ભાવના સમગ્રજીવન પર સત્તા
 ચલાવે છે જનતાને જીતે છે સંસ્કાર જગાવે છે, અને
 પ્રગતિ યાવત મોક્ષ સાધે છે આમ શબ્દ બ્રહ્મ સર્વવ્યાપી
 છે અને સર્વસત્તાનું મૂલ છે

અ આ ઇ ઈ વગેરે સ્વરો છે ક ખ ગ ઘ વિગેરે
 વ્યંજનો છે, એક એક સ્વર અને એક એક વ્યંજનના
 સંયોગથી જુદા જુદા શબ્દો બને છે અને અનેક અક્ષરોના
 સમુહથી બનેલ શબ્દના અનંતા અર્થો પણ થાય છે

‘ન ક્ષરતીતિ’ અક્ષર, એ અક્ષર શબ્દની બહુત્પત્તિ
 છે અક્ષર અક્ષરજ છે, યાને નિત્ય છે

એ માટે એક સ્થળે લખ્યું પણ છે કે

ન સોઽસ્તિ પ્રત્યયોલોકે ચ શબ્દાનુગમાત્ ક્રતે ।
 મનુવિદ્રમિવ જ્ઞાન સર્વે શબ્દેન માસતે ॥ ૧ ॥

“અનાદિ નિધનમ્મહા” “મોમ હત્યેકાક્ષરમ્મહા”

અર્થ - પ્રવૃત્તિ - તત્વાના શબ્દાયેષ નિયધનમ્
તત્ત્વાયયોષ શબ્દાના નાસ્તિ ક્યાનરણાદત્તે. ॥૨॥

તાત્પર્ય છે શબ્દનું સામર્થ્ય અવર્ણનીય છે

જેન શાઓમા શબ્દની શક્તિ વિષે અથોના અથો
લખાયા છે બાપા વર્ગજ્ઞાના પુદ્ગલો ચૌદ રાજલોકમા
ની ઠાસીને બર્ચા છે તેમ જ અનેક વર્ગજ્ઞાઓ આ ચૌદ
રાજલોકમા-વિદ્યમા ઠાસી ઠામીને બરી છે જ્યારે માણસ
વિચાર કરે છે, ત્યારે મનોવર્ગજ્ઞાના પુદ્ગલો બહુ કરે
છે અને એની સહાયથી વિચાર કરી મહે છે તેવી જ
રીતે બોલતી વખતે બાપા વર્ગજ્ઞાના પુદ્ગલો બહુ કરે છે

એક 'ક' ની સાથે 'રમ' અક્ષરો ભેડતાં કરમ અને
'લમ' ની સાથે ભેડાતા કરમ અને છે 'લશ' ની સાથે
ભેડાતા કરલશ અને 'મળ' ની સાથે ભેડાતા કરમળ અને છે
આમ જુદા જુદા સ્વરો વ્યજનો અને જુદા જુદા અક્ષરોના
મયોજનથી શબ્દોમા અનેરી શક્તિ ઉત્પન્ન થાય
■ યત્રમા જેમ જુદી જુદી કબો લગાડવાથી કામ થાય છે,
તેમ શબ્દની શક્તિ પણ પોતાની આગવી વિશિષ્ટતા ધરાવે છે

જેમ ગધક, મણિસિલ અને મુરોખાર મેળવવાથી
દારુ પેદા થાય ■ હાઈડ્રોજન અને ઓક્સીજનના સંસર્ગથી
—મિલનથી પાણી બને છે મછાશ અને પોટાશથી બડકો
થાય છે સૂર્યના કિરણો બીલોરી-કાચમા પ્રતિબિંબિત
થતા અગ્નિ ઉત્પન્ન થાય છે એવા અનેક પદાર્થો છે કે
જેના સંયોગથી એક ભિન્ન જુદી જ શક્તિ ઉત્પન્ન થાય
છે, તેવી જ રીતે અમુક, અમુકની, સાથે અમુક અક્ષર

જોડાતા વિવિધ શક્તિ ઉત્પન્ન થાય ॥ અર્થાત્ એક જ ઔષધ જુદા જુદા અનુપાન સાથે લેવાથી જુદા જુદા રોગોનું નિવારણ કરે ॥ તેમ એક જ શબ્દના અનેક અર્થ અનેક પરિણામો પણ લાવે છે

ખીજી ઉદાહરણ લઈએ તો ઘઉં એના એ જ છે પણ ઘઉંની ગેશ પણ થાય છે અને ઘઉંના ઘેબર કે ફાટવી પણ બને છે એક જ ઘઉંની કેટકેટલી ચીજો બની શકે ॥ તે કયા અભણ્યુ છે

લોખંડની ધાતુમા જોઈશુ તો તેની સોય પણ થાય અને મગીયા પણ થાય, ઘડીયાળની કમાન પણ થાય અને રેતનેના પાગ-તાર બળી, હથોડો ધન એરણુ માપ તોફ મિત્તગર વિગેરે ગણી ગણાય નહિ તેટલી ચીજો બને છે, તેવી જ રીતે શબ્દની શક્તિ પણ અમાપ છે

શબ્દથી વાક્ય બને, પેઢામાં બને, લેખ બને, કવિતા બને નાનું પુસ્તક અને અદ્વિતીય ગ્રંથ પણ બની શકે છે, મુખ્યત્વે કહેવાનું એ જ છે કે આ જાણુ શબ્દની મહા વધી બન્યું છે

કળિકાળ સંવત્ત્રી હેમચંદ્રાચાર્ય મહારાજ વિરચિત શબ્દકોષ તરફ દષ્ટિપાત કરતા જણાશે કે અ, આ, ઈ જેવાં એકેક સ્વર અને એકેક અક્ષરોના કેટકેટલા અર્થો થાય ॥

‘‘ કે-ટ સૈકા પૂર્વ થયેલા શ્રી સમયસુદર ઉપાધ્યાયજી મહારાજે ’’રાજાનો દબ્યાત્સૌખ્ય ’’રૂઝના આટલા જ વાક્યના

તેવી જ ગીતે એક બીજા કવિએ કહ્યું છે કે -

“ સુવર્ણકેા હુલ્લ શીરે, કવિ કામી ચોર ચોર,
ચરણ ધરત પીછે શીરે, ચાહત ચોર ન ચોર ”

કવિ, કામી અને ચોર સુવર્ણને શોધના હરે છે કવિ સારા વર્ણ (અક્ષર-શબ્દ) કવિના માટે શોધે છે કામી સુવર્ણ એટલે સારા વર્ણવાળી એટલે ઉપાળી સીને જોળે છે અને ચોર સુવર્ણ એટલે સોનું શોધે છે ‘ચરણ ધરત પીછે હરે’ કવિ શ્લોકનો ચરણ એટલે પાદ બનાવે છે અને પાછો હરે છે કામી ચરણ એટલે પગ મૂકતા પગલે પગલે મળરાય છે કે કોઈ જાણી ન જાય કવિ કામી અને ચોર ત્રણે વ્યક્તિઓ ‘ચાહત ચોરનચોર’ કવિને કામીને અને ચોરને શાત વાતાવરણ મમે છે અવાજ થતા ત્રણે અકળાય છે અને ચોર એટલે સુવારનો મમય થતા ચોર બકોર મચે તેથી ત્રણે જણાને રાત્રિ વધુ પસંદ હોય છે આ બંને હુલામો શબ્દોની અનેરી ખૂબી દર્શાવી કવિત્વનો સબ્ય ખ્યાલ આપવામા આવ્યો છે

એક સાધારણ માણસના મુખથી ઉચ્ચારેલા શબ્દોમા સાધારણ અસર હોય છે જ્યારે એના એજ શબ્દો કોઈ અસાધારણ-મહાન વ્યક્તિના મુખકમળમાથી નીકળતા તે અજબને ધારી અસર પેદા કરે છે એક અનુસ્વાર કે એક કાનામાત્રના ફરકથી તો મહાન અનર્થ મચી જાય છે જેમ કે એક માતા પોતાના પુત્રને કહે છે બે બે બે બે વધુ ન સણે

તો કઈ નહિ પણ વ્યાકરણનો અભ્યાસ જરૂર કરજે, કારણ કે અગત્યા કરકથી સકલને બદલે શકલ બોલીએ તો સકલ એટલે મ પૂછું અને શકલ એટલે કકડો, સ્વગન અને શ્વગનમા, સ્વગન એટલે સ્નેહીગન અને શ્વગન એટલે ચડાળ, શદ્દન અને સદ્દનમા, શદ્દન એટલે અનેકવાર અને સદ્દત એટલે એકવાર, વિષ અને વિસયમા પણ વિષ એટલે ઝેર અને વિસય એટલે ભોગ, કૃતી અને કૃત્તીમા એક અનુસ્વાગના કરકે માત્રથી કેટલી વિનમતા પેદા થાય છે

“यद्यपि षट्पदा घीशे तथापि पुत्र” पठ व्याकरणम्
 स्यजन भ्यजनो मादमूत् सक्लं शक्लं सटरछटत्

૩૩ બ્યજનો છે ૧૪ સ્વરો છે અને ક્ષત્રગ-વિભગં અને અનુસ્વાર આ બધા મળી પર બાવન અક્ષરો થાય છે

(ક ખ ગ ઘ ઙ ઞ જ ઝ ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ ધ ન પ ફ બ ભ મ ય ર લ વ શ ષ સ હ = ૩૩)

(અ આ ઈ ઉ ઊ ઋ ઋ ઋ ઋ ઋ ઋ ઋ ઋ = ૧૪)

જગન િ તમામ ભાષાઓ, વિશ્વનો તમામ વ્યવહાર અને દુનિયાના સમસ્ત શાસ્ત્રો ત્રિદાતો અને પુસ્તકો વિગેરેનો બાવન અક્ષરમા જ સમાવેશ થાય છે આ બાવન અક્ષરનુ જ સમગ્ર માહિત્ય સર્જાયુ છે આ બાવન અક્ષરના સંયોજનથી જ સકળ શાઓ, સમસ્ત ભાષાઓ અને જ્ઞ સારનો ભંધ વ્યવહાર ચાલે છે ત્યારે સહેજે મમજી શકાય છે કે આ બાવન અક્ષરોનો કેવો અમાધારણ અભેડ અને અનોખો પ્રભાવ છે

તેવી જ રીતે એક બીજા કવિએ કહ્યું છે કે -
 “સુવર્ણ કૈા દુહત કીર, કવિ કામી ચોર ચોર,
 ચરણ ધરત પીછે કીર, ચાહત ચોર ન લોર”

કવિ, કામી અને ચોર સુવર્ણને ચોધના કીર છે
 કવિ સારા વર્ણો (અક્ષર-શબ્દ) કવિતા માટે ચોધે છે
 કામી સુવર્ણ એટલે મારા વર્ણવાળી એટલે રૂપાળી સ્ત્રીને
 બોળે છે અને ચોર સુવર્ણ એટલે મોનુ ચોધે છે ‘ચરણ
 ધરત પીછે કીર’ કવિ સ્લોકનો ચરણ એટલે પાદ બનાવે
 છે અને પાછો કીર છે કામી ચરણ એટલે પગ મૂકતા
 પગલે પગલે ગભરાય છે કે કંઈ બાણી ન જાય કવિ કામી અને
 ચોર ત્રણે વ્યક્તિઓ ‘ચાહત ચોરનલોર’ કવિને કામીને
 અને ચોરને શાત વાતાવરણ મળે છે અવાજ યતાં ત્રણે
 અકળાય છે અને લોર એટલે સવારનો સમય પ્રતા શોર
 બઠોર મથે તેથી ત્રણે જણાને રાત્રિ વધુ પસંદ હોય છે
 આ બંને દુહામાં શબ્દોની અનેરી ખૂબી દર્શાવી કવિત્વનો
 બંધ ખ્યાલ આપવામાં આવ્યો છે

એક સાધારણ માણસના મુખથી ઉચ્ચારેલા શબ્દોમાં
 સાધારણ અસર હોય જ ન્યારે એના એજ શબ્દો કંઈ
 અસાધારણ-મહાન વ્યક્તિના મુખકમળમાંથી નીકળતાં તે
 અજબને ધારી અસર પેદા કરે છે એક અનુસ્વાર કે એક
 કાનામાત્રના ફરકથી તો મહાન અનર્થ મચી જાય છે જેમ
 કે એક માતા પોતાના પુત્રને કહે છે બેના વધુ ન ભણે

તો કંઈ નહિ પણ બ્યામરણનો અભ્યાસ જરૂર છે જે, કારણ કે અમરના ફરકથી મકલને બદલે શમ્ભુ બોલીએ તો ચક્ર એટલે ન પૂર્ણ અને શકલ એટલે કકડો, સ્વર્ગ અને સ્વર્ગમા, સ્વર્ગ એટલે એટ્ટીર્ગ અને સ્વર્ગ એટલે ચક્રાગ, શક્ર અને મક્રમા, શક્ર એટલે અનેકવાર અને સક્રત એટલે એકવાર, વિષ અને વિષયમા પણ વિષ એટલે ઝેર અને વિષય એટલે ભોગ, ક્રતી અને કુત્તીમા એક અનુભવાગના ફરક માત્રથી કેવી વિમલતા પેદા થાય છે ' યદપિ યદુનાઽધીરો તથાપિ પુત્ર' ષઠ ધ્યાવરણમ્ સ્વર્ગન ભ્યજનો માહમૂન્ સર્વલં શક્તં સદૃશદૃશ્મ્ '

૩૩ બ્યજનો છે ૧૪ સ્વરો છે અને ક્ષત્રજ-વિમ્બા અને અનુસ્વાર આ બધા મળી ૫૨ બાવન અક્ષરો થાય છે

(ક ખ ગ ઘ ઙ ટ ઠ ડ ઢ ઘ ણ ત થ દ ધ ન પ ફ બ ભ મ ય ર લ વ શ ષ સ હ = ૩૩)

(અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ ઇ ન ઝૃ ળૃ ળૃ એ ઐ ઓ ઔ = ૧૪)

જમના તમામ બાપાઓ, વિશ્વનો તમામ વ્યવહાર અને દુનિયાના સમસ્ત શાસ્ત્રો ત્રિદ્વિતો અને પુસ્તકો વિગેરેનો બાવન અક્ષરમા જ સમાવેશ થાય છે આ બાવન અક્ષરનું જ મમત્ર સાહિત્ય સર્જાયું છે આ બાવન અક્ષરના સ યોજનથી જ સમગ્ર શાસ્ત્રો, મમસ્ત્ર બાપાઓ અને સ સારનો સમત્ર વ્યવહાર ચાલે છે ત્યારે સહેજે મમત્ર શકાય છે આ બાવન અક્ષરોનો કેવો અસાધારણ અનોડ અને અનોખો પ્રભાવ છે

ૐ શબ્દમા પ ચ પરમેષ્ઠિ ભગવ તોનો સમાવેશ થાય છે
જેમ કે અરિહતનો અ

(સિદ્ધ) અશરીરીનો	અ	આ પાય અક્ષરોમા પાય
આશાયનો	આ	તીર્થોનો સમાવેશ પણ થાય છે
ઉપાધ્યાયનો	ઉ	૧ અ-અષ્ટાપદલ
અને મુનિનો	મ	૨ સિ-સિદ્ધગિરિલ
અ+અ+આ+ઉ+મ=નો		૩ આ-આબુલ
ઓમ થાય		૪ ઉ-ઉત્તમયત-ગિરનારલ
		૫ સા-સમેતશિખરલ

આ પાય અક્ષરના મિલનથી જેમ ઓમ બન્યો તેમ
'હી' મા ૨૪ તીર્થકર દેવોનો સમાવેશ થાય છે

સંગીત એ સ્વરોનુ સમેલન છે અને સ્વરથી શબ્દો
રચાય છે સ્વર દ્વારા ભાવ ઉદ્દીપન થાય છે સ્વગથી વરસાદ
ઝરમે છે, સ્વરથી દીવા મળગે છે અને સ્વરથી ટાગો પણ
ફર થાય છે, એમ અદ્યતન સંગીત સંશોધન પડિતોએ
સિદ્ધ કર્યું છે એટલું જ નહિ પણ અદ્યતન વૈજ્ઞાનિકોએ
તો પૂરવાર કર્યું છે કે સ્વર 'શક્તિથી' ધાન્ય પણ વધુ
ઉગાડી શકાય છે અને સ્વર દ્વારા ગાનો પણ વધુ દ્રઢ આપે છે

ઈ લાડની પાલ્કિમેન્ટમા બ્યારે એકમન્ડ બક વેન
હેસ્ટીંગના સબધમા લાગુ કર્યું ત્યારે એ લાગુ
સાબળીને કેટલાય બેખાન બની ગયા હતા અને કેટલીક
ગર્ભવતી સ્ત્રીઓ પર પણ તેની ભારે અસર થકી હતી

એક પ્રખર વક્તા પોતાના વક્તવ્યથી—વાક્ય છટાથી ક્ષણમા હબરોને રસાવે ॥ અને ક્ષણમા હબરોને હસાવે છે શબ્દો દ્વારા જ વક્તા સોકોને હાસ્ય દર્શુ શૃંગાર વીર બીભત્સ અને ભય આદિ રમોમા તાળોગ બતાવી દે ॥

કેટલાક શબ્દો કોમળ હોય છે એન્દ્રે શબ્દ એ શક્તિ ॥ અને શક્તિમત્ પદાર્થોનું અમુક રીતનું મયોજન થાય તો તેમાથી એક પ્રકારની અદ્ભુત શક્તિ પેદા થાય ॥ એ વાત સિદ્ધ છે

ધ્વનિ—આકૃતિને જન્મ આપે છે અને એમા જુગ્મ જુગ્મ ૧ રગો પણ હોય છે કારણ કે શબ્દ એ પુદ્ગલ છે અને પુદ્ગલમા ૩૫ રસ ગંધ અને રુપઆદિ અવ્યક્ત રૂપે નહેવા છે માટે જ હબરો માર્છસો દ્વરથી ગ્રીયો દ્વારા આપણે શબ્દને તરત જ સાંભળી શકીએ છીએ

જેમ એક શાળા અરેવરમા કામ્પી નાખતા એક વમળ અનેક વર્તુળોને બતાવે છે અને એ વર્તુળ દ્વારા અનેક વર્તુળો થાય છે એને વિચિતરંગ ન્યાય કહેવામા આરે છે એવી રીતે મુન્દ વ્યક્તિએ ઉચ્ચારેલો શબ્દ ૨ થી ૩ સમય નેટલા મુકમકાગમા ચૌદ નાજલોકમા યાને સમગ્ર વિશ્વમા ફેલાઈ જાય છે

શબ્દ એ પુદ્ગલ ન હોત તો—યત્રો દ્વા ૧ અન્ધ કરી શકાત નહિ માટે શબ્દ એ પુદ્ગલ ॥

મહાપુરોએ ઉચ્ચારેલા શબ્દો મત્ર૩૫ બની જાય છે અને એ ધારી અસર નીપજવં છે આપણા સૂત્ર

શુદ્ધમાય પરમેષ્ઠિ ભગવતોનો સમાવેશ થાય છે
જેમ કે અરિહતનો બ

(સિદ્ધ) અશરીરીનો	અ	આ પાત્ર અક્ષરોમા પાત્ર
આચાર્યનો	આ	તીર્થોના સમાવેશ પણ થાય છે
ઉપાધ્યાયનો	ઉ	૧ અ-અષ્ટાષ્ટલ
અને મુનિનો	મ	૨ સિ-સિદ્ધગિરિલ
અ+અ+આ+ઉ+મનો		૩ આ-આબુલ
ઓમ્ થાય		૪ ઉ-ઉત્તમ્ય ત-ગિરનારલ
		૫ સા-સમેતશિખરલ

આ પાત્ર અક્ષરના મિલનથી જેમ ઓમ્ બન્યો તેમ
'હ્રી' માં ૨૪ તીર્થકર દેવોનો સમાવેશ થાય છે

સંગીત બિ સ્વરોનું સમેલન છે અને સ્વરથી શબ્દો
રચાય છે સ્વર ઠારા ભાષ ઉદીપન થાય છે સ્વરથી વરસાદ
વરને , સ્વરથી દીવા સળગે છે અને સ્વરથી રાગો પણ
ફર થાય છે, એન અદ્યતન સંગીત સંયોધન પડિતોએ
મિદ્ધ કર્યું છે એનું જ નહિ પણ અદ્યતન વૈરાગિકોએ
તો પૂ વાર કર્યું છે કે સ્વર શક્તિથી ધાન્ય પણ વધુ
ઉગાડી ગકાય છે અને સ્વર દ્વાન ગાયો પણ વધુ દ્રઢ આપે છે

ઇલાહની પાલમિન્ટમા જ્યારે એડમન્ડ બક વોર્ન
હેર્મિગ્નના સબધમા લાપણુ કર્યું ત્યારે એ લાપણુ
સાલળીને કેટલાય બેબાન બની જયા હતા અને કેટલીક
ગર્ભવતી સ્ત્રીઓ પર પણ તેની ભારે અસર પડી હતી

કેશ ઉડી બાય છે બાળે મુઠ્ઠુ જોઈલો ડામીના એકના એક આધારભૂત પુત્રને સર્પ ઠસવાથી ડામીતો બેઝાકળી બની ગઈ અને ઠરણુ વિલાપ કરવા લાગી, ડામી હસ હસ એમ વિવાપ કરી રહી છે આખી રાત્રિ હસ હસ હસ કરતી રહી, સવાર થતા બનાવ એ બન્યો કે સર્પનું ઝેર એકદમ ઉતરી 'જીમું' અને હસ સામે બની ગયો, આથી ડામીનો હરખ સમાતો ન હતો, આ શક્તિ હસ શબ્દમા હતી કારણ કે હસ એ ગાફરી મત્રના બીજાક્ષરો છે

આમ જાણ વગર ઉચ્ચારેલા શબ્દો, અને અર્થના જ્ઞાન વગર રટણ કરેલા શબ્દોમા 'પણ' આવી અગાધ અકળ અને અગમ્ય શક્તિ રહેલી છે તે ગણધર જગતોએ જૂથેલા સૂત્રોના અવલુમા અપૂર્વ અને અચિત્ય શક્તિ હોય એ સ્વાભાવિક છે આ છે શબ્દનો મહિમા

સિદ્ધાંતોની શુદ્ધી કરનારા ગણધર ભગવતો હતા. જેઓ
ચૌદ પૂવના ગણકાર હતા કાચી જે ઘડીમા દાદશાગી
અને ચૌદ પૂર્વો રચવાનું અનુપમ સામર્થ્ય ધરાવતા હતા
વજ્રરૂપના નારાયણ સંઘચણ અને સમચતુરસ મંદ્યાન યુક્ત
હતા જગતના તમામ આત્માઓ કરતાં કેવળ વૈભવમા
પણ અજોડ હતા (પ્રથમ નંબરનું રૂપ તીર્થંકર દેવોનું
હોય છે જ્યારે બીજા નંબરનું રૂપ ગણધર ભગવતોનું
હોય છે) અને તે જ ભવમા તેઓ મુક્તિ મેળવ કરનારા હોય
છે એવા અનુપમ લખિયા બહાર, અદ્વિતીય અજોડ અને
અસાધારણ મહાપુરુષોએ સૂત્ર સિદ્ધાંતની શુદ્ધી કરી છે
કહ્યું છે કે

સૂત્ર ગણધરસ્ય'

એટલે એ સૂત્ર સિદ્ધાંતની શક્તિનું એના પ્રભાવનું
અને એના સામર્થ્યનું શુ વર્ણન કરવું

જેમ મત્રવાહીઓ, ગારુડીઓ, મત્રાક્ષરો દ્વારા વીંછી
સર્પ વગેરેનું અંદરું વિષ તત્ત્વ હટારી નાખે છે તેવીજ
રીતે પ્રતિકંભણના સૂત્રોમા, સૂત્રોસિદ્ધાંતમા અને આગમની
વાણીમા કર્મરૂપ જેર ઉનારવાની જખ્ખર તાકાત રહેલી છે

નીચે આલેખેલ એક સામાન્ય દૃષ્ટાંતથી આ વાતનો
આપણને ખ્યાલ આવશે

એક ગામમા એક ઠાશીમા હતા તેનો હસ નામનો
એકનો એક છોકરો હતો હસને અચાનક એક ભયંકર
ભોરીંગ કરડે છે હસ બેભાન બની જાય છે અને ઠાશીના હોશ

કેશ હડી નય છે બણે યુદ્ધ જોઈલો ડામીના એકના
એક આધારભૂત પુત્રને સર્પ ઠમવાથી ડામીતો બેબાકગી
બની ગઈ અને કંઈ વિલાપ કરવા લાગી, ડાસી હસ
હસ એમ વિલાપ કરી રહી હિ આખી રાત હસ હસ
કરતી રહી, સવાર થના બનાવ એ બન્યો કે સર્પનું ઝેર
એકદમ ઉતરી ગયું અને હસ માલો બની ગયો, આથી
ડાસીનો હરખ સમાતો ન હતો, આ શક્તિ હસ શબ્દમા
હતી કારણ કે હસ એ ગારુડી મત્રના બીજસૂરો છે

। આમ જાવ વગર ઉચ્ચારેલા શબ્દો, અને અર્થના જ્ઞાન
વગર શબ્દ કરેલા શબ્દોમાં પછુ આવી અગાધ અકળ અને
અગમ્ય શક્તિ રહેલી છે તો ગણધર ભગવતોએ ગૂંથેલા
સૂત્રોના અવલુખા અપૂર્વ અને અચિત્ત્ય શક્તિ હોય એ
સ્વાભાવિક છે આ છે શબ્દનો મહિમા

સિદ્ધાંતોની શુદ્ધી કરનારા ગણધર ભગવતો હતા. જેઓ ચૌદ પૂર્વના બાણકાર હતા કાચી બે ઘડીમા દ્વાંશાગી અને ચૌદ પૂર્વો રચવાનું અનુપમ સામર્થ્ય ધગવતા હતા વજ્રનપલ નાશય મધયણ અને સમયતુરસ્વ મસ્થાન યુક્ત હતા જગતના તમામ આત્માઓ કરના ઉપના વૈભવમા પણ અનોઠ હતા (પ્રથમ નભરનું રૂપ તીર્થંકર દેવોત્ત હોય છે જ્યારે બીજા નભરનું રૂપ ગણધર ભગવતોત્ત હોય છે) અને તે જ ભવમા તેઓ મુક્તિ ગમન કરનારા હોય છે એવા અનુપમ લખિધના ભહાર, અદ્વિતીય અનોઠ અને અસાધારણ મહાપુરુષોએ સૂત્ર સિદ્ધાંતની શુદ્ધી કરી છે કહ્યું છે કે

સૂત્ર તણદરદ્રવ્ય

એટલે એ સૂત્ર સિદ્ધાંતની શક્તિનું એના પ્રભાવનું અને એના સામર્થ્યનું શુ વર્ણન કરવું

જેમ મત્રવાદીઓ, ગાઢડીઓ, મત્રાક્ષરો દ્વારા વીંછી સખં વગેરેનું ચઢેલું વિષ તત્ક્ષણ ઉતારી નાખે છે તેવીજ રીતે પ્રતિક્રમણના સૂત્રોમા, સૂત્રોસિદ્ધાંતમા અને આગમની વાણીમા કર્મરૂપ ઝેર ઉતારવાની જખ્ખર તાકાત રહેલી છે

નીચે આલેખેલ એક સામાન્ય દષ્ટાંતથી આ વાતનો આપણને ખ્યાલ આવશે

એક ગામમા એક ડોશીમા હતા તેનો હંસ નામનો એકનો એક છોકરો હતો હંસને અચાનક એક ભયંકર ભોરીંગ કચડે છે હંસ બેભાન બની બચે છે અને ડોશીના હોશ

શકત, આપણા પરમ ભાગ્યોદયે જેમલમેર, પાટણ અને ખલાનનો રાનજાડો અઘાવધિ મુચારુ રૂપે સચવાઈ રહ્યા છે

અમણુ ભગવાન મહાવીર દેવને ઘયા આજે લગભગ અઢી હજાર વર્ષ વીતી ગયા અને હજી લગભગ સાડા અઢાર હજાર વર્ષ આ શાસન અવિચિન્ન રીતે ચોતાને પ્રભાવ-પ્રકાશ પાડશે એમાં મીનમેળ નથી શ્રી ભગવાન મહાવીર દેવના પછી અઘાવધિ નેન શાસનને મહાન નેના ચાર્યોએ અને મહામના નિર્મલ ધ્રમણોએ દીક્ષિત રાખ્યું છે અને એ જ ત્યાગી અમણુ સંસ્થા આ શામનની પુરાને આગળ દીક્ષિત રાખશે એ પણ હકીકત છે

શ્રીજિનપ્રતિમાઓ

જનતાની ધર્મભાવનાને જવાબવદ્યમાન રાખનાર અને ભાવિકોને ધર્મમાં સ્થિર કરનાર શ્રી જીનેશ્વર દેવની પ્રતિમાઓ છે ભારતવર્ષમાં ઠેર ઠેર-ખૂણે ખૂણે નૈનમ દિરો, બબ્બ તીર્થો અને પરમાત્માની પ્રથમ રસ ઝરતી હજારો મૂર્તિઓના દર્શન કરી લાખો બબ્બાત્માઓ જીવનને પાવન બનાવી રહ્યા છે અને રહેશે

આપણો આત્મા સ્કૅટિક રત્ન જેવો નિર્મળ અને સ્વચ્છ છે જેમ સ્કૅટિક રત્નની પાસે જેવા રંગની વસ્તુ ધરશે તેવી જ તેમાં પ્રતિભાસ થશે અને તદ્દુપ તે જની કરશે તેવી જ રીતે આપણો આત્મા પણ નિમિત્તવાસી છે આત્માને બાક પાકાવરણ અસર કરે છે કાલજ્ઞાની હુકાન પાસે

પ્રભુભક્તિનો મહિમા

ત્રિકાલાબાધિત અવિચિન્ન પ્રભાવશાળી શ્રી જૈન
શામન જગતમા જયવત વર્તી રહ્યું જ્યાં મુધી શ્રી
જિનાગમ, જિનમૂર્તિ અને જૈન ધર્મણ સ્વસ્થા આ અવ-
નિતલમા વિદ્યમાન છે ત્યાં મુધી આ ગાસન જયવત
ગહેશે એ નિઃસંદેહ હકીકત છે

સર્વજ્ઞ, સર્વદર્શી અને સર્વશક્તિમાન શ્રી તીર્થંકર
દેવોએ કદન કરેલા-પ્રરૂપેલા અને મહાન લઙ્કિયવત શ્રી
ગણધર ભગવતોએ જૂથેલા શાસ્ત્રો-આગમો સૂત્રો આને
જવલત પ્રકાશ પાથરી ગ્રહ્યા છે આગમ ઋષો જો આને
અસ્તિત્વમા ન હોત તો આપણી શી દશા થાત ! ધર્મ
શુ ને કર્મ શુ ? પાપ શુ ને પુણ્ય શુ ! આત્મા શુ ને
પરમાત્મા શુ ! સન્માર્ગ શુ અને ઉન્માર્ગ શુ તેમજ
હેય-જેય અને ઉપાદેય શુ, આ બધી વસ્તુનું જ્ઞાન-ભાન
આપણે શી રીતે કરી શકત ! આપણા પૂર્વજોએ પૂર્વાયા
ચેંએ, એ આગમ ઋષોને સાચવી રાખ્યા ન હોત તો
આ અનુપમ સ્વર્ગલાઘટિનો પ્રકાશ આપણે ક્યાંથી મેળવી

જોડી દીધી અને ભકિતમા એક તાર બની ગયા તેજ
વખતે આવી અપૂર્વ-અનન્ય અને અમાધારણ ભકિતના
પ્રભાવથી સવણે શ્રી તીર્થ કર ગોત્ર ઉપાણી લીધુ

વાસ્યામ્યાયતનઃ । જિનસ્યલ્ભતે ધ્યાયશ્ચતુર્યફલ
પષ્ઠ ચોત્પિત પ્રસ્થિતોઽષ્ટમમયો ગતુ પ્રવૃત્તોઽધ્યાનિ ।
શ્રદ્ધાદુ દંઘમ યદિજિનગૃહાત્ પ્રાપ્તસ્તતોદ્ભાવશ
મધ્યે પાક્ષિક મોક્ષિતે જિનપતૌ માસોપવાસફલમ્ ॥

પુણ્યવાન આત્માઓ પ્રભાતમા ઘેર બેઠા બેઠા ‘હુ
પરમાત્મા દેવાધિ દેવના દર્શન કરવા બહુ’ એવો ઉત્તમ
કોટિનો વિચાર કરે તેટલા ભાવમા એક ઉપવાસનુ ફળ
મેળવે છે દર્શન કરવાની અભિલાષા થતા જ્યા તે ઉભો
થાય એટલે છઠું એટલે બે ઉપવાસનુ ફળ મેળવે
છે અને રસ્તે જતા અર્ધમ એટલે ત્રણ ઉપવાસ,
શ્રી જિનમહિર સમીપે આવતા પાંચ ઉપવાસ, જિન
મહિરના મધ્ય ભાગમા પ્રવેશતા ૧૫ ઉપવાસ અને
પરમાત્માની પ્રતિમાના દર્શન કરતા એક મહિનાના
ઉપવાસનુ ફળ મેળવે છે નહન મણિયારનો છવ પોતે
બધાવેલી વાવડીમા અત્યાસકત થવાના કારણે એજ વાવ
ડીમા દેડકા તરીકે જન્મે છે શ્રમણ બગવાન મહોવીરદેવની
પધરામણીના સમાચાર વાવડીએ પાણી ભરવા આવેલી
બહેનોના મુખથી પુન પુન શ્રવણ કરતા તેને જાતિ સ્મરણ
જ્ઞાન થાય છે જેથી નંદમણિયારના છવએ દેડકાને પરમાત્મા
મહોવીરદેવના દર્શન કરવાની અભિલાષા બળી, જે દિશામા
પરમાત્મા પધાર્યા હતા જ્યા બિરાજમાન હતા તેજ દિશામા

ઉભા રહેશે તો હાથપગ અને વસ્ત્ર સહેજે કાઠા થવાના અને અત્તારિની ઢુકાન પાતે, ઉભા રહેશે તો સહેજે મુલાસત મધમધતુ વાતાવરણ પ્રસરવાનું જ, ત્યારે જ્યાં મુખી આત્માને બાહ્યવાતાવરણ અને નરસી યાને અશુભ અસર ઉત્પન્ન થાય છે, ત્યાં મુખી મુદર આલબનોની, શ્રેષ્ઠ આદર્શોની સારા નિમિત્તોની અને ભવ્ય વાતાવરણની તેટલી જ જરૂર રહે છે બાહ્ય આલબનોમાં ઉચ્ચામાં ઉચ્ચ પરમ અને શ્રેષ્ઠ આલબન શ્રી હનેશ્વર દેવની પ્રથમ રમ જરતી, વીતગગતાને ભય ખ્યાલ આપતી શ્રી જિનમૂર્તિઓ છે પરમાત્માની મૂર્તિના દર્શન કળી અગણિત આત્માઓએ શ્રવણને પાવન બનાવ્યું છે અને એ વાત તો અતિ જાણીતી છે કે મગધાધિપ શ્રી શ્રેણિકરાજના મહાબુદ્ધિનિધાન મહામાત્ય શ્રી અભયકુમારે અનાય દેશમાં રહેલા શ્રી આદ્રકુમારને લેટમાં શ્રી જિનમૂર્તિ મોકલી હતી અને એ શ્રી જિનેશ્વરદેવની મૂર્તિના દર્શન કળી આદ્રકુમાર ભતિસ્મરણ જ્ઞાનવાન બન્યા અને એમણે નિજનો ઉદ્ધાર કર્યો

, શ્રી આદ્યપદ્મ તીર્થ ઉપર બિરાજમાન શ્રી ચોવીશ તીર્થ કર દેવોની પ્રતિમાઓના દર્શનાથે પ્રતિવાસુદેવ-રાવણ પોતાની પટરાણી મંદોદરી વિ. સાથે ગયા હતા અને ત્યાં તેઓ પરમાત્માની ભક્તિમય એવા તો લીન બની ગયા હતા કે મંદોદરી નૃત્ય કરી રહી હતી ત્યાં અંયાનકે ત્રી-વીણાનો તાર તૂટી ગયો, પૂર્ણ તેમણે ભક્તિર્નુ તાર ન તૂટવા દીધો

- ૧ - તરત જ રાવણે પેલાની નસાએ શ્રી કાલી ત્રીમા

ભેડી દીધી અને ભક્તિમા એક તાર બની ગયા તેજ
વખને આવી અપૂર્વ-અનન્ય અને અગાધારણુ ભક્તિના
પ્રભાવથી રાવણે શ્રી તીર્થ કરે ગોત્ર ઉપાશ્ન લીધુ

વાસ્યામ્યાયતનં જિનસ્યત્પ્રમતે ધ્યાપંચતુર્યકટ
વટ્ ઘોરિયત પ્રસિયતોઽષ્ટમમયો ગતુ પ્રવૃત્તોઽધ્યાત્મિ ।
ઘદ્વાતુ રંશમ ઘદ્દિજિનગૃહાત્ પ્રાપ્તસ્તતોદ્વાદચ
મચ્ચે પાક્ષિવ મોક્ષિતે જિનપતૌ મામોપવાસવન્મ્ ॥

પુન્યવાન આત્માઓ પ્રભાતમા ઘેર બેઠા બેઠા 'હુ
પરમાત્મા દેવાધિ દેવના દર્શન કરવા બાઉ' એવો ઉત્તમ
કોટિનો વિચાર કરે તેટલા ભાવમા એક ઉપવાસનુ ફળ
મેળવે છે દર્શન કરવાની અભિલાષ થતા જ્યાં તે ઉભો
થાય એટલે છઠ્ઠે એટલે બે ઉપવાસનુ ફળ મેળવે
છે અને રમ્તે જતા અર્ધમ એટલે ત્રણ ઉપવાસ,
શ્રી જિનમંદિર સમીપે આવતા પાંચ ઉપવાસ, જિન
મંદિરના મધ્ય ભાગમા પ્રવેશતા ૧૫ ઉપવાસ અને
પરમાત્માની પ્રતિમાના દર્શન કરતા એક મહિનાના
ઉપવાસનુ ફળ મેળવે છે નહન મહિયારનો છવ પોતે
બધાવેલી વાવડીમા અત્યાસકત થવાના કારણે એજ વાવ
ડીમા દેડકા તરીકે જન્મે છે યમજુ ભગવાન મહાવીરદેવની
પધરામણીના સમાચાર વાવડીએ પાણી ભરવા આવેલી
બહેનોના મુખથી પુન પુનઃ અવણુ કરતા તેને ભત્તિ સ્મરણુ
જ્ઞાન યાય છે જેથી ન હમહિયારના છવ એ દેડકાને પરમાત્મા
મહાવીરદેવના દર્શન કરવાની અભિલાષા ભાગી, જે દિશામા
પરમાત્મા પધાર્યા હતા. જ્યાં બિરાજમાન હતા તેજ દિશામા

દર્શનની તમન્નાથી આ દેહકો જઈ રહ્યો છે, પણ મનોન્ય
કેના પૂર્ણ થયા જ રહે જતા અચાનક શ્રેષ્ઠિક રાજાના
ઘોડાનો પગ એ દેહકા ઉપર આબેયો અને તેના પ્રાણ
નીકળી ગયા પણ પ્રભુના દર્શનની ભાવનાના યોગે એ
દેહકાનો શુભ મૌઘમ દેવલોકમા ઉત્પન્ન થાય છે પ્રભુના
દર્શનની ભાવના પણ આત્માને સદ્ગતિમા લઈ જાય છે
ત્યારે તેમની પૂજા-અર્ચા અને ભાવનામા આત્માવીન અને
તેા કેવળજ્ઞાન મેળવે એમા શી નવાઈ છે શાસ્ત્રકારોએ
પરમાત્માની પૂજા તથા ભક્તિના કળતુ વર્ણન કરતા
જણાવ્યું છે કે

પયાદિગેણ પાવદ પરિસસય તમો પુજો મહિપ ।

પાવદ પરિસ સદસ્મ ઋણત પુણ્ન જિજ્ઞે ધુનિપ ॥

પરમાત્મા જીનેશ્વર દેવને પ્રદક્ષિણા દેવાથી ૧૦૦
વર્ષતુ પરમાત્માની પૂજા-અર્ચા કરવાથી ૧૦૦૦ વર્ષતુ
અને પ્રભુની ભાવપૂજા માને સ્તવના ભક્તિ સ્તુતિ વિ
કરવાથી આત્મા અનંત અનંત પુણ્યનું ઉપાજન કરે છે
નીચેના શ્લોક એજ વાતની સાક્ષી પૂરે છે

સય પમઝજે પુણ્ન સદસ્સ ચ વિલેયજે ।

સય સાદસ્સિમામાલા ઋણત ગીય ધારપ ॥

તેમજ શ્રી જ્ઞાન વિમળસૂરિજી મહારાજ રચિત
ચૈત્યવર્ધનમા પણ નિમ્ન ગાથાઓ એવા મળે ॥

જનવર જિજ્ઞે પૂજતા, હોય શત્રુ ગણ પુણ્ય

સદસગણ કળ ચૂકને, જે લેવે તે ધન્ય

હા.બ-હુ દગ કુમુખની, માગા પદિતારે
અનત મહુ દગ તદ્ધથી, ઝીનમાન કરાવે
મંત્યવદનમા પૂ. ૩ વિનવવિલ્લભ મ જણાવે છે કે -

જિનવર પસે આગત, હ માગી દલ ચિદ
આખ્યા જિનવર ભારણે, વર્ષી તપ દલ લીધ
સો. વર્ષ ઉપચાસ પુણ્ય, જે પ્રદિગ્ધાદેતા
મદમ વરમ ઉપચાસ પુણ્ય, જે નમરે ભેતા
દગ મહુ દલની માગ, પ્રભુ કહે દલના
પાર ન આવે ઝીનનાદ, કે. દગ મુણના

• • •

નિર્મળ નનમને કરીએ મુણના દલ જગીશ
નાદક આવના આવના, પારી પદવી જગીશ.

મંત્યે દેશધિદેવની ભક્તિ, પૂજા, અવના, મુનિ
કૃપામના કે પ્રજ્ઞાન કરના આમા જન્મ જન્મ
શ્રીયિત અનન અનન કે. વર્ષોણોને દલુવાશમા
દેશધિદેવ દગ ન જે તે

જાગીએ. મં. ૩ કે -

મનિવ મિલ્લવાન નિગતી પુણ્ય તંબયા કરમા
ગુણ વગરિત વદુમાનો જન્મવળ દવાવળે છેવળ ॥

સો છનેશર દેવની ભક્તિ. આમજન અ દનાએ
પૂર્વ મયિત નિલિદ કરીએ પણ અગીજન કરી નાંખે છે
૧૨૬ કે દુણ પ્રાપને પદિત દુ મદુમાન એ દનવને

દગ્ધ કરવા માટે હાવાનવ સંમાન છે મહાપ્રભાવક જૈનાચાર્ય
શ્રી સિદ્ધમેન દિવાકરસૂરિજી મહારાજે કલ્યાણમંદિર
સ્તોત્રમા યોધા જ લાવાથેનો લગ્ન શ્લોક રજૂ કર્યો છે
અને તે એ કે-

ધ્યાનાજ્જિનેશ મયતો મયિમ દુષ્ણેન
દેહ પિદ્ધાય પરમાત્મદર્શા ઘ્રજતિ
તીધ્રાનહાતુપલમાયમપાસ્ય લેખે
શ્રામીકરત્વમચિરાદિવ ધાતુમેદા ॥

શ્લોક ૧૫ કલ્યાણમંદિર

હે જિનેશ્વર દેવ! જેમ લોકમા માટી મિશ્રિત વસ્તુઓ
ધાતુઓ-આકરી, તીમ, અમિના સયોગથી પત્થરપણાને
છોડીને તરત જ સુવર્ણપણાને પામે છે તેમ લગ્ન પ્રાણીઓ
આપના ધ્યાનથી કાણુવારમા શરીરને છોડીને પરમાત્મ દર્શાને
પામે ॥

ગૌતમજીવાની લગવણ પરમાત્માને પ્રશ્ન કરે છે કે
હે લગવણ!

અઠગ્ધ્રીસત્યપણ મને કિં જનયઈ?

પરમાત્મા જવાબ આપે છે -

ગોત્યમા! અઠગ્ધ્રીસત્યપણ દંષ્ટણવિસોદિ જનયઈ.

મનલભ થોવીશ તીર્થ કર દેવોની સ્તુતિ આવના
ઉપાસના અને ભક્તિ કરવાથી આત્મા હર્ષન વિશુદ્ધિ
પામે છે તેનું સ્મરણ નિર્ભય અને છે અનુભવીઓએ
ઉચ્ચ થુ છે કે—

‘ભક્તિ વિના મુક્તિ નહિ’

મત્તિવ વિજયગણ પરમાપ સોળવિગ્ન દોસાણ
માતેમા સોહિલામ સમાદિ મરણ થ પાર્યેતિ ॥

ક સુ મ ૨૨

જેમન રાગદ્વેષ ઉપી દોરો ક્ષીણ થઈ ગયા ॥ એવા
વીતગગ દેવની પરમ ભક્તિ કરવાથી આરોગ્ય-જોધિલાભ
અને પ્રમાદિયુગ્મ મરણ પામી સકાય છે

ભક્તિની આસક્તિ વિરક્તિ પેદા કર છે છે ભક્તિથી
અનેક શક્તિઓ ઉત્પન્ન થાય ॥ અને આત્મા કમથી
વિભક્તિ મેગવી મુક્તિ સૌધમા સીધાવી બાય ॥ ભક્તિને
મહિમા અપ-પાર છે, વહન, પૂજન, ચત્કાર, સન્માન
આવન, કીર્તન, ભજન, સ્તુતિ, પ્રથમા, ગુણગાન, નમસ્કાર,
નેવા અને ઉપાસના આ બધા ભક્તિના જ પ્રકારો છે

સુદેવ અને સુદેન્દ્રા પરમાત્માની ભક્તિમા અપૂર્વ
આહ્વાદ અનુભવે છે તે વખતે તેઓ—

દુષ્કમપિ ગણયન્તિ નૈવ માક ।

સ્વગ લોકને પણ વણખલા તુલ્ય સમજે ॥

મહાન પુરુષે આત્માને દેવાધિદેવની ભક્તિ કરવાની
અનૂલી તક પ્રાપ્ત થાય ॥ ભૂતકાળમા પ્રભુભક્તિ કરી કે

છવે તરી ગયા, વર્તમાનમા નરી રહ્યા છે અને ભવિષ્યમા
પણ તરશે

મારા પુરુષોએ કહ્યું છે કે -

इलिका भ्रमरी ध्यानात् यथा भ्रमरीत्यप्नुते
तथा ध्यायन् परमात्मानं परमामृत्यमाप्नुयात् ॥

ધ્રુવજીએ તેઉન્દ્રિય પ્રાણી છે પણ એ ધ્રુવજી ભ્રમરીના
મતલબ ધ્યાનથી ભ્રમરીપણે ઉત્પન્ન થાય છે (ચઉન્દ્રિયપણે)
તે જ પ્રમાણે આત્મા પરમાત્માના સતત ધ્યાનમા જો
તન્મય, તદ્રૂપ, એકતાર અને એકતાન બની જાય તો આત્મા
પણ પરમાત્મા બની જાય

‘સોડહ’એ શબ્દ પણ આપણને કહે છે કે સ એટલે
પરમાત્મા અને અહ એટલે હું પરમાત્મ સ્વરૂપ છું પણ
વર્તમાનમા કર્મોના ગાઢ આવરણોથી ભારી એ ઉન્નત દશા
અવરાઈ ગઈ છે

એ પરમ દશા-પરમાદર્શ અને પરમાત્મ સ્વરૂપની
પ્રાપ્તિ માટે શ્રુતિઓ કહે છે કે ‘અમેદ માનસા ચતિત્વ્ય
પરમાત્મા માથે અલેા ભાવથી આત્માને ભાવિત કરોશુ
તો આપણે પણ એક દિવસ એ જ ઉન્નત, ઉર્ધ્વ અને
પરમ સ્થિતિ પરમાત્મપદને મેળવી શકીશું’

पापयणी घम्मं कही घाह निमित्तिमो तवहसीय
विज्जासिद्धाय कही अद्वेय पमावगा मणिया

‘ન્યાયના પ્રકાશક વિદ્વાન બૈન શાસનના મહાન પ્રભાવક

પૂ ઉપાધ્યાયજી મહારાજે એક સ્થળે ગાયુ છે કે 'ધનધન શાસન મહન મુનિવરા'

તેન આગમોમા આઠ પ્રભાવકોનુ વર્ણન આવે છે એક પ્રાવચનિક, બીજા ધર્મકથિક ત્રીજા નૈગિત્તિક ચોથા વિદ્યાસિદ્ધ, પાચમા યોગસિદ્ધ, છઠ્ઠા વાલી સાનમા ઉત્કૃષ્ઠ તપસ્વી અને આઠમા કવિ એટલે આઠ પ્રભાવ-કોમા કવિને પણ પ્રભાવક ગણાવવામા આવ્યા છે પ્રભાવક એટલે શાન નની પ્રભાવના ઠગનારા

પૂર્વના મહાન જૈનાચાર્યો જેવા કે શ્રી સિદ્ધસેન ટિપ્પકરમૂરિ મ શ્રી માનુગમૂરિ, મ શ્રી માનવદેવસૂરિ, શ્રી હેમચદ્રાચાર્ય, મ શ્રી ભદ્રબાહુસ્વામીજી, શ્રી મુનિ સુદરસૂરિ મ શ્રી નરિપેણ આચાર્ય, ઉપાધ્યાયજી શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ વગેરે સખ્યાબધ જૈનાચાર્યોએ મુખ્યાબધ સ્તુતિ-સ્તોત્રોની ગીર્વાણગિગમા રચના કરી મનમ વિશ્વ પર અસીમ ઉપકાર કર્યો છે આજે પણ એ મહાન પ્રદુષોએ રચેલા-શુદ્ધેલા કાવ્યો સ્તોત્રો અને સ્તુતિઓ અગણિત ભવ્યાત્માઓ ખૂબ બહુમાન પૂર્વક યાદ કરી સ્તવના કરી જગત અને નિર્નિક કર્મોની નિર્જરા કરે છે અને પુણ્યાનુબધી પુણ્યના ભાગીદાર બને છે, તેવી જ રીતે ઉપાધ્યાયજી શ્રી યશોવિજયજી મ શ્રી વિનયવિજયજી મ શ્રી માતૃવિજયજી મ શ્રી મોહનવિજયજી લટકાળા શ્રી દીપવિજયજી મ શ્રી શુભવીરવિજયજી મ શ્રી જ્ઞાનવિ નગસૂરિ મ શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિ મ શ્રી વિજયલાલસૂરિ મ

શ્રી ગૌરત્નજી, શ્રી મમયમુદરગણિ, શ્રી નયવિજયજી
મ પ શ્રી પદ્મવિજયજી ગણિ શ્રી આનંદધનજી મ થી
દેવદ્રજી શ્રી મકગચક્ર ઉ તથા શ્રી આત્મારામજી મ
વિગેરે મહાન કવિઓએ હજારોની સખ્યામાં સ્તુતિ-સ્તોત્ર
અને સ્તવનોની શ્રુતિ કરી છે આ મહાપુરુષોએ ભાવવાહી
રમપદ ઝમનિજરાના હેતુમુત મુદર અવનોની રચના
કરી માધારણ જનતા ઉપર અસાધારણ ઉપકાર કર્યો છે
ભાવિક ભક્તો આ સ્તવનો દ્વારા પ્રભુ ભક્તિમાલીન-તટનીન
ધાની પરમાત્માની ઉપામના-સેવો કરી અનંત પુણ્ય
ઉપાર્જન કરે છે

સ્તવનોના વૈવિધ્યતા હોવાના કારણે પ્રાકૃત-સામાન્ય
જનતાને એમાંથી ધણુ ધણુ ભણવાનુ મળે છે

સ્તવનોમાં આઠ પ્રાતિહાર્ય, તીર્થંકર દેવોના જીવન
ચરિત્રો, નગરી, જન્મ સ્થાન, લાઇન, વર્ણ, આયુષ્યનાન
માતાપિતાના નામો, ગોત્ર, દેહમાન અતિશયો, આત્મસ્વરૂપ
કર્મસ્વરૂપ, કઈ જાતની પ્રાર્થના કરેલી, પર્વોનુ જ્ઞાન, કલ્યાણક
દિવસો, આત્મશુદ્ધો, વિ વિ અનેક વસ્તુઓને એ મહા
પુરુષોએ સ્તવનો, સ્તુતિઓ અને ચૈત્યવદન વિ. મા વણી
લીધી છે

આજે-રોજ-રોજે હજારો લોકો હયાઓ પ્રતિનિ
પ્રભોતે પરમાત્માના મેધુર કંઠે જીવદ સ્વરે ભક્તિ ભર્યા
હૈયે શુભમાન કરી જીવદ પાવન કરે છે એટલું જ નહિ
પણ જીવનને પાવન બનાવે છે અને ઉત્તરોત્તર પ્રગતિ
સાધી મુક્તિ સૌધમાં સીધાવી લાય છે

ઈતર દર્શનકારોએ—

જ્ઞાનયોગ, કર્મયોગ અને ભગ્નિયોગ એમ ત્રણ પ્રકારના યોગો માન્યા છે તેમાં બહુશ-મોટાભાગે આત્માઓ ભક્તિયોગનો આશ્રય લઈ આત્માને ભક્તિ રસથી ભાવિત કરી અનોખો આનંદ મેળવે છે પુણ્યના ભાગી બને છે અને કર્મનિર્જરા પણ કરે છે

મત તુલસીદાસજી, સત કૃષ્ણરસ, શ્રી જ્ઞાનેશ્વર, મીરાજી સત તુકાગમ અને નરસિંહ મહેતા જેવા જૈનેતર પ્રભુભક્તોના નામ ઘણા બહીના છે

સત તુકામ માટે કહેવામાં આવે છે કે તેઓ ભક્તિરસમાં તહીન બન્યા હતા, પ્રભુના આનંદમાં મશગુલ હતા ત્યારે તેમને કોઈએ સમાચાર આપ્યા કે તમારા પત્ની યમધામે ત્રીધાવી ગયા-શુઝરી ગયા પત્ની મૃત્યુના આ સમાચાર માલગના તેઓ બોલી ઉઠ્યા કે

‘નિંહા તુઝે માઝે રાજ

હવે આજવી દે વિઠોળા ! તારું અને મારું રાજ્ય છે ઉપાધ ઝોણી યઇ તેથી ભક્તિ કરવાની ઉમદા તક પ્રાપ્ત યઇ તેવી જ હતકયા નરસિંહ મહેતા માટે પ્રવલિત છે કે તેઓ પણ ભગવાનની ભક્તિ કરતા હતા ત્યારે તેમને કોઈએ સમાચાર આપ્યા કે તમારી પત્ની મૃત્યુ પામી નરસિંહ મહેતાના કર્ણમાં બધા આ સમાચાર સંભળ્યા ત્યાજ તેઓ, બોલી ઉઠ્યા

સાધુ થયુ સાગી જન્મજા
મુખે સજીય ઓ પાપાળ.

આ મમારની આજ પ પાળ ને જ જાળમા પરમાત્માની
ભક્તિમા અનેક અતરાયો આવતા હતા, હવે એ અતરાય
દૂર થયો એટલે પરમાત્માનું ભજન-કીર્તન મુખપૂર્વક સતત
કરી શકારો.

જેનેતરો પણ કેવા પ્રભુભક્તો થયા છે એના આ
નમુના છે.

એક અનુભવ—

દેશોદ્દેશમા પમપાજા વિહરતા અમને એ અનુભવ
થયો છે કે જેને આપણે ગામડિયા-ગમાર અને અજ્ઞાન
વિ વિશેષણોથી સંબોધીએ છીએ પણ અમારો અનુભવ
એમ કહે છે કે એમને ગમાર કે અજ્ઞાન કહેવા કે અમારી
ભણેલી ગણેલી કોમને અજ્ઞાન કહેવી, કારણ કે દિવસમા
એ જોળી અજ્ઞાન જનતા કામકાજથી ઘાડી પાડી હોવા
છતા રાતના દશ વાગે નીરવ શાંત જાતાવરણમા તબૂરાના
તાર સાથે અને કાસી જોડા અને ઢોલ આદિ વિવિધ
વાદ્યો સાથે એ લોકો ભક્તિમા એવા તો તન્મય બની જાય
છે કે ન પૂછે વાત, બાલજતા, સાલજતા આપણને જરાય
કસળો ન આવે તેમા એક તાલ, એક સ્વર અને એક
સોયો એવી તો ભજન કીર્તનની ધૂન મચાવે છે કે જાણે
આત્મા જોવાઈ જાય ભક્તિ રસમા એટલા બધા એ લોકો
મશગુલ અને મસ્તાન બની જાય છે કે જોડીવાર ખાંટે

જનનને ભૂવી પ્રભુભક્તિ ॥ સુવી જનન પુણ્યનું ઉપાજન
કરી લે છે

એવા સમયે જમને આપણી શિક્ષિત જનતા યાઃ
જાને છે કે એક જમોડણુ વર્ષમનનાથ બોલતા પ્રતિકન્ધના
કેવી ગદગદ મયે છે કેવું અશિસ્તભયુ વાતાવરણ નાનું છે
અને એ કયા અજાણ્યુ છે એક ધીમે બોલે બીજો શબ્દ
પાડે ત્રીજો બોલે અવગો નાથ એ જમોડણુ પણ એક સાથે
એક સ્વરે તાલબદ્ધ રીતે મધુર અને છુલક કંઠે આપણે
જાવી શકતા નથી, તેના કન્તાતોત્રી મધુદાય 'મમાર દાવાની'
સ્તુતી એક નરખી રીતે બોલે છે, કે જે ગાભગતા કાન ઉંડા
ધાય છે આવા પ્રમગે આપણને એમ ધાય છે કે એ ભોગી
ગામડાની અજ્ઞાન જનતાને ॥ ક્રિયા કહેવી કે આપણા
ભણેલા ગણેલા જાને

જિનમહિ તુ વાતાવરણ કેવું શાન હોયું જોઈ એ,
કેવા મીઠા મધુરા મદ સ્વરે પ્રભુસ્તવનો ગીતો ગાવાજોઈ એ,
કે દશનાથી ધરીનર ત્યાને ત્યા થબી નથ, પણ મને છે
જાનાથી ઉલટું કારણ કે સ્તવન ગાનારાઓ ઉંચા સ્વર
બરાડા પાડી ગાવા મડી પડે છે જોલે સાબજનારા ભટ્ટી ઉઠે
છે આમ કરવાથી આપણે અનસયના ભાગી ર વનીએ
છીએ જિનમહિરમા કોઈ ભાવિક પ્રભુભક્તિ કરતું હોય,
કોઈ માગા ગણતું હોય એ બધા ભાવિકોનું ચિત્ત ચલા
ય ॥ ન કન્વામા આવા લોકો કારણ અને છે

‘અણુ ૧ ગીય વાઈ એ’

ગીત-વાણી પૂજા કરતા માને લાવપૂજામાં આત્મા લયલીન બને તો નાગકેતુની જેમ કેવળજ્ઞાન મેળવી લે પણ હાહો કરીને કે ગડો પાડીને નહિ, ગાતા ન આવડતું હોય તો ન ગાવું બહેતર છે પણ બરાડા પાડવાથી કેવળ આત્માને અતરાયના લાગી બનવું પડે છે, પરમાત્મા તો સર્વજ્ઞ અને સર્વદર્શી છે આપણે મનમાં સ્તુતિ સ્તવના કરીએ તો પણ એ બાણે છે માટે સ્તુતિ-સ્તવન વિ, મીઠા મધુર મઠ સ્વરે કરવા ખાસ ઉપયોગ રાખવાની જરૂર છે કિશ્કીયનોના દેવળોમાં પ્રાર્થનાના મમયે હનરો માણસો ભેગા મળવા છતાં કેવી શિસ્તપૂર્વક યાતિથી તેઓ પ્રાર્થના કરે છે તેમનો આ શુભ આપણે શીખવા જેવો છે અનુકરણ કરવા જેવો ॥

આપણો તપ, આપણો ત્યાગ, આપણા સિદ્ધાંતો, આપણા સાધુઓ, આપણા આગાર વિચાર બધું જ ઉચ્ચ અને આદર્શ હોવા છતાં ગિસ્તના અભાવે બધું આખું પડી જાય છે માટે આપણા બાગકોને, આપણા પરિવારને શિસ્તની તાલીમ આપવાની જરૂર છે

વ્યવહારમાં દરેક સ્થળે કોર્ટ કચેરી સ્કૂલ કોલેજ ને સભા-માનીઓમાં આપણે શિસ્ત બાળવીએ છીએ જ્યારે ધર્મ સ્થાનકોમાં જ કેન તેનો અભાવ દેખાય છે એની કઈ સમજ પડતી નથી ખરી રીતે ધર્મ અને ધર્મક્રિયા પ્રત્યે જે રસ અને રૂચિ હોવી તેજ અ તેનો અભાવ છે

મંગીતનો પ્રભાવ-

મંગીત એ એક એવી વસ્તુ છે કે આત્મા તેમા એતપ્રોત બની જાય છે, નિજને બૂલી જાય છે અને ભક્તિ મનના તરબોળ બની જાય છે

મેડમબોટેસગીનુ નામ શિક્ષણ મેત્રે ઘણુ નણીતું છે એને એક બિવાડી પાગી હતી બધા ૪ આ બિવાડી માટે દુરિયાદ કરતા હતા, આ આવી છે ને તેવો છે એના સ્વભાવ ખરાબ છે અને બધાયને હે 1 ન કરે છે પણ સ્વભાવની ખરાબ બિલાડી પણ પિયાનાના સંગીતદ્વારા માન અને ડાહી બની જાય છે

અમેરિકાના જૂતપૂર્વ પ્રેમીડેન્ટ શ્રી આઇઝનહોવરનો પણ મપવાની ડોક્ટરોએ જ્યારે સલાહ આપી ત્યારે બધા સગાસનેહીઓ વિચારમા પડી ગયા પણ કપાવવામા ન આરે તો જીવન જોખમમા મૂકાય તેમ હતું, અરે પણ કપાયે એ કોઈ રીતે પાલવે તેમ નહોતું છેડે સૌ પાર્થનાના લીન બની ગયા પશ્ચિમ એ આવ્યું કે પ્રેમી ડેન્ટનો પણ વગર કપાવે એકદમ સારા થઈ ગયો. હર જિવારે વોશિંગ્ટનમા નિયમિત આવનાના પ્રમુખશ્રીને આવતા જોઈ સૌને આશ્ચર્ય થતું હતું નવો માનતા હતા કે પ્રાર્થનાનું બગ કોઈ અનોખું છે અને તે દાગ ઘણી મુગીબતોમા અને ઘણા યુદ્ધોમા મે વિજય મેળવ્યા છે

પાશ્ચાત્ય દેશમા અનેક હોસ્પિટલોમા પ્રાર્થનાનો કાર્યક્રમ રાખવામા આવ્યો છે અને આ માટે અનેક પાદ-

રીઓને-ધર્મગુરુઓને હોત્તપીટવોમા રોકવાના આવ્યા છે
આથી દહીંઓ સારા ધર્મ-ગયાના અનેક દાખલાઓ નોધાયા
છે શ્રી તીર્થ કર દેવો માલકોપ રાગમા દેશના આપે છે
દેશના ધવણ કરી શ્રોતાજનો મન્નમુગ્ધ બની ઠોલી જોડે
છે તેઓશ્રીની સાનિધ્યમા કૂં બને હિ સક જનવરો પણ
વેરઝેરને બૂલી જઈ ખસેખમા મીલાવી સાથે બેસે ॥

સારીગમપદનીમા આ માન સ્વરોમા જમ્મજમ શકિત
રહેલી છે

કુશળ સંગીતકાર મેઘમદહાર રાગ છેડે તો અકાળે
મેઘરાગનુ આગમન યાય છે હિ ડોલ રાગ ગાતા હિ ડોળે
હીંચવા માટે ॥ દીપક નાન છેડતા અને તેલથી પૂંલી
દીવીઓની દીવેટો અચાનક પ્રગટી જોડે છે યાને દીપકે
પ્રગટે છે પૂરીયા રાગ સાલગના સાલગના શ્રોતાજનો
નિદ્રાધીન બની જાય છે દુધ દોહતી વખતે સગીન ચાલતુ
હોય તો ગાય-લેસ વિ પ્રાણીઓ અધિગ્રાધિક દુધ આપે
છે સંગીતના પ્રભાવે રાજ્યકમા ટી બી જેવા દહીંઓ
પણ સાલતાજા બની જાય છે

કવિની કાવતા

કહેવત છે કે “જ્યા ન પહોંચે રવિ ત્યા પહોંચે કવિ”

कवि करोति काव्यानि रस जानति पंडिता ॥

કવિવરો કાવ્યોની મૂલ્યણી કરે છે પણ એનો ખરો
રસ અનુભવીઓ માણે ॥ કવિની કવિતામા સ્હેજે તે કાગતુ
ખાતાવરણ ચાલ-દેશી-રાગ ભાષા વિની છાયા જોવામા
આવે છે

વિના પક્ષપાતે મારે કહેવું જોઈએ કે આ સદીમાં
અત્યંત પ્રગિદ્ધિ પામેલા અમારા રવ. પરમ ગુરુદેવ કવિ
કુવકીરિટ વિજય લલિતસૂરીશ્વરજી મહાજનો આધુનિક
કવિવરોમાં મહત્વનો ફાળો છે આજની ઉગતી યુવાન
પ્રજાપર તેમણે ને કડો એવનો રચી ભારે ઉપકાર કર્યો છે

જૂના સ્તવનોની જેમ નવા રેતવનો પદ્ય ભાવવાળી
રસપ્રદ અને ભક્તિ રસમાં તરબોળ કરી દે તેવા હોય છે

આપણને તો શાસ્ત્રસમત “જૈનગુર્જર કાવ્યોના
બીજા ભાગની પ્રસ્તાવના” જુલુ હોય કે નવુ હોય
બધું જ માન્ય છે

પ્રગતિ

પ્રગતિ યજ્ઞ કેટલો સુકર લાગે છે પ્રગતિ સૌને
ગમે છે, બહુજન સુખથી આપણને સાલળવા મળે છે કે
આજે પ્રગતિનો જમાનો છે “આગળ વધે” “આગે
ફૂલ્ય કરા” પ્રગતિ કરે ની સર્વત્ર સર્વદા સર્વથા સૌ
બાગ પોકારી રહ્યા છે એ માટે ફરકે અને ભૂલે પ્રયત્ન
કરવા છતાં પરિણામ શૂન્ય જણાય છે સમયનો વ્યય
પેમાનો દુર્વ્યય, અને પુષ્કળ પરિશ્રમ છતાં જ્યારે પરિણામ
Futility શૂન્ય આવે તો કેવી ગેરચનીય સ્થિતિ ગણાય!
આમ થવાનું શું કારણ છે? આનો કદી કોઈએ વિચાર
સરખોય કર્યો નથી, બકરીની બે બે ની જેમ અન્યતુગતિક

આપણે આજે આધારી દોઢ મૂકી રહ્યા છીએ ચિંતન મનન અને નિદિધ્યામનની વાત તો દૂર રહી પણ સત શ્રવણથી પણ સો ગાઉ આજે આપણે વેગળા છીએ, પ્રગતિની આધારી દોટમાં જેમ પેલા ગાડાવાળાઓ એકબીજાની હરિ-મા આખનીચીને ગાડાઓ દોડાવતા એક સાથે એક પછી એક એમ અથડાયા અને ચૂરે ચૂગ થઈ ગયા આપણી પણ આવી જ સ્થિતિ છે આજે આપણે ભૌતિક પ્રગતિમાં આખ મીચીને દોટ મૂકી રહ્યા છીએ

જ્ઞાનીઓ કહે છે કે વાસ્તવમાં આ પ્રગતિ નથી, આ કે અધોગતિમાં લઈ જનારી અવગત પ્રગતિનો વાસ્તવિક અર્થ છે ઉદ્ધવગમન કવ્વુ, મતલબ આત્માની જે પરાકાટિ-પરાકાષ્ઠા ઉચ્ચ હજી યાને પરમાત્મદશાને પ્રાપ્ત કરવી તેનું નામ છે પ્રગતિ ત્યારે આજે આપણે જડવાદની પ્રગતિ દ્વારા ખરેખર અધોગમન કરી રહ્યા છીએ આત્મિક વિકાસ વગરની ભૌતિક પ્રગતિએ જગતમાં અશાંતિ ભય અને વિનાશ સર્જ્યો છે ભય, અશાંતિ અને વિનાશક વાતાવરણ દૂર કરવા આત્મવિકાસ અત્યંત આવશ્યક છે ને આમ ન થાયતો ગમે તેટલી વિપુલ સાધન સામગ્રી અને ભૌતિક વિકાસના સાધનો આજન્મમાં કેવળ વિનાશનું સર્જન તો શુ પણ જન્મો જન્મ વિનાશની ગહરી ગર્નામાં આત્માને પડવું પડ્યો ભલાને પૂજવામાં આવે કે-આજે કોની પ્રગતિ થઈ રહી છે આત્માની કે જડની? જડની પ્રગતિ અને વિકાસ તો જન્મો જન્મ કર્યો પણ અતે તો એનો વિનાશ જ છે

વિના પશ્ચપાતે મારે કહેવું જોઈએ કે આ સદીમા અત્યંત પ્રસિદ્ધિ પામેલા અમારા સ્વ પરમ શુરુદેવ કવિ કુવકીરિટ વિજય લલિતમૂનીશ્વરજી મહાજનો આધુનિક કવિવરોમા મહત્વનો રાજો છે આજની ઉગતી યુવાન પ્રજાપર તેમણે એકઠો સેવનો રચી ભારે ઉપકાર કર્યો છે

જૂના સ્તવનોની જેમ નવા સ્તવનો પણ ભાવવાહી રસપ્રદ અને બહિન રસમા નરખોળ કરી દે તેવા હોય છે

આપણને તો સાક્ષ્યમત “જૈનશુજ” કાવ્યોના બીજા ભાગની પ્રસ્તાવના” જૂનું હોય કે નવું હોય બધું જ માન્ય છે

પ્રગતિ

પ્રગતિ શબ્દ કેટલો સુદર લાગે છે પ્રગતિ સૌને ગમે છે, બહુજન મુખથી આપણને સાબળવા મળે છે કે આને પ્રગતિનો જમાનો છે “આગળ વધો” “આગે વધ્ય કરા” પ્રગતિ કરો ની સવચ્ચ સર્વદા સર્વથા સૌ ખાળ પોકારી રહ્યા છે એ માટે ફંદે અને જૂસ્કે પ્રયત્ન કરવા છતાં પરિણામ શૂન્ય જણાય છે સમયનો વ્યય પૈસાનો દુવ્યય, અને પુષ્કળ પરિશ્રમ છતાં જ્યારે પરિણામ Result શૂન્ય આવે તો કેવી શોચનીય સ્થિતિ ગણાય! આમ યવાનું શું કારણ છે? આનો કદી કોઈએ વિચાર સરખોય કર્યો નથી, બકરીની બે બે ની જેમ ગતાનુગતિક

પણ, વિના તારે દેહોદિન, વિના ચમુ, ત્રણે જગતને
હતામલકવતુ નેઇ શકે છે અને તાણી શકે છે આત્માના
વિભાગ નથી કોઈની બરબાદી, નથી કોઈ નો નાશ નથી
જરૂર પૈમાની, એટલેબોખાના એક અખતરામા પણ હજારો
લાખો નહિ બાકે અનપ્પ નિર્દોષ છોનો સહાર-
વિનાશ છે ખોરો ડુગર અને નીકળ્યો ઉઠર જેવી સ્થિતિ
છે જ્યારે આત્માની પરમોચ્ચ દગા પ્રાપ્ત કરવામા સર્વ
છોને અસપ્ત મળે છે મનથી વચનથી અને કાયાથી પણ
કોઈને હુલવવાનો હોતો નથી, સર્વથા અહિં સક બાવ,
સર્વથા ચોરીનોત્યાગ-સર્વદા ગ્રત્ય, નૈધિક પ્રત્યય
અને પશ્ચિમની મૂર્છા દર ડરવાની હોય છે કેવુ સુદર
ગુણ, કેવી ઉચ્ચ દશા, કેવી સુદર સાધના અને દુગ
કેવા રૂડા અને મીઠા, જે એનો આશ્વાસ કરે તે અમર
બની જાય, આત્મામા અનલ ખમનો બરો છે આત્મા
અનલ જ્ઞાનનો સહાર છે શક્તિનો અપૂર અને અનૂટ
ખમનો છે અને આત્મામા સુખનો મમનો ખમનો ભરેલો
છે પણ આવાત-આવ શિક્ષણ નથી તો કોઈને, શાળા
હાઈસ્કૂલ કોલેજ કે મુનિવર્સિટીમા મળતુ, નથી બજારમા
કે-ધરમા મળતુ સર્વત્ર કેવળ ભૌતિક વિકાસની જ વિચારણા
ચાલે છે એનુ જ શિક્ષણ અને એવી જ કેળવણી
આપવામા આવે છે “વિદ્યાનુસંધ્ય” સર્વિધ્યાવિમુક્તયે
એ બૂલાઈ ગયુ છે ખુદ માસ્ટરો, શિક્ષકો અને પ્રોફેસ
રોજ જ્યાં જ્યાં વસ્તુ સામે આજમી આમણા કરતા હોય,
ત્યાં જ પ્રાપ્ત થાય. આ-વસ્તુને તો ધૂણા અને સૂઝાની

જન્મ જન્મમાં પણ જાણ્યા પૈસા કિંમત નથી, હાં
 હાં પુણ્ય અને વિવિધ વૈભવ વિદ્યાસની વિપુલ
 સામગ્રી એકઠી કરી પણ અતે બધું જ મદી મૂકે
 વિદ્યામુખે આત્માને વિદ્યાપ હેડી વડે છે, જલ-મલ-
 કૈયા કમકમી જોડે તેથી તે વખતની કમલ સિંગિ હે
 છે ત્યાંથી આત્મા કુનરા જિત્તા-તના, દલ-યા માનવન
 ભવમાં અદે નજરમાં પહોંતી નાય છે એમ નાનુમતિન
 આત્માનું પરિજનનું અનાદિ કાગળી પાડુ છે “સ
 દુન્યા પ્રમાણ-ધાનીના જેવ જેરી કમા પાછા પાને ત્યા
 જન્મ જન્મમાં પ્રવલ્ન કરવા છતાં દલ જે રૂપા જા
 નથી અને દરેક જન્મમાં મામ એવ કરે કે જેથી તે નીચે
 ને નીચે જાય છે ઘેનન અને જડ બન્નેમાં અમર-અવિ
 નાશી અને અખડ તો આત્મા છે -કાં જ ધીનામાં
 પણ કાંતું છે “નૈવ છિન્દન્તિ સમ્યાજિ” આ માને નમે
 નના કાવાનજા કે વડવાનજા જાગી” મન્તો નથી, અને
 તેરો મર્યાદામય સમુદ્ર કેમ ન હોય તે તેને પૂત્રાડી
 શકતો નથી, વાસુ તેને શોખી શકતો નથી આત્માને
 વાજ વાકો કરવાની તકાત જડમાં નથી કારણ આત્મા
 અમર છે અવિનાશી છે અને અખડ છે જ્યારે જડ-
 પુદ્ગલ મરેન પવન મલન અને નાશ સ્વરૂપ છે નામ
 હોવા છતાં આજે ભૌતિક વિકાસની પાછળ જગત જાંડુ
 યેસુ બંધુ છે પોતાના પ્રાણ માથે છે, કીમતી સમયને
 ઉપયોગ આત્મ વિકાસાર્થે કરવામાં આવે તો આત્મા
 પરમાત્મ દશાને મેળવીશે વિના સાધન સામગ્રી વિના

યત્ર, વિના તાર ટેલીફોન, વિના ચમુ, ત્રણે જગતને
 હજીમાંલખવતુ જોઈ શકે છે અને જાણી શકે છે આત્માના
 વિગતસમા નથી કોઈની ઘરખાદી, નથી કોઈ નો નાશ નથી
 જરૂર પૈસાની, એક મજાખજના એક અખતરામાં પણ હજારો
 લાખખો નહિ બાંહે અગત્ય નિર્દોષ છવેનો સહાર-
 વિનાગ છે ખોજો દુગર અને નીકળ્યો ઉદર જેવી સ્થિતિ
 છે જ્યારે આત્માની પરમોચ્ચ દશા પ્રાપ્ત કરવામાં સર્વ
 છવેને અસ્ય મળે છે મનથી વચનથી અને કાયાથી પણ
 કોઈને દુભવવાનો હોતો નથી, સર્વથા અહિં સક જાવ,
 સવથા ઘોડીનોત્યાગ-સર્વંદા મત્ય, નૈષ્ઠિક બ્રહ્મચર્ય
 અને પગ્નિહની મૂર્છા દૂર ઝરવાની હોય છે કેવુ સુદર
 છવન, કેવી ઉચ્ચ દશા, કેવી સુદર માધના અને ફળ
 કેવા રૂડા અને મીઠા, જે એનો આમ્બાદ કરે તે અમર
 બની જાય, આત્મામાં અનત ખજાનો ભર્યો છે આત્મા
 અનત જ્ઞાનનો ભહાર છે શક્તિનો અખૂટ અને અતૂટ
 ખજાનો છે અને આત્મામાં મુખનો મજનો ખજાનો ભરેલો
 છે પણ આવાત-આવુ શિક્ષણ નથી તો કોઈને, શાળા
 હાઈસ્કુલ કોલેજ કે યુનિવર્સિટીમાં મગતુ, નથી બજારમાં
 કે-ઘરમાં મગતુ સર્વત્ર કેવળ ભૌતિક વિગતસની જ વિચારણા
 ચાલે છે એનું જ શિક્ષણ અને એવી જ કેળવણી
 માપવામાં આવે છે “વિદ્યાનુસદાય” સાવિત્રાયાવિમુક્તયે
 એ બૂલાઈગયુ છે ખુદ માસ્ટરો, શિક્ષકો અને પ્રોફેસર
 રોજ જ્યાં આ વસ્તુ સામે આંખમીયામણા કરતા હોય,
 ત્યાં મુ પ્રાપ્ત થાય આ-વસ્તુને તો ધૂણા અને સૂગની

જાણે તમામા આવે છે માટે જ કહેવું પડ્યું છે કે ખરેખર માનવ આજે અધ્યાત્મિકતા પામે પ્રયાણ કરી રહ્યો છે એ આમાન્ય ગુણોના જીવનમાં વિકાસ થયો. જ્યારે તે જ જાણે જીવનના ન દેખાય ત્યારે શિખરોનો દોલ કાઢના શિશુઓનો દોલ કાઢવા કે શીખનારનો દોલ કાઢવા

ત્યારે વાસ્તવિક પ્રગતિ કઈ? અને આ મ વાસ્તવિક પ્રગતિ કયાં કરી શકે, એ જાણવું દોલ નો સાધુસતેને મળો-સત્સંગ કોઈ સગિ મદદિ મળીત-આત્મ શાસ્ત્ર-અવનોમન કરો તો જરૂર અનુરચન પૂરી જશે આ મદદામૃતો માનવ દેહ આમ ભૌતિક જે વ વિજ્ઞાન અને સુખ સાદામીમાં વ્યર્થ ગુમાવવાના નથી પણ આ માનવ દેહ દ્વારા દેવો પણ જે કાય કરવા અસાધ્ય છે તે કઈ માને આત્મવિકાસ કરી અનરને અજગી, તપને પખાગી કરીને ભાગી, વિભાવ-દશાને ટાળી આત્માની પરમાવસ્થા સ્થિતિને પ્રાપ્ત કરવાનું છે

આત્મવિકાસ અને આત્મિક પ્રગતિ કેમ થાય તે માટે સત્ત્વ ચિત્તન-મનન અને નિદિધ્યામનની જરૂર છે મૌઢી, મૂઝા આત્મા છે આત્મા છે તો જુધુ છે આ ના નથી તો કઈ નથી, આત્મા નીકળી ગયા પછી કઈજ કામ આવવાનું નથી, ત્યારે, સૌથી વધુમા વધુ દિંમતી એ આત્મા છે એ વાત ન જૂલવી જોઈએ માટે જ જોનાર અને પ્રગતિની અત્યંત અકર્મોથી અવગરાલી દશા.

દેવાધિદેવ શ્રી તીર્થંકર ભગવંતનું સ્વરૂપ

મવિ જીવ કહે માનવ રમી,

હમી ભાવદયા મન ઉત્સમી

શ્રી તીર્થંકરદેવોના આત્માઓ એમના પૂર્વના ત્રીજા ભગે એવી ઉચ્ચકોટિની ભાવનાથી આત્માને ભાવિત કરે છે કે-કયાદે હું વિશ્વના સમગ્ર જીવોને જન્મ-મરણની બેડીથી મુક્ત કરું ? આધિ, વ્યાધિ અને ઉપાધિ રૂપ ત્રિવિધ તાપથી સંતપ્ત જીવોને હું ખરડિત બનાવું ! મધ્યાય પ્રાણીઓને, વિશ્વના સમસ્ત જીવોને અને પ્રજ્ઞાકના સકળ આત્માઓને પ્રભુશાસનના રસીયા બનાવું ! સૌને ધર્મભાવનાથી જોતપ્રોત બનાવું ! અને સૌનું કલ્યાણ થાવ જાવી ઉચ્ચકોટિની અનુપમ અને સુદર ભાવના ભાવવાના કારણે એ પુણ્યાત્માઓ શ્રી તીર્થંકર જોત્ર જેવી મહાન અને ઉત્તમ પુણ્ય પ્રકૃતિની નિરૂપણ કરે છે

સૌ સુખી થાવ ! સૌ દુઃખ મુક્ત બને !

સૌનું કલ્યાણ થાવ ! સૌ દોષ રહિત બને !

આ ભાવના એમનાં રામ-રામમા અને એમની નસેનસમા વસી હતી ત્યારે જ એ પુણ્યપુરુષો શ્રી તીર્થ કર પદ જેવા મહાન પદને વર્ધા હતા.

તેમના પુણ્યનો પરિચય અગ્રાધારણ હોય છે શ્રી તીર્થ કર દેવના આત્માઓ પ્રકૃષ્ટ પુણ્યશાળી, અપ્રતિમ પ્રભાવશાળી, મહાન-સાભાગ્યશાળી અને અત્યંત-વૈભવ શાળી હોય છે.

દેવલોકમાંથી ચંચળીને શ્રી તીર્થ કરદેવોના આત્માઓ ત્યારે માતાના ગર્ભમાં આવે છે ત્યારે ત્રણે ભુવનમાં અજવાળા-અજવાળા પથરાય છે સમસ્ત લોકમાં આનંદની અપૂર્વ લહરી ફરી વળે છે શ્રી તીર્થ કરદેવોનો જન્મ ઉચ્ચ રાજવંશીય ક્ષત્રિયકુળમાં થાય છે તેમના જન્મ સમયે સાત ગ્રહો ઉચ્ચ સ્થાનમાં હોય છે એક સમય પણ ન્યુનાધિક નહિ એવી મધ્યરાત્રિએ તેઓ જન્મ લે છે જન્મતા જ સૌધર્મેન્દ્રણ આમન કપી ઉઠે છે ૬૪ ઈન્દ્રો અને કોટાકોટિ દેવતાઓ પરમાત્માને મેરૂપર્વત ઉપર લઈ જઈ અપૂર્વ ઉત્સાહથી અનેરા આનંદ સાથે અને અત્યંત ક્ષતિભાવ ભર્યા હોયે તેમનો ડાઙમાઠથી જન્મ લિયેક ફરે છે નારક જેવા મહાદુષ્ટી આત્માઓ પણ પ્રભુતા જન્મ સમયે ક્ષણભર મુખનો આસ્વાદ અનુભવે છે, દેવ-દુહિનિ નાહથી, ગમન શુભ હોય છે, ધરતી પણ આનંદથી ધાસ લેવા મડી પડે છે વાયુ પણ મદ મદ મધુર શીતળ અને મુખપ્રદ વાય છે સર્વ જ આમ

નગર, પુર અને જનપદ વામીઓ આનંદ-કંઠોલ કરે છે પમીઓ કિલકિલાટ કરના હોય છે, દુષ્ટ, ઉપદ્રવ કે વિગ્નનું નામ નિગ્ધાન હોયું નથી દુષ્ટાળનો અભાવ હોય છે સ્વપર ચાંદના ભય રહિત મેદની હોય છે

શ્રી તીર્થંકરદેવો ક્રાંતિ ક્રાંતિ સૂર્ય અને ચંદ્રની કાવિથી પણ અધિક કાવિભાન અને તેજસ્વી હોય છે લાખો-કોટી તો શુ બહુકે અસખ્યાત દેવો અને દેવેન્દ્રો, અમુરો અને અમુરેન્દ્રો અને સમસ્ત માનવ વાત પણ લેખા મળી શ્રી જિનેશ્વરદેવનો એક દયથી આગળીને પણ નમાવવા અસમર્થ અને છે એવા એ અસાધારણ દુનિયાગી યાને અનંતજગી હોય છે, ગર્ભમાથીજ એ પુણ્યાત્મા અહિરતદેવના આત્માઓ નિર્મળ મતિજ્ઞાન, શુદ્ધજ્ઞાન અને અવધિજ્ઞાનના ધણી હોય છે તેમનું જ્ઞાન પરિપૂર્ણ હોય છે વિવેચના સકળ છોડેમા, રૂપમા તેઓ પ્રથમ નજરે હોય છે ૧૦૦૮ બાહ્ય લક્ષણોથી વિશ્રૂતિ અને પારાવાર અભ્યંતર લક્ષણોથી શુકન હોય છે એન્દ્રે ઉપવેશવ, કાંતિ વેશવ, પુણ્ય વેશવ, શુષ્ક વેશવ, શક્તિ વેશવ, જ્ઞાનવેશવ એમ અનેરા અનેક વેશવને ધારણ કર નારા હોય છે નાગર જેવા ગચ્છીર, ચંદ્રમા જેમ સૌમ્ય, સૂર્ય જેવા તેજસ્વી, હનિ જેવા શૂરવીર, ત્રિહ જેવા દુર્લભ, ભારત જેવા અપ્રનત, મેઝા જેવા અઠગ, વગેરે અનેરા અભિનય વધવણી શોભના, સમસ્ત અનન્યાનયુક્ત, પ્રમાણોપેત લક્ષણ મુક્ત અગોપાગધી દીપતા જગતમા અલેહ, અને અનુપમ નહાપુરુષ શ્રી તીર્થંકરદેવો હોય છે.

એ પરમ પુણ્યાત્મા દેવાધિ દેવના ૩૪ અતિશયોમા
ચાર મૂળ અતિશય ॥

૧, જ્ઞાનાતિશય, કેવળજ્ઞાન હોવા, તથે લોકના
અને તથે કાળના સંપૂર્ણજ્ઞાતા

૨ વચનાતિશય-પાત્રીય શુભોવાગી વાણી

૩ પૂજાતિશય-સુરો અસુરો, દેવેન્દ્રો તથા મનુષ્યોના
સ્વામીઓ વડે પૂજાવા

૪ અપાર્યાપ્તમાતિશય-દરેક પ્રકારના અપાર્યોનો-
ઉપદ્રવોનો અને આક્રોશનો નાશ થવો

૩૪ અતિશયો

૧ લોકોત્તરે અદ્ભૂત સ્વરૂપવાન જેહ તેમજ ગંગીરમા
પરસેવા જે મેલ થાય નહિ

૨ સુગંધિત શ્વેતશ્ચાસ

૩ માસ અને રૂધિર દુધની માફક શ્વેત

૪ 'આહાર અને નિહાર' સ્વર્ગ્યશુભાળા જોઈ ન
શકે માટે અદશ્યપણુ

(ઉપરના અતિશયો) જન્મતાની સાથે જ ઉત્પન્ન
થાય ॥

૫ સમવસરણની રચના

એક જોજનના આ સમવસરણમાં કોઠો દેવ-દેવી અને
નરનારીઓ જેમે તો પણ જરાય સંકટામણુ ન થાય અને
કોઈને અકળામણુ પણ ન થાય

૧૭ પગ્માત્માના વિહારમા અથવા સ્થિર વાસમા
શ્વેત ગામરો ‘વીજાતા રહે

૧૮ તીર્થ કરદેવોના મન્તક ઉપર ત્રણે ઇંત્ર રહે

૧૯ પાદપીઠ સહિત સિંહામન આકાશમા ચાલે

૨૦ રત્નમય એક હજાર ભોજનનો ઉચો ઇદ્રધન
આગળ ચાલે

આ પાંચે અતિશય શ્રી તીર્થ કરદેવો વિચરતા હોય
ત્યારે સાથે ચાલે અને જ્યારે બિરાજતા હોય ત્યાં યોગ્ય
સ્થળે ગોઠવાઈ જાય

૨૧ વિહારમા સુવર્ણના માખણ જેવા કોમળ-સુવાળા
નવ કમળ દેવો બનાવે છે ત્રણ પ્રભુની આગળ, ત્રણ
પાછળ અને વચ્ચે ત્રણ, ભગવાન ચાલતા જાય તેમ કમળો
આગળ આવતા જાય

૨૨ મમવસરણની આમપાસ રત્નનો, સુવર્ણનો, અને
રજતનો એમ ત્રણ ગઢ હોય છે એકેક દિશામા વીસ-વીસ
હજાર પગધીયા હોય છે

૨૩ શ્રી તીર્થ કરદેવો પૂર્વ દિશા મનુષ્ય મુખ
રાખીને સમવસરણમા બિરાજે છે અને બાકીની દક્ષિણ,
પશ્ચિમ અને ઉત્તર દિશામા દેવો ત્રણ રૂપ ભગવાનના
કરે છે, તેમજ તીર્થ કરદેવો અતિ તેજસ્વી હોવાથી મનુષ્યો
વગેરે પ્રજા સનુષ્ઠ ભોઈ ન શકે તેથી પ્રજાના મન્તક
પાછળ બાર સૂર્યનું તેજ સહરી શકે તેવું ભામડગ
હોય છે

૨૪ તીર્થ કરદેવોના શરીરની ઉચ્ચાઈથી ખાર ગણો
હયો અગ્રોકવૃક્ષ રચવામાં આવે છે

૨૫ માર્ગમાં રહેલાં કટકો-કાળાઓ અધોમુખ થાય છે
૨૬ માર્ગમાં રહેલાં વૃક્ષો-ડાળીઓ ઝુકાવીને નમન
કરે છે

૨૭ આકાશમાં દેવ-દુહિલિ વાગે છે

૨૮ સર્વનંદ, ભતિના પવનના વહેવાથી કૃષ્ણ આદિ
દુર થાય અને સર્વને મુખદાયક મુગધી-શીતળ મદ
પવન વાય છે

૨૯ પક્ષીઓ પણ પ્રભુને પ્રવક્ષિણા આપે છે

૩૦ મુગધીદાર જળની વૃદ્ધિ થાય છે

૩૧ પચવર્ણના પુષ્પોની વૃદ્ધિ થાય છે કુહો સચિત્ત
હોય છે, અને દીપ્ત મુખી પહોચવા છતાં દ્વાખો દેવો,
મનુષ્યો ચાલે છતાં તેને કિલામણા થાય નહિ,

૩૨ શ્રી તીર્થ કરદેવના મસ્તકના કેશ, દાઢી, મૂછ,
તથા હાથ-પગના નખોની વૃદ્ધિ થતી નથી

૩૩ દેવગજાન યથા પછી ઓછામાં ઓછા કોડ દેવો
પરમાત્માની સેવામાં હાજર રહે છે

૩૪ સર્વ ઋતુઓ અતુર્કજ બની સમકાળે ફળે છે

આ ચોત્રીશ અનિશ્ચયો શ્રી તીર્થ કરદેવોને જ હોય છે
ચોત્રીસ અતિશયોનો સંખેપ કરીને તેને શ્રી અંરિ

હવેવના ૧૨ ગુણો તરીકે જોળખવામાં આવે છે, તે નીચે મુજબ ■

આઠ પ્રાતિહાર્ય—૧ અગ્રોઠ્ઠવૃક્ષ, ૨ સુરપુષ્પ વૃષ્ટિ, ૩ દિવ્યધ્વનિ, ૪ આમર, ૫ આસન, ૬ ભામડળ, ૭ દુહુભિ, ૮ છત્ર, ૯ જ્ઞાનાતિશય, ૧૦ વચનાતિશય, ૧૧ પૂજાતિશય અને ૧૨ અપાયાપગમાતિશય હરેક અવસર્પિણી અને ઉત્સર્પિણી કાળમાં ૨૪-૨૪ તીર્થકરો થાય છે તે પ્રમાણે હે વાસુદેવ, હ બળદેવ, હ પ્રતિવાસુદેવ અને ૧૨ ચક્રવર્તી થાય છે ■

આજ મુધીમાં જન તી ઉત્સર્પિણી અને અવસર્પિણી થઈ ચુકી છે અને લવિધ્યમાં જન તી ઉત્સર્પિણી અને અવસર્પિણી થવાની છે ■

વીજ વિરહેમાન તીર્થ કરો ■

મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં વર્તમાનકાળમાં ૨૦ તીર્થ કરદેવો બિરાજમાન છે,

જ બુદ્ધીપનો મહાવિદેહના ૪ તીર્થ કર ધાતહીખડના બે મહાવિદેહના ૮ તીર્થ કર મુકરાધદીપના બે મહાવિદેહના ૮ તીર્થ કર $4 + 8 + 8 = 20$

બે કોડ કેવળજ્ઞાની સપ્રતિ વિદ્યમાન ■ અને વીસ અખજ સાધુઓ પાસે મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં હાલવિચરી રહ્યા ■ એકેક તીર્થ કરના ૧૦ લાખ કેવળજ્ઞાની સાધુઓ અને એક અખજ સાધુઓ હોય ■

જુહાપના મહાવિદેહના ૧ શ્રી મુનિ, ૨ શ્રી
યુગમધ, ૩ શ્રી બાહુ, ૪ શ્રી મુગાદુ

શ્રી ધાતકીખડના ૧ શ્રી મુનિ, ૨ શ્રી મુનિ, ૩ શ્રી
૩ શ્રી મનભાનન, ૪ અનતવીર્ય ૫ શ્રી મુનિ, ૬ શ્રી
વિશાળ, ૭ શ્રી વજ્રધર, ૮ શ્રી ચક્રાવર્તી

પુરુષોત્તમપના ૧ શ્રી ચક્રાવર્તી, ૨ શ્રી મુનિ,
૩ શ્રી મુનિ, ૪ શ્રી નેમિષભ, ૫ શ્રી મુનિ, ૬ શ્રી
મહાભદ્ર, ૭ શ્રી દેવચર્યા, ૮ શ્રી મુનિ

ત્યા હરેક તીર્થંકરની કાયા પ્રચલે કુદરતે દેવ છે.
હરેક તીર્થંકરનુ આયુષ્ય ૮૪ લાખ વર્ષ છે. તેમજ
પૂર્વ એટલે ૮૪ લાખ વર્ષ ૮૪ લાખ વર્ષ
જુહાકાર કરતા જે સખ્યા આવે તેને જુહાકાર કહે છે.

એક પૂર્વના વર્ષ, નીચે પ્રમાણે ૧૬ છે ૭-૫-
૬,૦૦૦,૦૦૦૦૦૦૦ વર્ષ, સીતે ૬૮૧૨૫૦૦૦૦૦૦ વર્ષ
વર્ષ થાય ત્યારે શ્રી અભિમન્યુજી કુદરતે આ
અવનિતલમા વિહરતા હતા, તે ૬૮૧૨૫૦૦૦૦૦ વર્ષ
વિચરતા હતા.

એકેક મહાવિદેહની - કિયવ દેવ છે
અને હરેક વિજયમા તે વારે મેં દેવેક દેવ છે
૩૨૪૫-૧૬૦ (પાય મહાવિદેહ, ૧ મુગાદુ મેં -
ઐરાવતમા કુલ ૧૭૦ છે

તે મુનિદેવના પુત્ર

‘નમો અરિહતાણુ’ આ એક પદ દ્વારા ત્રણે કાળના
ભૂત, ભવિષ્ય, અને વર્તમાનના અનતા તીર્થ કરદેવોને
નમસ્કાર સાથે છે

માટે જ કહ્યું છે કે-

ઈકકૌવિનમુક્કારો, જિજ્ઞુવર વસહસ્ત વદ્ધમાણુસ્ત

મસાર માગરાઓ, તારેઈ નરવ નારિવા

શ્રી જિનેશ્વરદેવને એકવાર કરેલો નમસ્કાર સૂઝાર
સાગવ્ધી તારે છે આઠે પછી તે શ્રી હોય કે પુરુષ હોય ।

શ્રી તીર્થ કરદેવોની વાણી ૩૫ અતિશય સુકત હોય ॥
૩૫ અતિશયો નીચે મુજબ છે

૧ સ્વકાન્તવ-તેમની વાણી બ્યાકરણના નિયમોથી
સુકત હોય છે

૨ ઔઠાત્ય-ઉચ્ચ સ્વરે બોલાતી

૩ ઉપચાર પરીતતા-ગામઢિયાપણાનો અભાવ અપ્રાપ્ય

૪ મેઘ ગ બીરઘોપત્વ-મેઘની જેમ ગ બીર શબ્દવાળી

૫ પ્રતિનાદ વિધાચિતા પડઘો પાડનારી,

૬ દક્ષિણત્વ-સરળતાવાળી-સારી રીતે સમજી શકાય
તેવી

૭ ઉપનીતરાગત્વ-માલકોષ વગેરે સવોથી સુકત

ઉપરના સાત અતિશયો શબ્દની અપેક્ષાએ હોય છે
અને બીજા અતિશયો અર્થની અપેક્ષાએ હોય છે

૮ મહાર્થના-શબ્દ થોડા અને અર્થ મહાન

૯ અબ્યાહત્વ-પૂર્વાપર વાક્યના અને-અર્થના વિરોધ વિનાની

૧૦ શિષ્ટત્વ-છંદ સિદ્ધાંતના અર્થને કથન કરનાર અને વક્તાની શિષ્ટતા સૂચક

૧૧ સશયાસમ્ભવ-મહેલ રહિત, કોઈ ને શકા પેદા થાય નહિ પણ શકાનો ઉચ્છેદ કરે

૧૨ નિરાકૃતાન્વેષત્ત્વ-બીજાના દ્વંધ્વોથી રહિત

૧૩ હૃદયગમતા-હૃદયગ્રાહ્ય અત્યંત મનોહર અને હૃદયને આપ્તલાદ આપે તેવી

૧૪ મિથ સાકાશતા-પદો-વાક્યોની પરસ્પર અપેક્ષા રાખે તેવી

૧૫ પ્રસ્તાવૌચિત્ય-અવનરને ઉચિત-દેશ અને કાળને અનુસરનારી

૧૬ તત્વનિષ્ઠતા-વસ્તુસ્વરૂપને અનુસરનારી

૧૭ અપ્રકીર્ણ પ્રસૂતત્વ-મુસબત્ત અથવા વિષયાન્તરથી રહિત અને અનિવિસ્તાર વિનાની

૧૮ અસ્વસ્લાધાન્યનિન્દતા-પોતાની પ્રશંસા અને પરાની નિંદાથી રહિત

૧૯ આજિજાત્ય-વક્તાની અથવા પ્રતિપાદન કરવા યોગ્ય વિષયને અનુરૂપ

૨૦ અતિસ્નિગ્ધમધુરત્વ-ધીની જેમ સ્નિગ્ધ અને
ગોળની જેમ મધુર

૨૧ પ્રશસ્યતા-પ્રશસાને યોગ્ય

૨૨ અમર્મવેધિતા-ખીજના મર્મને નહિ ઉઘાડનારી

૨૩ ઔદાય-કથન કરવા યોગ્ય અર્થની ઉદારતાવાળી

૨૪ ધર્માર્થપ્રતિજ્ઞતા-ધર્મ અને અર્થથી યુક્ત

૨૫ કારકાર્યવિપર્યાસ-કારક, કાલ, વચન, લિંગ
વગેરેના વિપર્યાસવાળા વચનના દોષથી રહિત

૨૬ વિભ્રમાદિ વિયુક્તતા-વિભ્રમ, વિશેષ, વગેરે મનના
દોષોથી રહિત

૨૭ ચિત્રકૃત્વ-ઓતાના ચિત્તને એક ધારી રીતે
આશ્રયે ઉપજાવનારી

૨૮ અદ્ભૂતત્વ-અદ્ભૂત

૨૯ અનતિવિલમ્બિતા-અત્યંત વિલમ્બ રહિત

૩૦ અનેક જાતિ વૈચિત્ર્ય-અનેકવિધ વિચિત્રતાવાળી
વસ્તુઓને જુદી જુદી રીતે વર્ણવનારી

૩૧ આરોપિત વિશેષિતા-ખીજ વચનોની અપેક્ષાએ
વિશેષતા સ્થાપિત કરનારી

૩૨ સત્ત્વ પ્રધાનતા-સત્ત્વ પ્રધાન સાદસવાળી

૩૩ વર્ણ-પદ-વાક્ય વિવિક્તતા-વર્ણ, પદ, વાક્યના
વિવેકવાળી, અર્થાત્ પૃથક્કરણ વિભાગવાળી

૩૪ અબ્યુચિછત્તિ વકતબ્ય-અર્થની-મતલબ કહેવાને
ઈચ્છેલા વિષયને સારી રીતે સિદ્ધિ થતા મુધીમા ન અટ
કનારી, અખડિત વચન પ્રવાહવાળી

૩૫ અખેદિત્વ-અનાયાસે ઉત્પન્ન થનારી

આવા પરમ ઉપકારી પગ્મોપાસ્ય, ત્રણ જગતના
તાગજીહાર, જ્ઞાનનો અપૂર્વ પ્રકાશ પાર્યંતનાર પરમ કૃપાળુ
દેવાધિદેવ સર્વજ્ઞ પગ્માત્માને આપણા પ્રહુ ઉઠી કોડ-કોડવાર
નમસ્કાર થાઓ

તેમના નામસ્મરણથી, જાપ સ્તુતિ, સ્તવન, કીર્તન,
વદન, સન્માન, સત્કાર, અભિવાદન અને ઉપાસના કરવાથી
આત્મા કમંથી મુક્ત બને છે, સિદ્ધ બને છે અને શાશ્વતધામે
મીધારે છે

દીપોચ્છેલી પર્વ

ભારત વડીની જનતા પ્રતિવર્ષ દીપાવલી પર્વની ઉજવણી કરી આનંદોત્સવ મનાવે છે દીપાવલી પર્વની પાછળ ભૂગર્ભનો ઉજવળ ઇતિહાસ છૂપાયેલો છે.

શ્રમણ ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામી વર્ષો સુધી આ પૃથ્વીતળમા વિહરી અનુપમ ઉપકાર કરતા અપાપાપુરી નગરીમા હસ્તિપાળ રાજાની રજા સભામા યાને કારકુનોની સભામા અતિમ ચાતુર્માસ રદ્યા હતા પરમાત્મા સોળ પ્રકર યાને ૪૮ કલાક સુધી એકધારી અમૃતધારા સમી અખંડ દેશનાનો પ્રવાહ વહાવી રદ્યા હતા દેવો અને દેવેન્દ્રો દાનવો અને દાનવેન્દ્રો, નરો અને નરેન્દ્રો સૌ કોઈ દેશના શ્રવણ કરવામા તક્લીન બન્યા હતા ભૂખ, ખ્યાસ અને આયાસને મૌ વિસરી ગયા હતા પ્રભુ તે વખતે પુણ્યનુ ક્ષણ દર્શાવનારા ૫૫ અધ્યયનો, પાપના ક્ષણે ભતાવનારા ૫૫ અધ્યયનો અને ૩૬ અણપૂછ્યા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપી રદ્યા હતા.

ચંદ્ર નામનો બીજો સુવત્સર હતો કાર્તિક માસ હતો, જેનું અપરનામ પ્રીતિવર્ધન હતું, નદિવર્ધન નામનું પખવાડીયું હતું અગ્નિવેશ્ય નામનો દિવસ હતો દેવાનંદા નામની અમાવાસ્યાની રાત્રિ હતી જેનું બીજું નામ નિગ્તી હતું અયં નામનો લવ હતો મુહુર્ત નામનો પ્રાણ હતો સિદ્ધ નામનો સ્તોક હતો મર્વાર્ધ સિદ્ધ નામનું મુહુર્ત હતું તેમજ સ્વાતિ નક્ષત્રમાં ચંદ્રમાં હતો ભગવાનને છઠ્ઠીની ચોવિહારી તપશ્ચર્યા હતી પ્રભુ પદ્યકામને-પદ્મામને બિરાજમાન હતા તે વખતે ભગવાન મહાવીરદેવ નિર્વાણ પામ્યા સમય ભાગ્યે, દેવો અને દાનવોએ પ્રભુના નિર્વાણથી ભારે આધાત અનુભવ્યો તીર્થંકર દેવો જ્યારે નિર્વાણ પામે છે ત્યારે સર્વત્ર અધકાર-અધકાર વ્યાપી જાય ॥

સ્થવર, જન્ન, દીક્ષા અને કેવલજ્ઞાન આ ચાર કલ્યાણક્રમાં પ્રણે લોકમાં અજવાળા-અજવાળા પથરાય છે જ્યારે નિર્વાણ કલ્યાણમાં અધકાર પ્રગટે છે

ગણામ સુત્રના ત્રીજા ઠાણમાં પ્રણે કારણે વિશ્વમાં અધમન વ્યાપે છે એમ બતાવવામાં આવ્યું છે —

“ તિદ્ધિ ઠાણેદિ હેમ ધયારે મિયા-તજદા અગ્નિ તેદિ ઘોચ્છિજ્જમાણેદિ અરિદ તપચ્છે ધમ્મે ઘોચ્છિજ્જમાણેદિ પુનગતે ઘોચ્છિજ્જમાણેદિ ”

તે વખતે અપાપાપુરી નગરીમાં કાશી દેશના નવમ રિક રાત્રે અને કોશલ દેશના નવ લેઝઝિક રાત્રે

ગણુ મેળાપના કારણે અહીં આવ્યા હતા તેઓ ભગવાન મહાવીરદેવના મામા એકા મહાનબ્બના સામનો હતા સૌએ આહાર ત્યાગરૂપ પૌષ્ઠ યાને ઉપવાસ કર્યો હતો।

પરમાત્મા જેવા પરમાત્મા નિર્વાણ પામતા અપાપા પુરીનું નામ પાપાપુરીમા-દેવોએ ફેરવી નાખ્યું જે આને પાપાપુરીના નામથી પ્રચલિત ॥ ત્યા આને એક ભવ્ય જળમંદિર છે અને ભગવાનના નિર્વાણ દિને ત્યા અમત્કારિક ઘટના બનવા પામે ॥ હજારો યાત્રાળુઓ દૂર દૂરથી આ તીર્થના દર્શન કરી નિર્જને નિર્મળ બનાવે છે

“ભાવ, ઉદ્યોત ગમે થકે દિવાળી કરતા ઠેવ”

આ બધા રાત્રીઓએ, ભાવ ઉદ્યોત કરનારા ભગવાન નિર્વાણ પામતા એના પ્રતીક રૂપ દ્રવ્ય નીપકો પ્રગટાવ્યા ત્યારથી હીપાવલી પર્વની શરૂઆત થઇ

જ્યારે મૂળ વસ્તુનો અભાવ હોય ત્યારે નકલી વસ્તુથી કામ લેવું પડે છે ઈલેક્ટ્રીક લાઇટ બધ થના માણુએને જ્ઞાનમની શોધ કરવી પડે છે ત્યારે પરમાત્મા તો-

તેજે તરણિથી વડો રે,

દોઝ-શિખાને-દીવંડો-રે;

અગકે-કેવળ-અધોત-

કોટિ કોટિ સૂર્યના પ્રકાશ કરતા પણ, અધિક પ્રકાશવાન પરમાત્મા હોય છે લોગસ્થ સૂત્રમા વહુ છે કે-

“આધ્યએમુ અહિય પયાસયરા” તેમજ પરમાત્માની-

“લોગપર્થવાણુ, લોગપન્નજ્ઞેઅગરાણુ” તથા “લોગસ્સ ઉન્નજ્ઞેઅગરે” આવા વિશેષણોથી સ્તુતિ કરવામાં આવી છે. આ વિષયમાં અસંખ્ય સૂર્ય અને ચંદ્રમાં તેમજ અગણિત તારાઓ વિદ્યમાન છે પણ એ બધાંયેનાં તેજ અને પ્રકાશ કરતાં અધિક પ્રકાશવાન પરમાત્માનું જ્ઞાન હોય છે. પરમાત્માના જ્ઞાનથી કશું જ છુપું હોતું નથી. લોક અને અલોક સર્વે દ્રવ્યો અને સર્વ પદાર્થો પરમાત્માના જ્ઞાનમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે, એવી મહાન સચ્ચિદાનંદ બુદ્ધિજ્ઞતા રાજ-મહારાજાઓએ દીપકોની શ્રેણી પ્રગટાવી અને મેર્યાદાને નીકળ્યા હતા ત્યારથી દીપાવલિ પર્વની શરૂઆત થઈ દેશદેશના રાજા-મહારાજાઓની અત્રે હાજરી હતી તેથી એ બધા રાજા-મહારાજાઓએ ઓળખીને અનુકરણ કર્યું હતું ત્યારથી સમસ્ત ભારતવર્ષ અપૂર્વ આનંદ અને હિમગથી દીપાવલી પર્વની ઉજવણી કરે છે જેમ સર્પ ચાક્યો જાય અને લીનોગ ગદી જાય તેમ ઈતરે લોકો આ પર્વના રહસ્યને ભૂલી આ દિવસોમાં મોજગોળ એણઆરામ અને અમનચમન કરે છે જ્યારે જોનો આ પર્વમાં દેવાધિદેવતુ સ્મરણ, ભજ, કીર્તન અને સ્તવના કરી છવન પાવન બનાવે તપ-ત્યાગ કરી કર્મોને ભસ્મીભૂત કરે છે.

ભગવાન મહાવીરદેવ જ્યારે નિર્વાણ પામ્યા ત્યારે ૮૮ થોડો પૈકી ૩૦ માં છુદ્ર અને મહાકૂર, ભસ્મરાશિ પાનનો મહામહા પરમાત્માના જન્મ નક્ષત્રમાં સંકાત થયો હતો એની સ્થિતિ બે હજાર વર્ષની હતી પણ એ

મહા વહી ધવાથી ૫૦૦ વર્ષ વધી ગયા એકે
 ભગવાન મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણ મળી ૨૫૦૦ વર્ષ મુખી
 આ ભરમમહા પોતાનો પ્રભાવ બતાવશે બમ હવે થોડા જ
 વર્ષો બાકી છે યુગપ્રધાન જેવા મહાન પુરુષનો જન્મ
 થવાની સલાવના છે એ યુગપ્રધાન જૈનશાસનની જ્યોતને
 દીપ્તિમત રાખશે, અને જૈનધર્મનો જયજયકાર થશે જેમ
 આપણા આ ભારતમા ૨૪મા તીર્થંકર સ પૂર્ણ ૭૨ વર્ષનું
 આયુષ્ય પૂર્ણ કરી નિર્વાણ પામ્યા તે જ ક્ષણે તે જ સમયે
 બીજા ચાર ભરતમા અને ઐરવત ક્ષેત્રમા પણ ૨૪મા
 તીર્થંકર નિર્વાણ પામે છે

પાંચ ભરતમા અને પાંચ ઐરવતમા અમકાળે
 તીર્થંકરદેવોનું સ્થવન, જન્મ, દીક્ષા, દેવગજાન અને
 નિર્વાણ થાય છે

જે રાત્રિએ ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ પામ્યા તે
 રાત્રિના છેલ્લા પ્રહરમા ગણધર ભગવત શ્રી ગૌતમ
 સ્વામી ભગવાનને દેવગજાન થયું પન્નાતમાના નિર્વાણથી
 પરમાત્મા મહાવીર દેવના વડીલ બધું શ્રીનિવિધનને
 ખૂબ આદાત લાગ્યે હતા પોતાની ભગિની સુદર્શનાએ
 તેમને જમાડયા ત્યારથી લાઈ-મીજના પર્વનો પ્રારંભ થયો

ભગવાનના ૧૪ હજાર સાધુઓ અને ૩૬ હજાર
 સાધ્વીજી હતા તેમા ૭૦૦ શ્રમણો અને ૧૪૦૦ સાધ્વીજી
 મોક્ષમા સીધાવ્યા હતા

‘ જમોઽસ્ય વદમાણાય ’

જીવનની સાર્થકતા

ધમ્મો મગલ મુક્કિદ્ધ, અદિસા સ જમો તથો઼।
 વેવાયિ સ જમ સતિ જસ્સ ધમ્મો સયામણો ॥

દશવૈકલિક સૂત્રના પ્રથમ અધ્યનની પ્રથમ ગાથામાં પરમ પ્રભાવક આચાર્ય મ શ્રી શમ્ભવસૂરીશ્વરજી મહા ગજ આગમુનિ શ્રી મનકમુનિને ઉદેશીને લબ્ય જીવોને બોધ આપતા દરમાવે છે કે 'હે લબ્યો ! લક્ષ્યોરાશી યોનિમાં પરિજ્ઞમણ કરી મહાપુણ્યે આ આત્માને દેવોને પણ દુર્લભ એવો માનવનો દેહ પ્રાપ્ત થાય છે, દેવતાઓ પણ આ માનવ જીવનની જાળના કરે છે, એવા દેવ દુર્લભ જન્મને મેળવીને આપણે રાજ થવાનું નથી, પ્રાપ્ત થવા માત્રથી આનંદ માણવાનો નથી, પરંતુ આનો અમૂલ્ય-ઉચ્ચ કોટીનો માનવદેહ પ્રાપ્ત થયા પછી આપણ શું કર્તવ્ય છે ? અને એ કર્તવ્ય અહા કરવા માટે આપણે શું કરવું જોઈએ ? અને વર્તમાન જીવન આપણે કેવી રીતે જીવી રહ્યા છીએ ? આ બધી વસ્તુનો અહીં અહીંનું વિચાર કરવાનો જીવનની જ મહામૂલી પતાર ચર્ચ રહી છે

વર્તી ચક્રવર્તીનું સમગ્ર સામ્રાજ્ય અર્પણ કરી દે તો પણ આયુધ્યની એક દાણપણ વધારી શકવાની કોઈની તાકાત નથી. ધગદીને મૂળવનારા મહાબળીયા, વાસુદેવા, ચક્રવર્તીઓ, રાજા-મહારાજાઓ શ્રીમતો અને ધીમતો સૌ કોઈ ચમરાન્તના ફદામા ફસાઈ ગયા, કાળે એમનો કોળીયો ઠર્યો, બધું જ ભાઈયા મૂઠીને ખાફી દ્વારે સૌ સીધાવી ગયા, આપણે પણ એક દિવસ અચાનક-પરલોક તરફ પ્રયાણ કરવાનું છે તે પહેલા જ આત્માને ચમત્ક્રમે ચેનાવો કે હે ચેતનં! હે મહાનુભાવ! આત્માને જોળખ! આત્માને વિચાર કર! આત્માને વિભવ કર, પ્રગતિનો પથે પ્રયાણ કર, કારણ કે આત્મા અમર છે, અવિનાશી છે, અનંત સુખનો ભંડાર છે, અનંત જ્ઞાનના ખજાનાથી ભર્યોભર્યો છે, સર્વજ્ઞ, સર્વદર્શી અને સર્વ શક્તિમાન છે આ બધી અતરમા રહેલી અપૂર્વ સપત્તિને પ્રગટ કરવાનો મુશ્કેલ સર આ માનવજાતમાં જ મળે છે.

આત્માને પેતાના આત્મામાં રહેલી આ અનંત શક્તિ, અનંત સુખ અને અનંત જ્ઞાનનું જ્ઞાન નથી માટે જ બેભાન બનીને બેહાલ જીવન જીવી રહ્યો છે સુખ માટે વલખા મારે છે, જ્યાં ત્યાં ફાંફા મારે છે, પણ એને ખબર નથી કે સુખનો ભંડાર હું પોતે જ છું બધું મારામાં જ છે બહાર કયા ભટકે છે

આત્માના ઉપર ઘેર અજ્ઞાનના ગાદા આવરણોના ચરના ઘેર ખાફી ગયા છે, જેથી આ બધી શક્તિઓ

આપણી દૃઢપણેથી ખાલી છે જેમ જ્યોત્સ્વય પ્રકાશ માન છે, પણ જ્યારે ધનધોર ત્યાદિ આદિ આવી જાય તો તેનો પ્રકાશ અવરોધિ જાય. પણ જ્યારે જોરનો મુલવાગ જ્યોત્સ્વય અવરોધિ થવન થાય છે, ત્યારે એક ક્ષણમા ગાંઠા કાળા ધનધોર ત્યાદિ હુર મુક્ત સાગી જાય છે તેવી જ રીતે અહિં ત્રા, સ્વયમ, અને તપ દ્વારા અત્યાં કાગધી આત્માને લાગેલા ચીકણા કર્મોને આ આત્મા પેર વિખેર કરી પોતાની અનત શક્તિને પ્રગટાવી શકે છે, જરૂર છે માત્ર પુરુષાર્થની આજે માનવી ભૌતિકવાદની ભૂતાવગમ ગાંઠાદુર રૂની ગયો છે એશ-આરામ મોજ શોખ અને વંભવ વિલાસમા ગતીમાથી ના માનવજીવનને ધૂળમા મેગવી નહો છે જ્યાંથી અનત રત્નો ભગવા ભેદે ત્યાંથી અનત કાકરાઓનો ભાર લાંબી કમંથી ભારે બની દુર્ગતિની ધોરગર્ભમા ખૂચી જાય છે, જ્યાંની એક ક્ષણ રણ એવી ભયકર હોય. કે એનું વર્ણન થવણું કરના હૈયુ હયમરી ઉઠે છે

એા નહાનુભાવા જરા વિચાર કર, અહીં આ જરા તાવ આરે છે ત્યારે તું ગભરાય છે, જરાક માથુ ફરે છે અને નડ પાડે છે, અકાયા છે અને માથુ ફરે છે, તો પછી અહીંયા પાપાવારો સેવી અધમ જીવન જીવી, હિંસા, જૂઠું, ચોરી, ભરી, અનિનિ પ્રપચ, પેર-જેર, દે કલેશ અને અગડા-રગડા કરી જ્યારે તું દુર્ગતિના ધામે ચીધાવીશ, ત્યારે ત્યાંની શી દયા થયે, હબરો નહિ લાખજો નહિ દોડે

બદ્ધે અગણિત અને અસંખ્ય વર્ષો સુધી નરકગતિમાં
 પરમાધામી દ્વારા અસહ્ય-તીવ્ર-ઘેર દુ ખો તારે સહવા પડ્યે
 મારે હે ભગ્ય ! તું તારા આત્માને ઝોળખી, આત્મસ્વરૂપને
 પ્રગટાવવા અહિંસા, સયમ અને તપના માર્ગે પ્રયાણ કર
 જેથી મળેલું આ માનવજીવન સાર્થક થાય અને ઉત્તરોત્તર
 દિવ્ય સુખોને મેળવી અતે તું શિવસુખનો ભોક્તા બને

[૬]

આહાર તેવો ઓડકાર

ઘણા વડા પૂર્વેની જુની આ વાત છે નગરનું નામ ઈંદ્રપુર હતું, ત્યાં એક દેવસેન નામનો વ્યાપારી વસતો હતો તેને ધનસેન નામનો એક જી ૮ સ્વાર સેવક હતો તેને ત્યાં એક જી ૮ડી હતી આ જી ૮ડી, ધનસેનને ત્યાંથી હરદાજ દેવસેનને ત્યાં આવતી, જી ૮ડીને ઘણીય વાર મારવા, ફૂટવા, અને વારવા છતાંય ફરી ફરીને એ દેવસેનને ત્યાંજ આવીને ઉભી રહેતી હતી, જેથી દેવસેનને પણ જી ૮ડી ઉપર અત્યંત પ્રીતિ હતી. ધધ

તે અરસામાં આ નગરીમાં શાની શુરુ મહારાજની પધરામણી થઈ શેઠે શુરુદેવને પૂજ્ય શુરુદેવ! જી ૮ડીને વારવા, મારવા છતાં, મારે ત્યાંજ આવીને ઉભી રહે તેનું શું કારણ? જરૂર કંઈ રહસ્ય હોવું જોઈએ, કૃપા કરીને તેનું કાણું મને આપ જણાવો!

અતીન્દ્રિય નાની એવા શુરુદેવે શેઠને જણાવ્યું કે દેવસેન આ જી ૮ડી એ તમારી પૂર્વ ભવની માતા આ જી ૮ડી એ તમારી પૂર્વ ભવની

માત્રાની પાને એક દીપક પ્રગળાવ્યો હતો, અને તે જ દીપાથી ઘરના કામ કાજ કર્યા અને પૂપધાણના અગાધી ઘ નો ચૂલો સળગાવ્યો હતો. આ રીતે જિન મંદિરની વસ્તુઓ પોતાના ઉપયોગમાં લેવાથી તારી માતાએ ઘોર પાપકર્મ ઉપાજન કર્યું એ પાપ કર્મના પરિણામે આ જન્મમાં તે જીંટલી થઈ છે તારા ઉપર ગાઠ રહેલું છે એટલે એ તારે બારણે વારવાર આવે છે

શેઠ આ વાત સાંભળીને સ્તબ્ધ થઈ બની ગયા

આવો જ એક પ્રીતો પ્રસંગ સાગરદત્ત શેઠનો છે શ્રી મધે સાગરદત્તને યોગ્ય બહુ જિનમંદિરનો વહીવટ સુપ્રત થયો હતો, નૂતન જિનમંદિરનું બાંધ કામ ચાલતું હતું સખ્યાબધે મજૂરો કામ કરતા હતા એ મજૂરોને શેઠ મજૂરીના પૈસા આપવાના બદલે સોધા લાવના ધી, જોળ, અનાજ વિગેરે વસ્તુઓ આપી, વચગાળાનો નફો બચતો તે શેઠ પોતે રાખી લેતા હતા આમ કરવાથી શેઠને જરૂર ઓડા દ્રવ્યનો લાભ થયો પણ પરિણામ એ આવ્યું કે શેઠ ત્યાંથી કાગ કરી, ઘોર પાપકર્મ ઉપાજન એક અગાધ સમુદ્રમાં જળ-મનુષ્ય તરીકે ઉત્પન્ન થયા

જળ-મનુષ્યોને છ છ મહીના સુધી પત્થર પર પછાડે છે, ત્યારે રત્નચક્ર જરનાર મનુષ્યોને એક વસ્તુ તેમના શરીરમાંથી પ્રાપ્ત થાય છે તેના દ્વારા આખાદ રીતે તેઓ સમુદ્રમાં ડુબકી મારી પારેતુ કાર્ય સિદ્ધ કરે છે અર્થાત્ ડુબકી મારવા છતાં એ ડૂબી શકતા નથી

સાગરદત્ત શેના છવને આ રીતે દેવદ્રવ્યના ભક્ષણથી જન-મનુષ્યના બધામાં એ સોડા દા. ૧ બધાંર વેદના ધાય છે હેરાન હેરાન ધાય છે ત્યાંથી એ શેનો છવ રીછ નરના ઉત્પત્ત ધાય છે એ ઉપરાંત અનેક વાર વચ્ચે ખીત નાના ભગો-જન્મો કરી પુનઃપુન નારકીમાં પેદા ધાય છે ત્યાં પરમાધામીઓ દ્વારા દબાવે, લાખખો વર્ષો નહિ, કોટા અબજો વર્ષો નહિ પણ અસૂખ્ય વર્ષો સુધી શેનો આત્મા ઘોર દુખનો અનુભવ કરે છે જનાવળી મનિમા પણ અસદ્ય દુખો સદે છે તોય આ શેના આત્માનો દુખથી છૂટકારો થતો નથી

મહાનુભાવો ! આ કથાનક આપણને અનેરી પ્રેરણા આપે છે આપણી માખ ઉઘાટે છે અને આપણને દુઃખ નિમા પડના-બચાને છે આપણી સામે લાલમત્તી ધરે છે કે તમે મે તેમ દેવદ્રવ્ય આદિ માટે બોલશો ધા ખોગ બકવાડો કરશો તો તેનું પશ્ચાત્ત બચકર આવશે તેનો કરુણ અભામ આત્માને સ્વમચાવી નાખશે માટે ચિનો ! સમજો ! અને બોલના પહેલા વિચાર કરો

કેટલાક વગર સમજે બોલે છે કે દેવદ્રવ્યની શી જરૂર છે ? દેવદ્ર ધનો આમ ઉપયોગ કરો, તેમ ઉપયોગ કરો, રમુલ ખોલવામાં, સામાજિક કાર્યોમાં, અને આપણા આધાર્મિક બધુઓ માટે ખર્ચો વિગેરે વિગેરે, પણ એ બિચારા અજ્ઞાન આત્માઓને ખમર નથી કે શા વિરુદ્ધ એકે શબ્દ ઉચ્ચારવા માત્રથી ભગવાન

આત્માને દેટણુ લવ જમણુ કરવુ પડ્યુ કર્મી કાંઈનેય
 છોડવાના નથી, માટે વિચારીને જોલો, સમજીને જોલો,
 અભ્યાસ કરીને વાણીને વહેતી મૂકો અમુક જોલ્યો એટલે
 આપણે પણ જોલીએ, એક બકરી બે કરે, એટલે બીજી
 પણ બે બે કરે, એમ બકરીના અજ્ઞાન ટોળાની જેમ બે
 બે ન કરે. પરિણામનો વિચાર કરે, જેથી પાછળથી
 પસ્તાવુ ન પડે

આજે આપણા અધ પતનનુ મોટામા મોટુ કારણ બે
 કાંઈ હોય તો આપણી બઠકાનત છે

વ્યવહારમા પણ જે ખાતાની રકમ હોય તેજ ખાતામા તે
 રકમ વપરાય છે ટ્રસ્ટના કાયદા મુજબ વત વામા આવે છે જે
 નિમિત્તે નાણાં યા ટ્રસ્ટ ઉછુ કરવામા આવેલ હોય તે તેનો
 ઉપયોગ તેના કાયદા કાનૂન મુજબ જ થાય છે ત્યારે જે
 બાવિકોએ પ્રભુ ભક્તિ માટે જે વસ્તુ સમર્પણ કરી, તેમજ
 જે દ્રવ્ય અર્પણ કર્યું તે દ્રવ્ય તેજ ખાતાઓમા જીર્ણો
 દ્વારમા યા મંદિરના વહીવટમા વપરાય, તે મિવાય અન્ય
 સ્થળે લઈ જવામા લય કર શુનો છે લય કર પાપ છે લગ
 વાતની આજ્ઞાનુ ઉલ્લંઘન છે અને એ દોષીતો અન્યાય છે

જ્યારે દેવદ્રવ્ય જેવા દ્રવ્યની હોઈયા કરવાની
 ભાવના જાગૃત થાય ત્યારે સમજી લેવુ કે આપણો હોને
 વિનાશ નજીક છે

દેવદ્રવ્યના હિસાબમા યોગાળા કરવાથી, દેવદ્રવ્યના
 ભક્ષણથી, દેવદ્રવ્યને હજમ કરવાથી, યા ખોટી ખુદ્દિ

રાખવાથી ગામનાગામ પાપમાલ ઘર્ષ ગયાના દાખલા મોજુદ છે કુટુંબોના કુટુંબો ખેદાન મેદાન ઘર્ષ ગયાના દ્રષ્ટાંતો આપણી નજર સમક્ષ છે

માટે ખૂબ સમજવાની જરૂર છે

શાસ્ત્રો કહે છે કે દેવદ્રવ્યનો વિનાશ કરનાર અને તેનો દુરુપયોગ કરનાર અનંત અનંત ભવ જન્મણુ કરે છે

માટે જ પોતાની મુરજા કરવા પગલોકનો અને પાપનો હુમેશા ડર રાખો, આજે ઘણા લોકો એમ જોલે છે કે અમારું મન ધર્મકાર્યમાં નથી લાગતું, અમારું હીલ નવ કારના ધ્યાનમાં ચોટતું નથી, એનું કારણ આપણા વિચારો અને આપણી સાવનાઓ હીવતે હીવમે મલીન બની ગઈ છે કહેવત પણ છે અજ્ઞ તેનો ઝોડકાર

આ ભારતવર્ષમાં આજે હાથવારેને હાથવારે જે ભયના ભણકારા કાને અથડાય છે ચોતરફથી આદતો આવે છે કદી રેલ સડક, કદી લીલો દુકાળ અને ઠંડી ભયકર દુખાગ, ભારે એમ્બીડેન્ટો, આજે રેલ ઉથલી પડી તો અમુક ન્યૂમે મોનર અફળાતા કંકના મરણ થયા, જહાજ ટૂળી ગયા, વિમાન તૂટી પડ્યું, ભયકર આગ લાગી, ભાર વર્ષાથી ગામના ગ્રામ તણાઈ ગયા ધરતીકપરી ખાના ખરાબી ઘઈ, આમ દિ ઉગે નવા જૂનીસ જગાય છે ખરબાની અશાંતિ, અશાંતિ અને ઉપદ્રવોની બાગ પોકારાય છે હાય દુખી ઘર્ષ ગયા, એમ વગળ કાઢીએ છીએ, ધર્મ, ધર્મક્રિયાઓ, મદિરો અને સદ્ગુરુઓ આપણને ગમતા

નથી એનું મૂળ કારણ આપણી અનીતિ છે એટલું જ નહિ પણ વિનાશ અને ખાના ખરાબીના આ ચિન્હો છે આવા વખતે જનતાને મારી વસ્તુ નહિ રહે સારી વસ્તુ પ્રત્યે અણુગમે અને સુખમાથી ને છાજતા વેણે અને ખરાબ ઉદ્ગારો નીકળશે અને નકારી વસ્તુઓ મોટે વાહ-વાહ, ધન્ય, શાબાશ અને અભિનંદનો અને કુલહાર અર્પણ કે વામા આવશે માણુમ ધરનો' માસિક ૩૦૦-૪૦૦ નો ખર્ચ નલાવે છે જ્યારે ચરવગો-કમસણ કેસર-ચંદન અને પૂજના ઉપકરણો આદિ તારનારા સાધનો આપણને મફત જોઈએ છે, ઉપરાંત વાપર્યા પછી કેમ વ્યવસ્થિત મૂકવા એનું પણ જેને જ્ઞાન ન હોય, કયા આપના બાપના છે જ્યાં ત્યાં જેમ તેમ મૂકી, ધા બાલમા મૂકી, હાલી નીકળ નારા જોવા મળે છે, આ છે આપણી આજની પરિસ્થિતી, આપણી વસ્તુ આપણે કેટલી કાળજી પૂર્વક સાચવીએ છીએ પૂજા કરવા જતા ગરમ પાણી જોઈએ અને તે પણ પરિમિત નહિ, બે ચાર બાતલી પણ ઓછી પડે, પણ આ નિમિત્તો સાધારણુમા રૂપીયો, બે રૂપીયા આપવા આપણને પાલવતા નથી કેઈ પ્રેરણા કરે તો દાતીઆ કરવા તૈયાર થઈએ છીએ, કારણ બહુ મ પરભાયું જોઈએ

ધર્મક્રિયાનું ફળ આપણને પૂર્ણ જોઈએ અને ફળ ન મળે ત્યારે અશ્રદ્ધા થાય છે ધર્મકરણી મૂકી દઇએ છીએ પણ અમે કેવા છીએ, અમારી ભાવના કેવી છે કેવ, ગુરુ અને ધર્મ પ્રત્યે કેટલી વફાદાર છીએ કેટલા સમર્પિત

હીએ કેવો ભોગ આપવા તૈયાર છે એ આપણે જોવું નથી અને પછી મોઢેથી જોણવું છે કે કઈ કૃણ મળતું નથી પણ કૃણ મળે કયાથી? જ્યાં આપણી ભાવનાજ લુપ્તી છે અતર મેલુ છે, ત્યારે કૃણ કેવું મળે! ધર્મ કઈ ભોજો ભાજો ખાહક નથી કે ધોળે દહાડે જોની આખમા ધૂળ નાખી આપણે જોને કળી લઈએ

માટે 'કરીએ તેવું પામીએ' 'વાવીએ તેવું લણીએ' 'વાદર્શી માર્ગના તાવ્શ ફલ' આ બધા સૂત્રો આપણે હૃદયમા કેાતરી રાખવા જોઈએ

આપણા અધ પતના ખીન્ના અનેક કારણો છે એ જ. એકાતમા જેસી વિચાર વિનિમય કર્યો તો સમજાયે કે આપણે બહુ કેટલાનું કયું અને કેટલાનું નિકલન કાઢ્યું નિહા કુચલીમા તૈયાર, ટીકા ટીપ્પણમા પ્રથમ ન બર, એમા પણ સાધર્મિક સગા-વહાલા તો ઠીક પણ દેવ-ગુરુ-ધર્મ પણ બાકાદ નહિ રાખવાના, જોગ આગળ આપવા તૈયાર, ખીજને કલ્પક આપી, ઉતારી પાડવા તૈયાર, દ્રેષ, ઈર્ષ્યા, અસૂયા, જૂઠું, પ્રપચ અનીતિ, દગો, વિશ્વાસઘાત, સૂત્રવિરુદ્ધ જોડા બકવાદો, ટોળી ભાવના અને ચોરી જારી, આ બધા આપણા અધ પતનના મુખ્ય કારણો છે આ બધું 'સૌ સર્મજે અને સન્માર્ગે' પ્રયાણ કરી ઉપરના દ્રષ્ટાંતોને નજર સન્મુખ રાખી આ ભવ-પરભવ મુધારે એક મગજ કામના

ક્રિયાવાન થતા પહેલાં

કોઈ પણ કાર્ય કરતા પહેલાં સૌને ધ્યાન રાખવું પડે છે કે મારું સાધ્ય શું છે ? ધ્યેય વગર કરેલા કાર્યની સિદ્ધિ થઈ શકતી નથી, ધ્યેયને-સાધ્યને વળગી રહેનાર માનવી મોઢે મોઢે પણ અવશ્ય સાધ્યની સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી શકે છે

અમુક સ્થળે જવું છે, એમ નિશ્ચિત કરીને જ આપણે પગ ઉપાડીએ છીએ અને તો જ આપણે ઈષ્ટ સ્થળે પહોંચી શકીએ છીએ, કુશળમા કુરાળ ધનુર્ધર સાધ્ય લક્ષ્મી રાખ્યા વગર જ ને તીર ફેરવ્યા કરે તો તેનો પ્રયામ-ઉદ્યમ બ્યર્થ જ બચે છે જ્યારે અકુશળ શીખાઉ તીરદાર ધ્યેયને લક્ષ્મી રાખી તીર ફેરવે તો તે છેવટે સાધ્યની સિદ્ધિ કરી શકશે અને મોઢે મોઢે પણ લક્ષને વિધી શકશે

તેમ આપણે પણ કોઈપણ ધર્મક્રિયા કે અનુષ્ઠાન કરતા પહેલાં આપણું સાધ્ય શું છે ? આપણું ધ્યેય અને લક્ષ્ય શું છે ? એ ક્રિયાવાન થતા પહેલાં નક્કી કરવું જરૂરી છે આ ધર્મક્રિયા કે અનુષ્ઠાન આવરીને મારે એનાથી શું મેળવવું છે ? હું આ સર્વ ક્રિયાઓ શા માટે કરું છું

એનો નિર્ણય ધ્યા વગર, સાધ્યને લક્ષમાં રાખ્યા વગર
આપણે આગળને આગળ ધપીશું તો તે ક્રિયાનો વાસ્તવિક
કાંઈ અર્થ સરળે નહિ

પ્રભુની પૂજા કરતા કે મામાયિક કરતા, પ્રતિક્રમણ
કરતા કે પૌષધ કરતા, તપ-જપ કે ત્યાગ કરતા શું ધ્યેય હોવું
જોઈએ ? શાસ્ત્રનાર બગર તોએ આ ક્રિયાકાંડો કે અનુષ્ઠાનો
કરવાનું શા માટે દરમાબધુ છે એ ઉડાણથી વિચારીશું નહિ
અને એના મૂળ હેતુઓ જ્યાં મુઘી આપણા હૃદયમાં ઉઠે
ઉઠે ઉનાં શું નહિ ત્યાં મુઘી ગાનાનું નિઃ-ઓધમ સાધી
કરેની કે આચરેની એ શુભક્રિયાઓ પણ પૂર્ણ લાભદાયી
નહિ નીવડે યાપારી જે વ્યાપારમાંથી લાભ રૂપિયાનો નફો
મેળવી શકે છે તેજ વ્યાપારમાં જો તેને પાચક તર કે દસ
હજાર નળે તો કેન્હું નુકસાન થયું ગણાય ? તેવીજ રીતે
જે ક્રિયાઓ દ્વારા આત્મા અનેકાનેક જન્મોના પાપોને
જડમૂળથી નાશ ઠડી શકે છે, તેવા ઠગ્ય અનુષ્ઠાનો દ્વારા
આપણે ધારી પ્રગતિ ન નાધી શકીએ તો કહેવું જ પડે
કે આપણી આવરેલી ક્રિયાઓ ધ્યેય વગરની હોતી બાદ
વગરની હોતી, સમજણ વગરની હોતી ઓધદ્રષ્ટિએ કરી દુર્ન
અથવા એતુ ધ્યેય આલોડ કે પરલોકના નાત્ર મુખે મુગ્ધ
પુરતું જ હોતું

‘આપણી ભાવના માત્ર આ અશુભ અનુષ્ઠાને કરતે
આલોખના ધન માલ મી કરાયા પૌદગલિત મુઘે નુકસાન
મળે ? હું કેમ મુખી થાઉં ? એજ દોષનું ને

મિત્ર બહુજ દુકુ-મકુચિત છે, એમ કહેવું જરાય અતિ શયોન્તિ ભયુ' કે જોડું નથી આજનું કરેલું કાર્ય આજેજ ફગ રૂપે યતુ નથી તેના માટે ખાસ ધીરજ રાખવી ઘટે, ફળ મળે ત્ય સુધી શ્રદ્ધા રાખવી પડે, તોજ એક દિવસ શાશ્વતસુખના ધ્યેયને-ફળને આપણે મેળવી શકીશું.

ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો અને શુભક્રિયાઓ દ્વારા આત્મા અનતી સદ્ધિ મેળવી રાકે છે, આ અનુષ્ઠાનોના બહલામાં નજીવી બાદ્ય અને તુગ્ગ સુખોની માગણી કરવી એ તો પ્રિતામણી રત્નની તુલનામાં પત્થરનો ટુકડો મૂકવા બરાબર અથવા કટપટલની પામેથી કોહુફગ માખવા બરાબર છે.

સ્વર્ગીય સુખો યા ઐષ્ટિક સુખની પ્રાપ્તિ આ શુભ અનુષ્ઠાનોથી મેળવવાને મથતા હોતો ભલે એના ફળ રૂપે તનને દેવી સદ્ધિ મિદ્ધિ મળે યા દેવલોકમાં મુખ સાદાખી સાપડે પણ એક ક્ષણ તો વિચાર કરો કે જો હું કંઈ નહિ માશું તો મને શું એ બધું નહિ મળે? મારું પુણ્ય મને પીઠ બળ નહિ આપે? તો પછી નિયાણું કરી કરેલી ધાર્મિક ક્રિયાના બહલામાં અન્ય અમાર વસ્તુઓ માગી અશુભ પરિણામને આમ ત્રણ આપવું એ શું યોગ્ય છે?

જેઓ આ અમૃતક્રિયા સમાન શુભાનુષ્ઠાનોથી આ લોક કે પરલોકના પૌદગલિક-દુન્યવીજ સુખની માત્ર અ બિલાષા રાખે તેઓ આ શુભ અનુષ્ઠાનોને આ શુભ ક્રિયાને પણ વિષ રૂપે યા ગરલ રૂપે પરિણમાવે છે, એમ સાદું શાસ્ત્રકારો ફરમાવે છે.

કે/લાક આત્માઓ સમજ્યા વગર મૌ કરે છે માટે ચાલો આપણે પણ કરીએ એમ માનીને એ અમૃતસમ ક્રિયાઓના મર્મને સમજવાની બેઠરકારી સેવી ધર્મ ક્રિયા એ કરે જાય છે, પણ તેથી તેઓ આ ક્રિયાના વાસ્તવિક મર્મ સુધી પહોંચી શકતા નથી સાધ્યની ત્રિવિધ કરી શકતા નથી બદલે આ અનુષ્ઠાન એઓ માટે અનનુષ્ઠાન તરીકે જ ગણાય છે

ખરી વાત તો એ વિચારવાની છે કે આ શુભઅનુષ્ઠાનો આચરતા આપણુ અતિમ લક્ષ્ય-પરમ જ્ઞેય અને સાધ્ય શું હોવુ જોઈએ ?

એના જવાબમાં જ્ઞાની જગજ્જોતે જણાવુ છે કે આ શુભ અનુષ્ઠાનો આત્માના કલ્યાણ માટે, આત્મ વિકાસ અર્થે અને કર્મ પિન્નરમાથી મુક્ત થવા માટે થાને આ અનુષ્ઠાનોથી ક્યારે હું કર્મની અલ્લ નિર્તાથી મુક્ત બનુ ? ક્યારે હું શાન્તતા સુખોને વરુ ! ક્યારે હું શિવનગરમાં મોક્ષમાં પહોંચુ ! આ ક્રિયાના પ્રભાવે મારા વિષય કાચો કેમ પડે, રાગ દ્વેષ કેમ ઓછા થાય, ક્યારે હું અપૂર્વસમતાધારી બનું, ક્યારે હું ક્ષમાશીલ અને શુણ્ણવત બનુ ! મોક્ષ રાજને દત્તી વીતરાગ અવસ્થાને પ્રાપ્ત કરૂં, આવી શુભ ભાવનાઓ આ અનુષ્ઠાનો પાછળ છૂપાયેલી હોવી જોઈએ આવા જ્ઞેયને આવા લક્ષ્યને અને આવા સાધ્યને નજર સન્મુખ રાખી એ આપણે કલ્યાણકારી આરાધનાઓ સાધનાઓ

આચરીશુ તો જરૂર ઐહિક સુખ ઉ
કરીશુ

બાહ્ય સુખોની આકાંક્ષા ઇચ્છા કે અભિલાષા આ ક્રિયાદ્વારા મળવાની આપણને જરૂર નથી એ બધું તો કુદરતી રીતે મળવાનું જ છે જેડુંત જેતરમા વાવણી કરે ॥ તેને તમે જઈને પૂછો, તારી શી અભિલાષા છે ? એ ઘડ બાજરી કે અનાજની જ માત્ર અભિલાષા રાખે છે પણ ઘાસની તો એ રહેજ પણ ઇચ્છા નહિ રાખે, કારણ ઘાસ તો વગર માગે અનાજના અગઉપાગ રૂપે કુદરતી રીતે મળવાનું જ છે, તેની જ રીતે આ શુભ અનુષ્ઠાનોનું જીવનમા વાવેતર કરી મુખ્તિનીજ ઇચ્છાઆપણે રાખવાની છે જ્યાં મુખી મુખ્તિ પ્રાપ્ત નહિ થાય ત્યાં મુખી આ બાહ્ય સુખો કુદરતી મળવાના જ છે

માટેજ કલ્યાણ કરવાની ભાવનાવાળા આત્માઓને હમણે ને પગલે લક્ષ્ય બહાર ન જવાય તેની ખૂબ ખૂબ કાગજી રાખવાની ॥

પરમાત્માની નવઅંગે તથા અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરતા પહેલા, પ્રભુપૂજા હું શા માટે કરું છું એ સમજવું જરૂરી છે પરમાત્મા એ આપણા પૂજ્ય છે, પૂજ્યની પૂજાથી પૂજક પણ કાળાતરે પૂજ્ય બની શકે છે એ પરમાત્માના આત્માએ રાગ અને દ્વેષને જડમૂળથી ભરમીવૂત કરી નાખી કામ, ક્રોધાદિ વડઅરિવર્ગને છૂતી, કેરત્ય જ્યોતિને પ્રગટાવી છે હું પણ તેમના જેવો વીતરાગ, ક્રોધારે બનું ? એ ભાવના ખાસ ભાવવાની છે આવી સમજણ આવેતો પ્રભુ પૂજા કરતા ઘણા ઉચ્ચ ભાવ પ્રગટે તેવીજ પ્રતિક્રમણની વાત

છે પ્રતિક્રમણ કરના પણુ જો ધ્યાનમાં રાખવું જોઈએ કે
આ પ્રતિક્રમણની પવિત્ર ક્રિયા પાપથી પાછા હટવા માટે
છે કરેલા પાપોનો પશ્ચાત્તાપ, બૂલોનો જોરસાર કરી તેવા પાપો
કરી ન થાય તેની કાળજી રાખવાની છે

સામાયિક-પૂજા-પ્રતિક્રમણ તપ-જપ-ત્યાગ કે ગય
મની આરાધના આદિ તમામ શુભ અનુષ્ઠાનોને તેના ઉદ્દેશને
-ધ્યેયને લક્ષ્યમાં રાખીને જો ક્રિયાઓ કરવામાં આવશે તો
જરૂર આત્મા પોતાનો અતિમ ધ્યેય-પરમ આદર્શ તે
મુખિ છે, તેને મેળવી શકશે

સિંહ ગર્જના

થોડા વખત પૂર્વનોજ આ પ્રસંગ છે એક વિશાળ પગલણમા એક વિશાળકાય પુસ્તકના ઉદ્ઘાટનનો લખ્ય સમારભ પૂ આચાર્યદેવ શ્રીમદ વિજય લક્ષ્મણસૂરીશ્વરજી મહારાજના નેતૃત્વમા યોજાયો હતો તે પ્રસંગે એક જાણીતા આગેવાનના હસ્તે પુસ્તકનું ઉદ્ઘાટન થવાનું હતું, સમારભની

મજાળ શરૂઆત પછી ઉદ્ઘાટન કર્તા આગેવાને પુસ્તકનું ઉદ્ઘાટન કર્યા પછી પોતાનું બાવણુ ચરૂ કર્યું તેમના વક્તવ્યમા આડકતરી રીતે જોન સાધુઓ ઉપર કટાક્ષ થતા હતા તેથીતરતજ પ્રમુખસ્થાનેથી પૂ આચાર્યદેવે અધવચ્ચેજ ઉદ્ઘાટન કરનાર આગેવાનને જણાવ્યું કે તમે સુખેથી જો કંઈ બોલવું હોય તે બોલી શકો છો, પણ બોલીને ચાલ્યા જશો એ નહિ ચાહે, તમે કહેશો હવે મને ટાઇમ નથી એ પણ નહિ ચાહે, બોલવું હોય તેટલું બોલો પણ અમારૂં પ્રવચન તમારે માલજવું પડશે, સાલજ્યા વગર તમે નહિ જઈ શકો, નહિતર આગળ બોલતા નહિ, આગેવાન ઉદ્ઘાટન કર્તા તો આ સાલજીને ડઘાઈ જ ગયા સ્તબ્ધ

બની ગયા પૂ આચાર્યશ્રીના પ્રભાવગામી શબ્દો સાલગતા
 જ તેમનું નૂર ઉતરી ગયું જેમ ચેરની ગર્જનાથી હર ફીણ
 કપી ઉઠે તેમ તે કપી ઉઠ્યા અને તરતજ તેમણે જેનાનું
 વજ્ર ય દૂકાણુમા પુરું કર્યું ત્યારબાદ પૂ આચાર્યશ્રીએ
 જૈન શ્રમણો જે અજોડ ઉપકાર જગતમા કરી રહ્યા છે તેનું
 યુક્તિ મગત વર્ણન કર્યું હતું તેઓશ્રીએ જણાવ્યું
 કે મમારી માણસ ગમે તેટલો બાહ્ય ઉપકાર કરશે તોપણ
 જૈન માધુના ઉપકારની તોલે તે નહિ આવી શકે, જૈન
 માધુઓ બોલે છે અને પાળે છે ઉચ્ચ જીવન ગાળી જગ
 તને મનમાર્ગ ચી ધે છે, સ સારી માણસ બહુ બહુતો ભૂખ્યાને
 અન્ન, તરફ્યાને જગ અને વસ્ત્ર વિહોણાને વસ્ત્ર મકાન વિ
 આપી થોડા વખત માટે બહાગની સામગ્રી પૂરી પાડી જરૂર
 તેને શાત્વન આપી શકશે આશ્વાસન આપશે અને તે આ
 શીર્વાદ રૂપ નિવડશે પણ તે જન્મ મરણથી બચાવી શકશે
 નહિ ત્યારે જૈન માધુઓ તો જગતને સાચો સહ દર્શાવી
 અહિંસા, સયમ, મદાચાર અને ન્યાય નીતિના પથે વાગી
 અને શ્રેયતા મજબૂત મગળ માર્ગે દોગી નાય છે જેથી તેની
 જન્મ મરણોની જાલર તૂટી જાય છે જન્મ મરણની બેડી
 કાપી અતે એને શાશ્વતધામે પહોચાડ્યો એક આત્માને
 ધર્મના પથે ચઢાવવામા ઘણેજ લાભ નમાયેલો છે કાગ્જ
 કે ધર્મી બને એટલે અહિંસક બને, મદાચારી બને નીતિ-
 માન બને અને થોડાજ સમયમા મુક્તિ સૌધમા મીધાવે.
 જ મ જન્મમા એના હાથે અમૃત્ય-અમૃત્ય અરે અનત-
 અનત જીવોની દિસા ધવાની દત્તી તેનાથી તે બચી જાય

છે આચાર્યશ્રીનો આ ઉપડેરા ધ્રુવજી કરનાજ ઉદ્ધાન કરનાર આગેવાન તો નજજડ થઈ ગયા, અને છે લે કહેતા જયા કે ફરી જરૂર આ ને મળીજ અને આપના જ્ઞાનનો લાલ લઈજ સમાજનો તો સૂરીશ્વરજીની અડગતા નિડરતા અને સમજાવવાની સુદર શૈલીથી ખૂબજ પ્રભાવિત થયા, એજુલ નહિ પણ ભારે આશ્ચર્ય પામ્યા.

મોગ લાગે આપણા લોકો મોગ માધુમો-નેતાઓને આમ કે છે પત્રી એ લોકો જૈન સમાજને ખુદ મમજી કાવે તેમ બકવાદ કરીને વિદાય લે છે આપો એની ગેમા બોલી શકતા નથી, આપણા ધર્મશુદ્ધ તેમજ શાસ્ત્રની વિરુદ્ધ અનેક વાતો બોલીને-મજાગીને હાલતા થાય છે, અને સાબળવા માટે જ્યારે તેમને કહેવામા આવે, ત્યારે તેઓ જવાબ આપે છે કે હું મને તર્કમ નથી, હું અમુક જગ્યાએ એ ગેજ છું, એમ કહી વિદાય લે છે અને આપણે એને હારતોરા પહેરાવી ઉલગ ઉપરવી એનું સન્માન કરીએ છીએ.

નાટે આવા ધાર્મિક નહેર પ્રસંગોમા જિયા હોદ્દા રાને-આગેવાનો યા નેતાઓને બોલાવતા બહુ વિચાર કરવાનો છે બોલાવતા પહેલા પૂરી તૈયારી જોઈએ, જવાબ માપવા ડિ મન હોવી જોઈએ, નહિતર ન બોલાવવા સારા કે જેથી આપણી નનમ જ આપણી ઠેકડી ન વાય, આજે ઘણા પ્રયત્નોના આવુ બને છે એવા મોગોને મોહ રાખવાની જરૂર નથી આપણે એમને માન સન્માન આપીએ હારતોરાવી નવાજીએ અને એજ આપણી ઠેકડી કરીને શાલ્યા, જલ્ય, એ આપણા માટે અનીવ યોગનીય વસ્તુ છે.

[૬]

ક્ષમાપના

જેન શામનમા ક્ષમાપના પર્વ તરીકે સુવિખ્યાત શ્રી
પર્વાધિરાજ શ્રી પર્યુષણ પર્વનું મગળ આગમન પ્રતિવા
ધાય છે અને વિદાય લે છે પણ આ મહાપર્વ જીવનમાં
અનેરી સુવામ પાથરી જાય છે શુભાપના અત્તગત એક બિંદુ
જેમ આખાય ખડમા મધમધી ઉઠે તેમ, શ્રી પર્યુષણપર્વ
વાનાવરણને મધમધતું બનાવી મૂકે છે તેમા કેટલાક કહેયા
હોય છે, કેટલાક સંદેયા હોય છે અને કેટલાક જાંઘ્યા હોય
છે તેમા જાંઘ્યા એટલે જાહરવા માસમા તો અવશ્ય જૈન
નામધારી કોઈપણ વ્યક્તિ કંઈકને કંઈક આગમના કરે છે

પર્યુષણ પર્વમા મુખ્ય વે ક્ષમાપનાનો મધુર સૂર શુ
તા થાય છે પરંપર મો ક્ષમાપના કરે ॥ એક બીજાને
ખમાવે છે આવુ જાતને અજવાળતુ મહાપર્વ જૈન ગાસન
ત્રિવાય અન્યત્ર આપણને જોવા નહિ મળે

ક્ષમાપનાના હાઈને સમજાવતુ આ મહાપર્વ આપણને
સુદર બોધપાઠ આપી જાય છે 'મિત્તીમે સ વ ભૂએસુ'
આ સૂત્રનું જોજ રહસ્ય છે વિધના સઘળાય જીવો આપણા
મિત્ર સમાન છે મિત્રના માટે માણસ સર્વસ્વ સમર્પણ

કરવા તૈયાર થાય છે જગનના સધળા ય છુનો પ્રત્યે ભો
 આપણે મૈત્રીભાવ રાખતા રીખીએ તો ખરેખર રગડા-ઝગડા,
 દોષ-કલેશ, ઇર્ષ્યા અને અસૂયા જેવા નિંદા તત્વો તો દૂર-
 સુદૂર ભાગી જાય પણ એકની વાત છે કે-આજે આ નિંદા
 તત્વો ખૂબ ફાટ્યા કુ યા છે અને શામનના અગ-પ્રત્ય ગને
 દોની રદ્યા છે આ કપાયોએ અનાદિકાળથી આપણા ઉપર
 વર્ચસ્વ જમાવ્યું છે આપણા ઘરમા એમણે અહીં જમાવ્યો
 છે વિના રાજાએ એમણે આપણા ઘરમા પ્રવેશ કરી, મગા
 રનેહી-મજબી અને પ્રિયજનો સાથે લડાવ્યા છે એ કપાયોને
 કાઠે જ છૂટકો છે પણ એ ત્યારે જ બને કે જ્યારે આપણને
 એ કપાયોના પરિણામનો ખ્યાલ આવે, પરિણામ આત્મા
 ને એકાન મેળ કરે છે એવું ભો ખ્યાલમા આવે તો જરૂર
 કપાયો પાતળા પડે અને ધીરેધીરે નિમૂળ થાય, તે માટે
 નતત ચિંતન-મનન અને નિદિધ્યામનની જરૂર છે કારણ
 કે આ કપાયો મહાભયકર છે ચોર ડાકુ અને લૂટારૂ
 કરતા પણ મહાદુષ્ટ છે એના પક્ષમાથી મુક્ત થયે જ
 છૂટકો છે ભાઈભાઈમા વૈર-વિરોધ કરાવનાર આ કપાયો
 ઠે, માતા પિતા સાથેનો અનુભવી મજબ નિમૂળથી નાશ
 કરનાર આ કપાયો છે મિત્રો સાથેનો મૈત્રી ભર્યો સબધ
 તોડનાર કપાયો છે ભાઈ બગીની વચ્ચે, પતિ પત્ની વચ્ચે
 અને આઠોશી પાઠોશી સાથે કલહ કરાવનાર આ કપાયો
 છે અગ્નિ કરતા પણ જુડા અને સ્વડાળથીય ખરાબ આ
 કપાયો ॥

પ્રાચીન સંજ્ઞાચાર્યા પણ આવે છે ને 'કડવા કુળ છે

નારા જ એક દિવસ ચઢશે, એ વાત પણ જૂલવા જેવી નથી જેને ચઢવાના પ્રયત્ન ચગ્ગો કર્યો નથી એ ક્યાર પણ ચઢી શકવાનો નથી, પણ જેણે ચઢવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે તે વ્યક્તિ ચગ્ગતા ચઢતા કઢાય ઝમ્વશે પડી જાય, ગળાડી જાય, તો પણ એક વિમ્મ એ જ ચઢશે પાણીને ઉંચે લઈ જવા માટે, ઉપર ચઢાવવા માટે પપ, યત્ન ઈ સાધનોની જરૂર પડે છે પણ ઉતારવા માટે નહિ એવી જ પરિસ્થિતિ આત્મા માટે છે આત્માનું વલણ મનાઈ કાળથી એ તગ્દંતુ છે ચઢવા માટે તો મહાન પ્રયત્નની જરૂર રહે છે એવરેસ્ટના ગિખરે ગારાહણ કરનાર તેન સિંગ શેરપા જેવા એવરેસ્ટ વિજેતા ગણાયા અને દુનિયાની દૃષ્ટિએ અભિનંદનના પાત્ર બન્યા પણ આત્માના ચઢાણ આગળ આ ચઢાણ આવ આમાન્ય છે આત્માના ગિખરે યાને આત્માની પરમોચ્ચદશાએ પહોંચો ત્યારે ખરા બલબલા મલ્લોને ભોય લેગા કરનાર, ગણગણના કામી છાતીએ ઝાઝમનાર અને શેરનો શિકાર કરનાર યા મઢે નમત્ત હાથીના ગડચ્ચગને લેદનારા અનેક બહાદુરો મળી આવશે પણ વિષય-કવાયને છુનનારા વિરલ જ નહી આવે છે આપણે વિષય-કવાયના વિજેતા બનવાનું છે અને આ મહાન કાર્ય માનવમવતા સાધી શકાય તેવું છે એમા ય આય દેશ, ઉત્તમકુળ અને ઉત્તમ એવી દેવ-શુર અને ધર્મની સામગ્રી આપણને મળી છે આપણ મહાન જીન શાસન જેવું, મહાશાસન મળવું અત્યંત દુર્લભ છે, કેટ-કેટલાકે મુશ્કે આત્માએ આ ઉત્તમ, ઉન્નત અને આકર્ષ

આમની મેળવી છે એનો વાપરને અને જાણે
એક ને બીજા પણ રોજ આત્મા આજ ને જોઈને જોઈને
કરે તો તેને ખ્યાલ આવે કે, 'હું જે જાણું છું
આવી ઉત્તમોત્તમ આમની મેળવી છે એ જોઈને જોઈને
કે વામા ન આવે અને અત્યંત દુઃખ દેવું જોઈને
કેમ કાઢવામા ન આવે તો પડી દરી દુઃખ અને દુઃખ
માનશી મગશે માટે-‘હં થિત્ત’ વિચારે કે ‘હં થિત્ત’
આમ કા બૂલો બમે છે આત્માને જે પાપ કર્યું હતું
ઉપ પારણીથી અત્યંત અજવાળી, જેને જાણે
બાગી, અનાદિની કુવેબોને ટાળી જાય તેને જાણે
દયાને પ્રાપ્ત કરવી હોય તો જાત જાતે પાપ કર્યું હતું
બેઠેલા એ કપાયોને દૂર કરવા અત્યંત દુઃખ
પડશે આજે તપ, જપ, ત્યાગ, જેને જાણે
પૂન-પાક ઇ બાદ ક્રિયાકાંડો દેખીને જે જાણે છે
અતરના કપાયો બધા નથી પણ જેને જાણે છે
ઠાક મેળા બાતે છે ત્યારે આપણે જે જે કંઈક
ક્રિયાકાંડથી ચા જે તપ ત્યાગ જે જે કંઈક
વવી જોઈએ તેના બદલે જગતે પ્રાપ્ત કર્યું હતું
કેટલું ચોચનીય છે? એમા તપ-ત્યાગ જે જે કંઈક
નથી, પણ વાક છે એ આત્માને જે જે કંઈક
તથા પ્રકારની ચોચનાનો અજવાળો જે જે કંઈક
લાગે છે બાકી અમૃત બમે ત્યાગ જે જે કંઈક
જાણે અને ઝેર બમે ત્યારે અને જે જે કંઈક
કપાયના આવેશમા મહાદુઃખ બધું જાણે

જેવો બની જાય છે, ધમાલ મચાવી મૂકે છે એની મગ
જની ડીઝીનો પારો આગળ વધી જાય છે, ખસી જાય છે
હું આવો અને હું તેવો મને કોણ કહેનાર! અને એ
ખીજને કહી શકે કે, આમા કંઈ નથી આ તો આવા છે
ને તેવા છે આવી અર્થહીન પાપ બધાવનારી ક્રિયાઓ
ધર્મી-ખપી-નપી આત્માઓ પણ જ્યારે કરતા હોય તો
એના ત્યાગ-તપની અમગ ખીજ ઉપર શી રીતે પડે?
માટે સૌએ એક જ લક્ષ્ય રાખવાનું છે અને તે એ કે
અમારા ખરા દુશ્મનો કયાં છે ખરો મિત્રો અમારે
એની માથે માડવાનો છે

આવા મહાન પર્વમાથી સુમાનો આદર્શ ગ્રીલી
આત્મામા ધૂળ સમતાભાવ કેળવવાનો છે, આત્મા વિશાવ
દશામાથી સ્વભાવદશામા આવી જાય તો સુક્ષિત-ભોગ
કંઈ દૂર નથી, એ તો જમણા હાથનો ખેલ છે આ માટે
નહાપુરુષોના લવનચરિત્રો અવલોકવા પડશે, ખર્મી ખાતા
શીખવું પડશે લુભને કાળૂમા રાખવી પડશે, વાટ્ઠી ઉપર
કટ્ટો વ કરવો પડશે વાતવાતમા તપી નહિ જવાય કપાયના
પિણામનું સતત ચિંતન-મનન કરવું પડશે દરરોજ
જિનવાણીનું પાન કરવું પડશે મગજને ઠંડાવે રાખવું
પડશે ઇંદ્રિયોનું દમન કરવું પડશે અને કુવાસનાનો વિજય
કરવો પડશે

બસ આ મહાપર્વમાથી 'હમા વીરસ્ય' ભૂપણ્મ' નો
પાઠ શીખી અતરમા ઉતારી, લવનમા વણી લઈ લવનને
અજવાળવાનું છે

(૧૦)

અપૂર્વ પ્રસંગ

તાજેજ પ્રસંગ છે આ વર્ષે [વિ સ ૨૦૨૦]

શ્રી પર્યુષણ પવની આરાધના કરાવવા વધ માન જૈન સઘની વિનતી થતા પૂ પાઠ ગુરુદેવે મને ઉસ્માનપુરા મોકલ્યા હતા પર્યુષણ પર્વનો બીજો દિવસ હતો, બીજા દિવસે વર્ષમા કરવા યોગ્ય અગ્યાર વર્તમાન વર્ષન આવે છે તે પૈકી એક કલ્પ સઘપૂજનનું છે, સઘની પૂજા પણ યથાશક્તિ વર્ષમા એક વાર અવશ્ય કરવી જોઈએ મધ જોટલે સાધુ, માધ્વી, આવક અને આવિકા આ ચતુર્વિધ સઘ જોટલે હયાન, જ્ઞાન અને ચારિત્રરૂપ રત્નોની મહાખાણ, આ મહાખાણમા હીરા માણેકે કરતા પણ મહામૂલ્યવાન રત્નો ગ્રહેલા છે તીર્થ કર દેવોના આત્માઓ, મહાધર ભગવતના આત્માઓ, મહાપ્રભા વક જૈનાચાર્યોના આત્માઓ અને ભાવિત અણુગારના આત્માઓ હોય ॥ સઘમાથી જ આ ઉત્તમ હીરાઓની પ્રાપ્તિ થાય છે માટે જ શ્રીતીર્થ કરદેવો શ્રી સમવસરણમા "નમો તિત્યસ્સ" કહી જિરાજે છે અને આપણે પણ

વ્યાખ્યાન આદિ સલામા શ્રી સ ઘને નમસ્કાર કરીને બેમીએ
 છીએ એ પણ એ જ વસ્તુનું અનુકરણ છે, શ્રી ધર્મનાથ
 સ્વામી ભગવાન એક વખત સમવસગ્ણુમા બિરાજેલા હતા
 ૬/ ઈંદ્રો કોગકોટી દેવો, દેવીઓ, અગણિત નરનારીઓ
 અને પશુ પક્ષીઓથી સમવસન્નુ ખીચાખીચ બરાઈ ગયું
 હતું શ્રી તીર્થંકર દેવની દેશના પછી ઈંદ્ર મહારાજાએ
 બેકરબેડી વિનમવદને પરમાત્માને પૂછ્યું હે પ્રભો !
 આ સમવસરણુમા રહેલા આત્માઓમા કયો જીવ પ્રથમ
 મોમે જન્માર છે ? ત્રિકાલ જ્ઞાની પરમાત્માએ જવાબ આપ્યો
 હે ઈંદ્ર ! મારી સામે રહેલો અન મને ભોઈને નૃત્ય કરી
 રહેલો આ ઉદરનો જીવ આ બધામા સૌથી પ્રથમ મોમે
 જન્માર છે આ વાત શ્રવણ કરતા સલાજનો તો આલાજ
 બની ગયા અને ભારે આશ્ચર્ય પામ્યા સલામા ગણધર
 ભગવતો હતા, દેવજ્ઞાનીઓ હતા, મહાઅણુગારો
 હતા, અનેક સાધુરત્નો નરરત્નો અને સ્ત્રીરત્નો હતા
 એ બધાય કરતા આ ઉદર શુ પ્રથમ મોમે જશે ! આ
 વાત માલજતા કેને આશ્ચર્ય ન થાય ! પરમાત્માની વાણી
 પર સૌને અન્ય અદ્ધા હતી અને ભારે આસ્થા હતી દેવો
 અને ઈંદ્રો વગેરે—એ ઉદરને વહાલભર્યા હૈયે રમાડવા લાગ્યા
 પ્રભુએ જણાવ્યું કે આ ઉદરનો જીવ અત્યારે અણુસણુ કરી
 થોડા જ દિવસમા કાળ કરી અહીંથી મહાવિદેહ મેત્રમા
 માનવ જન્મ પામી ભગભગ નવવધની ઉમરે દેવજ્ઞાન
 મેળવી મોક્ષમા જન્માર ॥ એટલે કેટલોક વખત જેને
 પ્રથમ કષ્ટે પહેલી પળે અને પહેલી નજરે આપણે

તિરંગારના દત્તા જેને આપણે મહાઅધમ અને પાપી કહી સંલોધનાં દત્તા તે આત્મા બીજી જ દાણે અને બીજી પો કેવળમાન પામ્યાના સખ્યાજય દાખલાએ જેન ઈનિદાસ ૫ નોધાવા છે

ટીકા, નિદા કે કુચલી કરનાર એ અને તપ, ન્યામના મદનાં નશાતુર અનેકા કેક આત્માએ બિ હારા સખ્યાત, રહી અધર્મ માટે જ ના પાડે ત્યા પેત્રી, પ્રમેદ, નિષ્ક્રમ્ય કરુણા આચાર નદા બાવનાએ બતાવી છે પણ પર નિદા બાવના, પર ગીમ કુચલી બાવના બતાવી નથી પણ પર ભક્તવન કે હારે છે કે જેઓ પાતાના ત્યાગ, તપના અભિમતન બદલ ને ઉત્તરી પાડે છે ઈર્ષ્યા, અમૂલ્ય કરે છે અને બીજાનો નિદા કરે છે તેના ના માએ ને 'ન્યામના નિષ્ક્રમ્ય, તપના' અનન્ય ભવ અમલ કરવું પડે છે, વ્યાખ્યાન ૫ ના બધે વિ ય ચાલેનો હતો આ વ્યાખ્યાનની સખ્યાજનો ઉપા બનુ બારે અવરથવા પાની દત્તી

નમી યાને એક આગેવાન મહાગૃહસ્થ નાઈ પાસે આવ્યા થાવક બનુ વિનેદી દત્તા, સુદ વિદ્યાતના મમને લગુનારા દત્તા પ્રીતે નદીને મલે કહે, સાહેબ 'આજનુ આપનુ વ્યાખ્યાન થવલુ કરીને નારી બાવના સથ પૂલ કગવા પી થઈ છે અને તેનું પોતે જ ને એક દયાન સખ્યાજયુ કે એ આપ એક ગુરુદેવ પાસેથી સાબડયુ છે, કે એક શેકે દયામીવાત્સલ્ય થયું' એને શેક આદરપૂર્વક જમાડના દત્તા તેવામં

જે રબારી જમવા માટે અહર ધુમી ગયા એમના કપાં
 જ એમની નાન કહી આપતા હતા શેઠને યશુ, કાણુ છે
 આ? કાઢો બહાર એમ કહી બિચારા બને રબારીઓને
 બહાર કાઢી મૂક્યા પેલા બિચારા નિરાશ વદને એક
 બાજુ ઉભા રહ્યા શેઠ એ ધર્મનો મર્મ સમજ્યા હતા
 તો એ બને ઝબાઝીઓને બહાર ન કાઢત ધર્મ પ્રભાવનાનો
 અર્થ જ ધણા માણુનો સમજતા નથી ધર્મ પ્રભાવના
 એટલે જેનાથી ધર્મ પી પ્રભાવના થાય ધર્મની પ્રભાવના
 ક્યારે થાય? આપ, કાર્ય જ એવું હોય કે સામા માણુ
 સને આપણા ધર્મની અનુમોદના કરવાનું મન થાય, જે
 શેઠે આ બને જણાન જમાવ્યા હોત તો એ શેઠે કૈન
 ધર્મની કેવી પ્રગતિ અને અનુમોદના કરત પણ શેઠ
 આ વાતના રહસ્યને સમજતા ન હતા એટલે એમણે જે
 જણને કાઢી મૂક્યા હતાં માણુસમા જે માણુસ કઈ
 ભારે પાગવાના હતા નહિ પણ આવી ઉમદા ભાવના
 આવવી એમા પણ પુરુષનો ઉદય જોઈએ શેઠ જરા આડા
 અવળા થયા કે તરત જ શેઠજીના મુનિમે એ બને
 જણને ખૂણામા બેસાડીને જમાડી દીધા

એક વખત આ નગરીમા અતિશય જ્ઞાની ગુરુ
 ભગવતની પધરામણી થતા શેઠે પૂછ્યું ગુરુદેવ? મે
 શેઠા વખત પહેલા સાધર્મીક વાત્સ્ય કયું હતું તેમા
 કોઈ ઉત્તમ આત્મા હતો?

જ્ઞાની ગુરુદેવે જણાવ્યું હા, જે ઉત્તમ આત્માઓ

હતા તેમાં એક હતો તીર્થ કરનો આત્મા અને બીજો હતો ગણધરનો આત્મા શેઠ પૂછ્યું સાહેબ ? કેણુ એ ઉત્તમ આત્માઓ હતા ? ગુરૂદેવે જણાવ્યું તમે જે રખારીઓને ઠાગી મુક્યા હતા, તેમાં એક ગણધરનો જીવ હતો અને એક હતો તીર્થ કરનો જીવ, તમે જનેને ન જમાડ્યા પણ તમાગ મુનીમજીએ જનેને જમાડ્યા હતા

જાની ભગવતના મુખથી આ વાત શ્રવણ કરતા શેઠને પારાવાર દુઃખ થયું અને માથે મુનીમજીએ જમાડી દીધા જાણી અપાર હર્ષ થયો

કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે કેણુ કયો આત્મા છે તે આપણે જાણી શકતા નથી તે તો જાનીઓ જ જાણી શકે આવા કેાઈ ઉત્તમ આત્માની બક્ષિત થઈ જાય તો બધું સફળ થઈ જાય

૨

ઉપર્યુક્ત દષ્ટાંત મને એ આગેવાન મંત્રકેસરે મળ્યાંયુ માથી એ સઘ પૂજા કરનાર વ્યક્તિ સઘપૂજા કેટલી સમજપૂર્વક કરે છે અને કેવો ધર્મનો મર્મ જાણે છે એમની વાત સાંભળી મારું હૈયું પણ હર્ષના હિલોળે ચડ્યું બીજે દિવસે સવારે વ્યાખ્યાન વચ્ચે જ સઘપૂજાની બહેરાત થઈ અને મેં જણાવ્યું કે જે ભાઈ આજે અત્રે સઘપૂજા કરવાના મનોરથો સેરે છે એમની કેવી ઉત્તમ અને ઉદાર ભાવના છે એ વાહ વાહ ખાતર લોકોને શ્રીદ્વજ અને રૂપિયો આપવાની ભાવના સેવના નથી પણ

શ્રી મધપૂજામાં કેઈ ઉત્તમ આત્માની લલિતનો લાભ અને સાધમી ભાઈઓની લલિતનો લાભ મળે અને કંઈક મારી લક્ષ્મી સફળ થાય એ ભાવનાએ જ તેઓ સઘ પૂજા કરવા ઈચ્છે છે, કેણુ હશે એ ભાગ્યગાળી, એમ મૌ કેડની જાણવાની ઉત્કંઠા હતી સઘનો ઉદલાસ અનેરો હતો લોકોના હૈયા હૃદય અને ઉલામથી ગદગદ થતા હતા ત્યા જ એ આગેવાન ગૃહસ્થે અને એમના પુત્રરત્ન અને પુત્રવધૂએ પ્રારભમા સોનામટોરો મૂકી વામચેપથી શુદ્ધ પૂજન કર્યું અને પુત્રકો વહોરાવ્યા માધ્વીજી મહારાજ એને બહુમાનપૂર્વક પુસ્તકો વહોરાવ્યાશેઠના સુપુત્ર મૌને ભાવભર્યા હૈયે નવ મન્ત્રકે કકુના તિલક કરી અને શ્રીફળ અને રૂપિયો આપવા લાગ્યા મૌ મલાજનો પણ નમીને બે હાથ જોડીને રૂપિયો અને શ્રીફળ સ્વીકારતા હતા બહેનોને શેઠના પુત્રવધૂ ખૂબ આદરપૂર્વક રૂપિયો અને શ્રીફળ અપાવું કરતા હતા મૌ શિસ્તપૂર્વક સ્વીકારતા હતા હૃદય અને આનંદના અનેરા વાતાવરણ વચ્ચે આ લબ્ધ સમાગમ પૂર્ણ થવા પામ્યો આ વખતે લગભગ ૮૦૦ લાઈ ખડેને હાજર હતા રૂ. ૧૦૧ ની ઉછામણી બોની એક આગેવાન ગૃહસ્થે મધપૂજાનો લાભ લેનાર શેઠને શ્રી સઘ તન્મયી તિલક કરી બહુમાન કર્યું હતું આ પ્રસંગની સુવાસ ચોમેર પ્રમરી અને સૌ આ લબ્ધ પ્રસંગની ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદના કરતા હતા “બહુ રત્ના વસુધરા” તે આનુ નામ આવા ઉત્તમ આત્માઓ આજે પણ જૈન શાસનની અનુપમ પ્રભાવના કરી જીવનને ધન્ય બનાવી રહ્યા છે

શેઠશ્રીએ મને કહ્યું તાહેજ ! આ વાત છાપા વગેરેમાં
આપવાની નથી

કેટલાક અણસમજી આત્મા વગર વિચારે બોલી
નાખે છે કે આ બધા ધર્મીઓ વાહ વાહ ખાતર કરે
છે એને ઉપરની વાતથી ધડો લેવાનો છે કે આવું
ઉત્તમ કાર્ય કર્યા છતાં લેશ પણ જેમને નામનાની પડી
ન હતી

કેટલાક માણસો એવા હોય છે કે જેને કંઈ કરવું કંઈ
વધુ નથી એવા આત્માઓ નિદા કુચલી કરીને અને
ટીકા-ટીપણી કરીને નકામા કર્મબધના ભાગીદાર બને છે

૩

થોડા વખત પૂર્વે અમે દમિયુ ભારતના વિહારમાં એક
નગરમાં આતુર્ભાસ હતા ત્યારે કરોડો ૪૦-૫૦ નવયુવાનો
ધર્મચર્યા કરવા આવતા હતા અને વિવિધ પ્રશ્નો પૂછતા હતા
અને હું એનું સમાધાન કરતો હતો કેટલાક મોટી ઉમરના
ભાઈઓ પણ ધર્મચર્યા સાંભળવા માટે આવતા હતા
એને જરા દૂર બેનતા હતા એક વખત એક નવયુવાને
પૂછ્યું તાહેજ ! આ બધા ધર્મી આત્માઓ દેરામર તથા
ઉપાશ્રય વગેરે બાધવામાં જ પૈમા ખર્ચે છે પણ ગરી
બોને નથી આપતા, મે કહ્યું ભલે એ લોકો મદિર
ઉપાશ્રયમાં પૈસા આપે તમે અગીબોને આપો તો શું
વાધા છે ? આમ એની વાતમાં જગ ધર્મી આત્માઓ
૫૦ કરોડ થતો હતો, હું કાંઈક વધુ સમજાવું

વવાપ્રયત્ન કરતો હતો ત્યાં તો એક મોટી ઉમરના લાઈ
 ઉભા થયા અને એમણે તો સીધો પૂજનારનો કાન પકડ્યો
 બેટા ! દુનિયાની વાત કરે છે પણ તું મહિનામા ૩૦૦
 રૂપિયા કમાય છે ક્યા દિવસે, કોને ૫-૧૫ આખ્યા તે
 પહેલા બનાવ પત્રી બીજાની વાત કર, કોરી વાતો જ
 કરવી છે, એ લાઈએ તો બરાબર એનો ઉધડો લીધો
 અને કહ્યું કે જે લોકો મંદિર ઉપાશ્રયમા રકમ આપે છે
 એ જ લોકો સાધર્મીઓને અને ગરીબોને આપે છે એ
 કાઈ ટોલ પીગીને અધાને કહેતા કરતા નથી કે અમે આમ
 કયું ને અમે તેમ કયું પેલો નવયુવાન તો ઉધાઈ જ
 ગયો, કારણકે વાત માચી હતી, કાઈ દિવસ કોઈને ૫-૧૫
 આખ્યા ન હતા શું બોલે એવા સુધરેલા માણસોના
 બગલા બહાર NO ADMISSION WITHOUT
 PERMISSION આવા બોર્ડ લાગેલા હોય છે બિચારો
 સામાન્ય વર્ગ તો કાઈ દિવસ ત્યાં જઈ શકે જ નહિ અને ભૂલે
 શકે ત્યારે તો કુતગચ્છો Dog's ફાડી જ ખાય ને ? એવાઓને
 ત્યાં તો શૂર-ખૂટથી સજ્જ થયેલા મહેરબાનો જ જઈ શકે

ધર્મને મમળેલા આત્માઓને શુદ્ધમહારાજ વરદથી
 દયા-દાન વગેરે સુપાત્રમા સદ્વ્યય કરવાની પ્રતિદિન પ્રેરણા
 મળે છે અને કંઈક એવા પુણ્યાત્માઓ છે કે જે એક હાથે
 આપે અને બીજો હાથ પણ ન જાણે/એવા ઉત્તમ આત્માઓ
 આ કાળમા પણ વિદ્યમાન છે

“ધન્ય છે એ પુણ્યમાત્રીઓને”

૪

મિથ્યા દ્રષ્ટિ સદ્ગુણો પરમેશ્વર, હાણુ પ્રતી મણુપ્રતી
સદ્ગુણો પરમેશ્વર હિ મહાપ્રતી । મહાપ્રતી સદ્ગુણો પરમેશ્વર
હિ તાત્વિક, તાત્વિકેન સમ પાત્ર ન મૂલં ન મવિવ્યતિ ॥

હજાર મિથ્યા દ્રષ્ટિ કરતા એક અણુપ્રતી યાને
દેશવિરતિધર વધી જાય છે અને હજાર દેશ વિનિધર કરતા
એક મહાપ્રતિધારી વધી જાય છે અને હજાર મહાપ્રતિધારી
નાધુ પુરોષ કરતા એક તાત્વિક મહાપુરુષ વધી જાય છે

હરેક વસ્તુનો આધાર પાત્ર ઉપર હોય છે એક
બીજા ઉપર ભૂમિમા વાવવાથી જગી જાય છે, સાગર કિનારે
તે જ બીજા નિષ્કળ જાય છે અને માતૃવદેશનું
દુઃખદ્રુપ જમીનમા એ જ બીજા અનેક ગણુ ધાન્ય આપે
છે વર્તમાનુ પાણી તપેલા લોખંડના ગોળા ઉપર પડતા
ભસ્મ ધઈ જાય છે, કનકપત્ર ઉપર એજ પાણીના બિંદુઓ
મોતીના દાણા જેવા મનોહર લાગે છે ગંગા નદીમા
પડતા ગંગાજળ કહેવાય છે અને ગરમા પડતા ઠેવું
ઠેવું લાગે છે વસ્તુ એકની એક હોવા જતા જેવા જેવા
સંયોગમા આવે તે પ્રમાણે તેની કિંમત અકાય છે

માણુગ બધા ગળ્યા પણુ એક લીખ માગે છે અને
એક હજારોનું પેન શરે છે એક પૂજાય છે તો એક રીખાય છે

તેવી જ રીતે તીર્થ કર દેવના આત્માઓ, ગણધર
ભગવતના આત્માઓ, માધુભગવતો, મનધારી શ્રાવકો અને

સમક્ષિત દષ્ટિ આત્માઓમાં ઉત્તરોત્તર એકએકથી અનેક ગણા
અદીયાતા છે

માટે જ સુપાત્ર દાનની મહત્તા છે સાધુ, સાધ્વી,
આવક, આવિકા, જિનમદિર, મૂર્તિ અને જ્ઞાન આ સાત
અવિત્ર ક્ષેત્રો છે

[૧૧]

વિ સ ૧૮૬૮ નો આ પ્રસંગ છે પણ ખરેખર
અદ્ભૂત પ્રસંગ છે, ૨૮૦૦૭ રૂપિયાની મીલકત વાગી એક
ડોસીમાં ઉઠાર હૃદયે ચાલુરમાથી શ્રી લોચણીજી તીર્થને
જારી પાળતો સઘ જાડવા તૈયાર થાય એ શુ નાની મુની હકીકત
છે! ડોસીમાને કેાઈ કમાવનાર હતું નહિ, બીજી કેાઈ આવક
નહિ કેવળ ૨૮૦૦ ની મૂડીમાં જ જીવન નિર્વાહ ચલાવવાનો
હતો વાત અમ બની કે ડોસીમાં પૂ શુરુદેવને વિનતી
કરવા લાખ્યા કે સાહેબ ! રેલગાડીનો સઘ લઈ લોચણી
જી ઉ કુ અમે ત્યા પહોચીએ તે અવસરે આપ ત્યા
પધારો તો ઘાતું નારુ ગાય ! પૂ શુરુદેવ કહ્યું, વાહ ડોસીમાં !
તમે તો રેલગાડીનો સઘ કાઢીને ત્યા મીઠા પહોચો અને
અમને કહો તમે ત્યા મીઠા વિહાજકગી પધારજો એના
કરના જારી પાળતો સઘ જાડો તો શુ વાધો છે ? સાહેબ !
એટની શક્તિ ભેદએ ને ! શુરુદેવે કહ્યું, કેટલા અચવાની

ભાવના ! છે ? સાહેબ ! રૂા ૧૨૦૦મા કામ થાય
 તો છ'રી પાગતો સઘ કાઢુ ? ત્યારે શુરુદેવે જણાવ્યું
 ડાંત્રીમા ! છ'રી પાગતા સઘમા તો થોડા ખર્ચ વધારે થાય
 એ સ્વાભાવિક છે ડાંત્રીમા કહે થોડા વધારે આપીશ આમ
 વાન થઈ અને શુરુદેવે ગામના આગેવાન ગૃહસ્થોને બોલાવ્યા
 અને આગેવાનોને કહ્યું, જુઓ ભાઈ ! ડાંત્રીમાની
 ભાવના સઘ કાઢવાની છે રૂા ૧૦૦૦ ખરચવાની
 ભાવના ■ પણ છ'રી પાગો સઘ નિકળે તો થોડા
 વધારે આપે, કેટલો ખર્ચ થાય ! સૌએ વિચાર
 કરી જવાબ આપ્યો સાહેબ ! ૧૫૦૦ થી ૧૭૦૦ થાય !
 પાછા આ તો બ્યાપારી, બધાએ વિચાર કર્યો વધારે થાય
 તેમ લાગે છે ડાંત્રીમાને કહે ડાંત્રીમા ! વિચાર કરતા
 બે હજાર ખર્ચ થશે એમ લાગે છે, ડાંત્રીમા કહે બે હજાર
 તો બે હજાર, પણ શુરુદેવ પધારતા હોય અને છ'રી
 પાગતો સઘ નીકળતો હોયતો ભલે, બે હજાર આપીશ
 આગેવાનોએ કમ્મગ્કસી, તકામા તૈયારી થઈ, એલ્લાના
 ગામમા મરણુ વધુ, વધારે માણુમ આવવાની આશા નહોતી
 પણ ડાંત્રીમાના પુરુષે ૫૦૦ થી ૬૦૦ માણુમ થયા ૩૫-
 ૪૦ મઘમા ગાડા હતા અને ચાણુમાથી લોયણીજીનો
 ન્સ્તો ક્રમ્ત ચાર દિવસનો પણ દિવસ થયા અગ્યાર

ગામ ગામના મઘોએ સઘનુ સ્વાગત કર્યું, પરસ્પ-
 જનણુ અપાયા જ્યા જે ખાતામા તોટો હોય તે ખાનામા
 આપવા માટે શ્રી મઘે રૂા ૧૧૦૦ની ટીપ કરી, સ્થળે

સ્થળે જાહેર વ્યાખ્યાનો ગોઠવાતા હતા, સાધર્મી ભાઈઓની ભાવભર્યા હૈયે ભક્તિ થતીહતી, અનેક દેરાસરોના દર્શન થતા હતા, જૈનેશ્વરો પણ ડાસીની ઉદારતા અને સદ્ગુણ દર્શન કરી ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદના કરતા હતા શ્રી લોચણીજી તીર્થમા પ્રભુજીની ખૂબ ખૂબ ભક્તિ કરવામા આવી, એક નવકાન્ધી ધર્મ-છેવે દિવસે ૧૦૦૦-૧૧૦૦ માણસો, એકત્રિન થયા શુરુદેવે પ્રવચનમા હ'રી પાળતા સઘમા સાતે મેત્રોની પુષ્ટિ થાય અને એમા અનેરો લાભ સમાયલો છે - વિ વર્ણન કર્યું બધો ધર્મ મધનો ખર્ચ ૧૧૦૦૦૭ થયા તેમા ભાવિકોએ આપેલા જમણુ વિ નો ખર્ચ આવી ગયો પણ ડાસીમાના જે હજારમાથી ઉલટા ૧૫૦૭ દોઢસો બન્યા, તે દોઢસો પણ ડાસીમાએ ધરમા રાખ્યા નહિ, રૂરી પાઠા શુરુદેવ ચાલુરમા પ્રધાર્યા ત્યારે ડાસીમાએ પ્રભાવના વિ ધર્મ કાર્યોમા ખર્ચ નાખ્યા એક ડાસીમા-રુ ૨૮૦૦૭ની મૂડીમાથી ૨૦૦૦૭ હ'રી પાળતા સઘમા ભાવભર્યા હૈયે ખર્ચ, ખરેખર સાબળ નાગના હૈયા પણ હન્યમચી જાય અને રહેજે જોલી જવાય ધન્ય ડાસીમા ધન્ય ડાસીમા

આવા કેક છૂપારતો આ જગતમા પડ્યા છે આપણે પણ એની ઉદાર ભાવનાની ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદા કરીએ છીએ

[૧૦]

વિ ૩ ૨૦૧૨ નો આ પ્રસંગ છે

કર્ણાટકના બીજાપુર જીલ્લામાં મુધોડા નામનું ગામ છે જ્યાં જૈનોના ૧૫-૨૦ ઘરો છે અને એક મુઢર જિન મંદિર છે મહારાષ્ટ્ર તથા કર્ણાટક વિ પ્રદેશમાં શુરુદેવનું સ્વાગત કરવા માટે નગગની સમસ્ત જૈન-જૈનેશ જનતા ભારે ઉમંગાથી ઉમંગી હતી અરે, એક ગામમાં તો એક બાઈ કહે હું તો સ્વામીજીનું સ્વાગત-તોપ ફાડીને કરીશ કોઠેએ કાનુ બાઈ ! આ જૈન શુરુ મહારાજ છે, તોપ ન ફાડાય પણ એનો ઉત્માહ રોકવાની કોઈની તાકાત ન હતી જ્યારે શુરુદેવ ગામ બહાર પધાર્યા ત્યારે તેણે પાંચ તોપ ફાડીને સ્વાગત કર્યું હતું મોગ ભાગે હરેક સ્થળે નાના મોગ ગામમાં જ્યાં જૈનોની વસ્તી હોય કે ન હોય પણ જાહેર વ્યાખ્યાન દ્વારા જનતાને લાભ આપવામાં આવતો હતો સૌ કોઈને મ્હેસુર સરકાર દ્વારા પ્રથમથી જ ખમર પડી જતી હતી કે આજે મોટા જૈનોના શુરુ પધારવાના છે જ્યાં મ્હેસુર સરકાર તરફથી સર્વત્ર સ્વાગત માટે પોલીસો, મુપરીન્ટેન્ડેન્સો, ફાજદારો વિ અમલદારો હાજર હોય ત્યાં જનતા એકત્રિત થાય એ સ્વાભાવિક છે સ્થળે સ્થળે

પૂ શુરુદેવ-આત્મા જાદિ વિચો મર જાહેર વ્યાખ્યાનો આવતા હતા

આ મુધોળ ગામમાં પણ મમસ્ત જનતાએ શ્રીસંઘે અને નગરપતિએ શુરુદેવનું મોટી સંખ્યામાં મળી ભાવ લીનું લબ્ય સ્વાગત કર્યું હતું ૭-૮ દિવસની સ્થિરતા દરમિયાન દરરોજ બહેર ધર્મશાળામાં શુરુદેવના બહેરબ્યાખ્યાનો થતા હતા સેકડો શ્રી પુરુષોથી હોલ ખીચીખીચ ભરાઈ જતો હતો બ્યાખ્યાનમાં થોડું મોડું થતું હતું મોટી સંખ્યામાં વકીલો, ગિફ્ટકો અને અમલદારો હાજર રહેતા હતા કોર્ટમાં જવાનું મૌને મોડું થતું હતું અત્રેના જજ સાહેબ પણ અવરનવર આવતા હતા જજસાહેબે વકીલો વિ મૌને ઠીકી ઠીકી કે તમે સ્વામીજીનું બ્યાખ્યાન સુખેથી સાલજો હું કોર્ટ એક કલાક મોડી ચક્ર કરીશ પૂ આચાર્યશ્રીના બ્યાખ્યાનોનો આમ જનતા ઉપર કેવો પ્રભાવ પડતો હશે તે ઉપરની વાતથી સ્હેજે વાચકો સમજી શકશે

છેલ્લા દિવસે એક પ્રસિદ્ધ વકીલે ઉભા થઈ પોતાના વકતબમાં જણાવ્યું કે હું કોલેજમાં હતો ત્યારે મેં તત્ત્વ જ્ઞાનનો-કીલોમોડીનો વિષય લીધો હતો પણ વર્ષોના અભ્યાસમાં જે તત્ત્વજ્ઞાન હું મેળવી શક્યો નથી તેનું અદ્ભૂત તત્ત્વજ્ઞાન મને પૂ મહારાજશ્રીના માત આઠ પ્રવચનોમાંથી મળ્યું છે મહારાજશ્રી એક પ્રતિભાસ પત્ર વકતા ૪ એમના તત્ત્વજ્ઞાન ભર્યા અને વિદ્વત્તાભર્યા પ્રવચનોમાંથી અમને ઘણું બધુંવા મળ્યું છે, તેઓશ્રીનો નેટલો ઉપકાર માનીએ તેટલો ઓછો છે ખરેખર જૈન સાધુઓ જ્ઞાનની પરબ સમા છે જૈનાચાર્યોના બ્યાખ્યાનો કેવા

વિદ્વાસર્થા હોય છે, જે જ્ઞાન વિદ્યાર્થીઓને સ્કૂલ-કોલેજ કે યુનિવર્સિટીમાંથી નથી મળતું, તેનાથી અનેક ગણ જ્ઞાન ત્યાગી વિદ્વાન વક્તા સાધુઓના બ્યાખ્યાનમાંથી મળે છે

[૧૩]

તામિલનાડ પ્રદેશમાં બ્યારે અમે ગુરુદેવની સાથે વિચરતા હતા ત્યારેનો આ એક પ્રસંગ. મોટા ભાગે અમારો મુકામ સ્કૂલ, કોલેજ યા જગતમાં થતો હતો. ને કંઠે માધવિમાં સાચેજ જૈનો જેવા મળતા હતા, અમે એ હાઈસ્કૂલમાં ઠિરવા હતા સ્કૂલનો મમય થતા હતાંરે વિદ્યાર્થીઓ અને ગિરિકો ન થતા અતુન્તાથી આશ્ચર્ય વડે સાધુમહાત્માને નિરખવા લાગ્યા શિશુઓએ વિદ્યાર્થીઓને બોધ આપવા વિનતી કરી એ વિનતીને માન આપીને પૂ ગુરુદેવે સાચે પ્રવચન આપ્યું પ્રવચનની શરૂઆતમાં જ સૂલના હેડમાસ્તરે પોતાના વક્તાયમાં જણાવ્યું કે આજે આપણા માટે એક અપૂર્વ અવસર અને સુવર્ણ દિવસ છે કે આવા પવિત્ર મતોના દર્શન અને તેમની વાણી શ્રવણ કરવાનો મુયોગ આપણને આપડયો છે આજ સુધી તો તામિલ સાહિત્ય દ્વારા, ત્રિપુરલ આદિ ગ્રન્થો દ્વારા પૂર્વ મહર્ષિઓ અને જૈન શ્રમણોના ત્યાગ તપની વાત અમારા જણવામાં આવી હતી પણ એ જૂલક્ષણની વાત છે એમ અને માનતા હતા પણ આજે નજરે નજર

આવા ત્યાગી પવિત્ર જૈન શ્રમણોના ત્યાગનાં દર્શન કરી
અને એમની તેજસ્વિતા નિહાળી આપણુ હૈયુ સહમા
એમના ચરણોમા ઢળી પડે છે હુ એઓશ્રીનો ખૂબ
ખૂબ આભાર માનુ છુ ત્યારબાદ આ પ્રસંગની સ્મૃતિ
તાણ રહે તે માટે તેમણે સમૂહ તસ્વીરો લીધી હતી
આ હાઈસ્ક્રીલમા એમેસ્થી ૨૫ ગામના બાગકે બણવા
માટે આવના હતા એ બધાને તામિલ ભાષામા તાજે
તરમા જ પ્રગ્ થયેલ (જૈન-ધર્મ) આહંતધર્મપ્રકાશ
નામની પુસ્તિકા વિતરણ રવામા આવી હતી, સૌ નત
મન્તકે બહુમાન પૂર્વક તેનો સ્વીકાર કરતા હતા

આ રીતે સર્વત્ર શુરુદેવ દ્વારા ધર્મનો ઉત્તમ
પ્રચાર કરવામા આવેલો હતો અને સૌના ઉપર અનોખો
પ્રભાવ પડતો હતો આજે પણ જૈન શ્રમણો કેવો બબ્બ
ઉપકાર કરીરહ્યા છે ! કેવી ઉચી આપણી શ્રમણુ સંસ્થા છે !

[૧૪]

જ્યારે જમે આરકાટથી મદ્રાસ તરફ વિહાર કરતા
હતા ત્યારે એક નાનકડા ગામમા ધર્મશાળામા અમારો
પડાવ હતો. આરકાટેના અનેક ભાવિકો અમારી સાથે
આત્યા હતા. અમારા મુકામથી થોડેક દૂર એક વૃક્ષ હતું
તેના ઉપર-મધપૂડા હતો એ મધપૂડા ઉપર છોકરાઓ

ટોળે વગી પત્યરો દે કયા હતા શ્રાવકો દ્વારા અમે તેમને ના પાડી આમ ન' કરો, તમારી રમનથી બિચારી મધ-માખીઓનારા થાય છે એના પ્રાણ બચ છે શ્રાવકોએ વાગ્વા-સુમલવણી છતાં ઓકરાઓએ ન માન્યું અને પત્યરો દે કવાનું ચાલુ રાખ્યું જસ યોડી જ વારમાં ઓકરામ તકારિકે બનાવ બન્યો અને તે એ કે એ ઓકરાઓના-ધર-ઝૂપડા નામે જ હતા એને એકદમ આજ ઘેરીવગી અને ભેત-ભેતાના તો એ બધા ઝૂપડા બગીને બરમ થઈ ગયા એ બધા લોહો કરુણ વિલાપ કરવા લાયા, પ્રમુકે પ્રમુકે રડવા લાગ્યા કે જે આપણાથી ભેયું ન બચ સલજ્જાના દુકલને કપાળી મૂકે તેવું આ કરુણ દ્રશ્ય હતું

અમને ધમ્મ કે જુઓ અતિ ઉત્કટ પુણ્ય અને પાપનું ફગાયા જન્મમા પલ કેવું તન્તજ મળે છે

અમે સાથે આરેલા શ્રાવકોને બલ્લામણ કરી કે બલ એમને મદદ કરો તરનજ શ્રાવકોએ સારી લેવી ટીપ કરી અને એમના કકગતા દેખાને કાર્થા અને સાત્વન આપ્યું રીનોની ઉદારના એને એમની કરુણ ભાવનાના ખૂબ ખૂબ શુભગાન થવા લાગ્યા

[૧૫]

તામિલનાડનોજ આ પ્રસંગ છે ગામ બહારની તૂટે દૂરી પૂજણી બરેલી બારી-બારણા નિતિ ધર્મશાળામા અમે

ઉતર્યા હતા, થોડીવારમા એક શિકારી હાથમા બહુ ઘણું આમે રહેલા એક તળાવમા શિકાર કરવા આવ્યો. અમારાથી આવું દરય કેમ જોયું જાય, શુરુદેવે એક સાધુને મોકલી તેને જોવાવ્યો અને ઉપદેશ આપ્યો કે જલા માણસ આમ જીવના પ્રાણ લેવાથી આત્મા ને કેવા અને કેવલા દુખો સહન કરવા પડશે એનો ખ્યાલ છે? કંઈ પરલોકનો જય છે કે નહિ? ત્યારે તેણે જવાબ વાળ્યો કે મહાગજ? ! શુ ઠરુ પેટ પુરતુ અનાજ મળતુ નથી એટલે મારે ન છુટકે આ ધધો કરવો પડે છે તાયેના શ્રાવકભાઈએ તેને મદદ કરી અને હમેશ માટે તેણે શિકારનો ત્યાગ કર્યો

[૧૬]

એક માસ પહેલાની જ આ વાત છે પૂ શુરુદેવની તબીયત જરા બાધર ન હતી, એક ડોક્ટર તબીયત જોવા માટે આવ્યો, ડોક્ટરે શુરુદેવને કહ્યું ! મહા ! જ શ્રી ! થોડા દિવસ પહેલાજ મને મળવા એક અમેરિકન આવ્યો હતો એને અહીંનું દૃશ્ય જોઈ ઘણો જ અનુભવ થયો તેને યશુ કે અમારી પાસે પૈસા છે છતા શાંતિ નથી, વારવાર મોટરો બદલીએ છીએ, અને રહેવાના ઘરમાય તૃપ્તી નહિ વારવાર મકાનો બદલીએ છીએ મુખ અને શાંતિને માટે વવખા મારીએ છીએ, પણ કેમય

સતોય નવી, ધર્મમાં આ ભોળિયે આવીને જે
 તે મગના પછી ધોગ દિવન પીરે સદા ન
 બનારી સ્થિતિ છે, બધારે મને મદદ કે મદદ
 ભેવાના માવે છે એક ગુપ્તમ્મ એ મુખે
 માનવી પણ દેવી થી નિહાને ન મેં કે ન
 વાત સાલગી શુરુદેવે કહ્યુ ત્યાં મેં કે ન
 વિધ માધનો છે પણ આધારિત હોયે ન
 ભગવાન વગર મુખ અને શાનિ મેં કે ન
 મતો, મહતો અને મહાન મેં કે ન
 જનતાના હૃદયમાં સુસસ્કારો મેં કે ન
 સમૃદ્ધિનો પ્રાપ્ત વધવા છતાં મેં કે ન
 મુખનો અતુલ્ય થાય છે એ મેં કે ન
 સમૃદ્ધિનો (વિ. સ. ૨૦૧૬, ૧૬, ૨૦૨૬)

[૧૭]

ધોગ દિવન પૂર્વની નવે, ને
 દરરોજ પૂ શુરુદેવનુ પ્રવચન હોયે, ને
 નમા ઠોક વેગા તો એવી હોયે, ને
 એવુ સયો/ વણન થતુ કે હોયે, ને
 ભય અને આત્મા પાપથી કે હોયે, ને
 ભાઈ, એક ભાઈને કહે જસ હોયે, ને
 મગવુ ૭ ધર ભાવુમા જ હોયે, ને
 ભાઈને ત્યાં 'ગયા, આવનાર' હોયે, ને
 આજવી ૩-૪ વર્ષ પડેલા હોયે, ને
 હતો તેમા-૪-૫ મુદા વધારે હોયે, ને

માલ પચાવી પાડવાની વૃત્તિના કારણે મેં તમને એ મુદ્દાની વાત પણ ન કરી અને પાછા પણ ન મોકલ્યા, હમણા હમણા ગુરુ મહારાજનું વ્યાખ્યાન સાંભળું છું અને આત્માને કહેલા પાપોની કમારી છૂટે છે રે આત્મા ! તારી શી દયા થશે, મને પહેલાની વાત યાદ આવી અને મને યશુ કે એ પાપથી છૂતી જઈ ! એવા માટે દયો આ કવર ડા પગ પર રામ ॥ તે વખતના તમારા ૪-૫ મુદ્દા વધારે આવી ગયા હતા તેના, પેલા ભાઈ તો આ વાત જાણતાય નહોતા તે વખતે જો ભાગીદાર હતા અને જાણે તો જન્મે ભાગીદારો છૂટા થઈ ગયા છે એલે આ બીજા ભાઈ કે પચામ લેના વિચાર કરે છે સારી ભાવનાઓનું પ્રતિબિંબ કેવું મારું પડે છે બૂની ભાવનાનું પણ તરત જ અગળ પ્રતિબિંબ મામાના દૃઢચમ્મા પડે છે એ વાત પણ રખે બૂલતા પેના ભાઈ તો કે ૫૦ આપી ચાલના થયા લેનાર ભાઈ પહેલાના ભાગીદારને મળ્યા ભાઈ આ હકીકત છે ૫૦ એ ભાઈ આપી ગયા છે, તે વખતે આપણે જન્મે ભાગીદાર હતા દસ જાની છ જાની હતી તમારા તમે લઈ લો, મારા હું એક માધર્મીભાઈને આપી દઇશ બીજો ભાગીદાર કહે મારા પણ આપી દેજો, ૫૦ ॥ એ ઉમેરી આ ભાઈએ ૫૧ એક સાધમીને પહેાચાડી દીધા

કોણ કહે ॥ કે લોકો ઉપદેશ સાંભળીને કપડા ખ ખેરીને ઉઠી જાય છે, અરે પડ્યો પોદરો પણ કઈક ને કઈક પૂજ લે છે, પત્થર પણ દોરડાથી ઘસાય, તો શુ માનવ

હૃદય પત્થરથી પણ વધુ કઠણ છે ના ના એને નિમિ
ત્તની જરૂર છે ભવિન્યનાનો પરિપાક થતા અધમ અને
મહાપાપી આત્માઓ પણ તે જ ભવમાં મોક્ષ ગામી
બન્યા છે ભલ-ભલા કર-હિ સક આત્માઓ પણ શુરના ઉપ
દેશથી હિ સા અને ચિકાર છોડે છે, ચોરી જારીનો ત્યાગ
કરે છે માણસને માપવાનું યત્ન આપણી પાસે નથી કે
જેથી આપણે યર્ષામીટરની જેમ જોઈએ કે આ ભાઈને
કેટલી અસર થઈ છે એ તો એનો આત્મા જ જાણે, યા કેઈ
અતિશય જાની જાણી શકે ત્યાગી શુદ્ધ મહારાજનો ઉપદેશ
શ્રવણ કરીને જ ને કઠો હૃત્તર આત્માઓ સમારનો ત્યાગ
કરી મયમના પથે સીધાવે છે, હજારો લાખો મનધારી
બને છે અને કેક આત્મા પ્રત્યાક્ષાપત્રી નિર્જના પાપ પખાળે
છે આ શક્તિ છે જૈન સાધુઓની ત્યાગ પૂર્ણ અને પ્રભાવપૂર્ણ
દેશનાના માટે જ આપણે વાર વાર પ્રેરણા કરીએ છીએ
કે ભાઈઓ બ્યાખ્યાન સાભળો, જેટલી વાર સાભળશો તેટલી
વાર તો મહાલાભ, અરે અમર ધાય તો ઉદ્ધાર થઈ જાય
એમાંથી અવનવું જાણવા મળે, શુનમામાયક ધાય, એટલી
વાર પાપથી આત્મા બંધી જાય, જેમ શરીર ખોરાક વાર
ન ટકે તેમ આત્માને પણ ખોરાકની જરૂર છે અને તે
એ કે રોજના રોજ આત્માને-આત્મ જ્ઞાનનું પાન કરાવે
પ્રવચનો સાંભળે, સારું સાહિત્ય વાંચે, આ છે આત્માનો
પુષ્ટિ કાગ્ક ખોરાક, તેના સેવનથી આત્માનો વિકાસ થાય
છે, અબ્યુદય થાય છે અને પ્રગતિ થાય છે

, [વિ સ ૨૦૦૦, શાંતિનગર-અમદાવાદ] ,

[૧૮]

વિ-સ ૨૦૦૭ નું અહમદનગરનું ચાતુર્માસ પૂર્ણ કરી ગુરુદેવે ઘોડમઠી પધાર્યા, ત્યાંના સઘે એક મહોત્સવ શરૂ કર્યો, રસ્તાવચ્ચે જ વિશાળ મહા બ્યાખ્યાન નાગે ભીમે કરવામાં આવ્યો જેનો નામો ૨૦-૨૫ જ ઘડ હશે! પણ શ્રોતાઓ ૫૦૦ની સંખ્યામાં એકત્રિત થતા હતા, એટલે કે-વૈષ્ણવો મુસલમાનો અને ઈસાઈ સમપૂર્વક બ્યાખ્યાનો સાંભળતા હતા એક વખત હું બહાર મથકેલે (ટટ્ટી) ગયો હતો કેટલાક ડોક્ટરો તેજ રસ્તે ફરવા નીકળેલા, પણ જરા એ મશ્કરી કરતા જણાયા, મને થયું-સાધુ પુરુષની મશ્કરી કરે એ ઠીક નહિ, કંઈક-હિત શિક્ષા આપુ આમ તો હું રસ્તે જતા માણુમ માથે વાત ન કરુ પણ મશ્કરી કરે તો જરૂર વાત કરું! એ જરા હામીને કેમ છે? એમ બધા ડોક્ટરોને કહ્યું એ બધા જરા શરમાયા પછી ધીરે રહીને મેં કહ્યું તમે બધા શરીરની ફાલ કરો છે પણ આત્માની ફાલ અમારી પાને છે અને તે લેવી જરૂરી છે અમારા ગુરુદેવ બહુ વિદ્વાન છે બહુ સરસ-મુક્તિ દ્રષ્ટાત પૂર્વક આત્મા આદિ તત્ત્વોને સમજાવે છે, તમે એક વખત આવો અને જરૂર સાંભળો બહાર વચ્ચે જ મહામા જાહેર બ્યાખ્યાનો થાય છે, સકોચ રાખવાની જરૂર નથી અને એ તો બીજા જ દિવસથી જ

ત્રણ ચાર ડોક્ટરો આવવા 'લાઝ્યા ખૂબ રસ પડ્યો, એમને બીજા ડોક્ટરોને વાત કરી ઘણી મોટી સખ્યામાં ડોક્ટરો આવવા લાઝ્યા કારણ કે અહીં ડોક્ટરોને ટ્રેનીંગ આપવાની શાળા હતી એટલે મોટી સખ્યામાં ડોક્ટરો અહીં ટ્રેનીંગ લેવા રહેતા હતા.

લ.ભગ-૭-૮ દિવસ આ બધા ડોક્ટરોએ શુરુકેવનુ પ્રવચન સાંભળ્યું છે લે દિવસે એક ડોક્ટરે સભા વચ્ચે જ ઊભા થઈને જણાવ્યું : નાના શુરુકેનો અમે ઘણો ઉપકાર માનીએ છીએ કે તેઓએ અમને આપના બ્યાખ્યાનો સાંભળવા પ્રેરણા કરી સાચુ કહુ તો અમે તો તેમની મરકરી-મરકક ઉઠાવના હતા પણ એ મરકકે અમને સત્તમ કરી દીધા. અમે એ બાબતની માફી માગીએ છીએ અને આપના પ્રવચનથી અમને જોગમાં મોતો લાભ એ થયો કે અમે આત્માને નહોતા માનતા પણ અમને હવે આત્મા છે એમ વિશ્વાસને મદદ થઈ છે અને આત્મા માટે જરૂર ખ્યાલ રાખીશુ આપનો જેટલો ઉપકાર માનીએ તેટલો ઓછો ॥

આ ખૂબી છે તો ન માધુના ઉપદેશમાં કે મરકક ઉઠાવનારા પત્ર સત્તમ બને છે

[૧૯]

પૂ શુરુકેવ આદિ વિ સ ૨૦૦૭ના ૧૧ સર વડ ૧૦ના મુબઈથી વિહાર કરી મહારાષ્ટ્ર તરફ પ્રયાણ કરતા હતા

વિહારમાં ચોક-અને પનવેલની વચ્ચે પોલીસ ચોકી આવે છે ત્યાં તે દિવસે મુકામ રાખવાનો હતો. કારણ કે વિહાર લાખો હતો એટલે અહીં સ્થિરતા કરવી પડી હતી પણ જે પોલીસ ચોકીમાં મુકામ કરવાનો હતો ત્યાં એક સરકારી અમલદાર કે જેઓ ભતિના મુસલમાન હતા તેઓ ઉતર્યા હતા-ખાનુમા ચોડી જગ્યા હતી શાવઠાએ ત્યાં ઉતરવા માગણી કરી પણ આ ઝેંઝોસરે ના પાડી એટલે તાના મરખા હનુમાનજીના મંદિરમાં મુકામ કર્યો. પડ્યો, પણ સખત ગરમી, ઉપર પતરા તપે-પગ લાખા કમવ તેટલી પણ જગા નહોતી જેન સાધુઓના વિહારમાં જે સાથે રહે તેને ખબર પડે કે, જેન માધુઓ કેટલા કળે. સહી ને પણ દેશ-પરદેશ વિચરી જગત ઉપર અસીમ ઉપકાર કરે છે.

સમી સાજે બહાર સ્થડિલે જતા હું એક પૂલ ઉપર જંગ બેઠો, ઠંઠો પવન અને શાત વાતાવરણ હતું એટલે સ્વાભાવિક મારા મુખમાંથી તે અરસામાં જ મેં રચેલું “જ્ઞાનના એ દીવડા” ગીત કુદરતી સરી પડ્યું, અને પેલા મુસલમાન ઝેંઝોસરના કાને અથડાયું સગીત અને ગીતનો પ્રભાવ અનોખો છે, આગીતે એ ઝેંઝોસરનું જખ્ખર આકર્ષણ કયું અને તરત જ તેઓ ગુરુવ પાસે આ યા અને કહ્યું મહારાજશ્રી ! પધારો ધર્મશાળામાં આપણને કયા રીસ હતી, ચલો’ ગયા અમે બધા ચોકીમાં, રાતના બાર વાગ્યા મુઘી ગીતો, બજનો એ મુસલમાન ઝેંઝોસર

સાબળતાજ રહ્યા ગુરુમહારાજે જે મીઠા શબ્દથી ઉપદેશ આપ્યો, ઓફીમરે માફી માગી અને ઉપકાર માન્યો.

નિમિત્તો શુ કામ કરે ॥ તે આથી સમજી શકાશે
ગીન શ્રવણ કરવાનું નિમિત્ત ન મળ્યું હોત તો શુ આ
મુમવમાન ઓફીસરનું હૃદય આત્મ પશ્ચિર્તાન થાત !
'મગ તેવો રગ' સોળત નેવી અક્ષર' માટે આત્માને સારા
નિમિત્તોની ખૂબ જરૂર છે છુગ નિમિત્તોથી આ મા છુરા
માર્ગે ન દોરાય તે ખહેલા ભગૃત થવાની જરૂર છે

[૭૦]

બીજાપુરની નજીક કર્ણાટકમાં બાગનકોટ નામનું
શહેર છે, ત્યાં ત્યાંના જૈન સંઘની આગ્રહ ભરી વિનંતીથી
પૂ ગુરુદેવ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ માટે સસ્વાગત પધાર્યા હતા
નહેર સ્થળોમાં ગુરુદેવના બહેર પ્રવચનો યોજાતા હતા
અને નગરની જનતા તેનો ઉલ્લસેર લાભ લેતી હતી
ત્યાંની જનતાના અતિ આગ્રહથી શતાવધાનનો ભવ્ય કાચ કંઠ
પણ રાખવામાં આવ્યો હતો, ત્યાંની મ્યુનિસિપાલીટીએ
અને નગરપતિએ ગુરુદેવને સન્માન પત્ર સમર્પણ કરવાનો
ભવ્ય સમારંભ યોજ્યો ગુરુદેવ આદિ સાધુ ત્રિમુદાય
મ્યુનિસિપલ હોલમાં સન્માન પત્ર પધાર્યા, અમૂલ્ય તસ્વીરો
લેવાઈ, ગુરુદેવે પ્રભાવપૂર્ણ પ્રવચન આપ્યું, નગરપતિએ
સન્માન પત્ર વાંચી નભજાવી ગુરુદેવને સમર્પણ કર્યું

ગુરુદેવે આ સન્માન પત્રના જવાબમાં જણાવ્યું કે જૈન સાધુ
 એને માન અપમાન સમાન હોય છે એટલે માનપત્રની કંઈ
 જરૂર નથી છતાં તમારા સૌના ઉત્સાહનો ભગવંત ધાય
 અને આ બહાને પણ કંઈક લાભનું કાર્ય થઈ જાય એ
 હિતિએ મેં હા પાડી હતી અમને માનપત્રમાં એવી
 ખુશી નથી પણ તમે લોકો બેગ્લોરના મેયર શ્રી સીતા
 રામચંદ્રાએ જે કાર્ય કર્યું, તેવું કંઈક કરો તો જરૂર અમને
 ખુશી થાય, બેગ્લોરના મેયરને મેં બે દિવસ કતલખાના
 બંધ રહે તે માટે પ્રેરણા કરી હતી, જ્યારે તેઓ દર્શનાર્થે
 આવ્યા ત્યારે, આ વાત સાંભળીને તન્ત જ તેમણે
 મ્યુનિસિપાલિટીના ૭૦ મંદ્યો વચ્ચે પ્રસ્નાવ મૂક્યો અને
 મૌએ એક નવે વર્ગના આઠ દિવસ કાયદેસર કતલખાના
 બંધ રહે તેનો ઠરાવ કરી અને આરાઉપર મોકની આપ્યો
 તે નિવેશ માસ પણ ન વેચાય તેવું પણ ખાસ જણાવવામાં
 આવ્યું હતું, કરી જ્યારે મેયર શ્રી દર્શનાર્થે આવ્યા ત્યારે
 મેં તેમને આ સુદર કાર્ય કરવા બદલ ખૂબ ધન્યવાદ
 આપ્યા અને પુનઃ પ્રેરણા કરી કે હવે તમે આખા મ્યુનિ-
 સિપાલિટીમાં જ્યાં જ્યાં મ્યુનિસિપાલિટી હોય ત્યાં આ ઠરાવ
 મોકલી આપો જેથી મેયરે ઠરાવની નકલ મ્યુનિસિપાલિટીના
 મોટા મોટા ૨૦ થી ૨૫ ગામોમાં મોકલી આપી અને
 જણાવ્યું કે સ્વામીજી (ગુરુદેવ) ના ઉપદેશથી અમે વર્ગના
 ૪ દિવસ કતલખાના બંધ ગણવાનો ઠરાવ કર્યા છે, તમે
 પણ આ વસ્તુનું અનુકરણ કરો, બેગ્લોરનો મેયર મોટા
 કહેવાય એટલે ૨૦ થી ૨૫ ગામની મ્યુનિસિપાલિટી તન્દથી

હગવોની નકલ આવી નઈ, જેમા ઓછામા ઓછા ૪ દિવસ
અને વધુમા ૬ દિવસ કતલખાના બ નખવાના ઠરાવો હતા.

ઉપરની વાત કડીને શુરહેવે ત્રી સભ્યોને ઉદેગીને
જણાવ્યું કે તમે પણ કઈક આવું કાંઈ કરો તો જરૂર અમને
પુરી થાય તરતજ સૌ સભ્યો ઊભા થઈ ગયા અને કહ્યું
કે ૧૫ દિવસની અંદર અમે પણ વર્ગમા બે દિવસ કતલ
ખાના બંધ રહે એવો ઠરાવ કરીને આપને મોકલાવી
આપીશું અને તેજ પ્રમાણે ૧૫ દિવસ પછી બાગલ કોની
મ્યુનિસિપાલિટીએ ઠરાવ કરીને શુરહેવ ઉપર મોક્ષી
આપ્યો.

આમતો પૂ શુરહેવને હુમકર, બેલગામ નીપાળી,
વિગેરે અનેક નગરપતિઓએ નગર તરફથી સન્માન
પત્રો અર્પણ કર્યા છે વિશેષ જિનામુઓને હરિજનમા દિવ્ય
પ્રકાશ નામનું વિશાળ પુસ્તક ભેઈ લેવા બલામણુ.

ખાસ નોંધ પાત્ર ખીના તો એ છે કે મેગ્સેરના મેયર
ને બે દિવસ કતલખાના બંધ રહે તે માટે શુરહેવ પ્રેરણા કરી
હતી પણ મેયર સ્વામીભનો આદેશ છે માટે બે દિવસના
બદલે ચાર દિવસ કતલખાના બંધ નખવાનો ઠરાવ કર્યો
અને તે હ મેયર માટે આવું ગેરે મમારા હાલના માઇનના
પ્રતાપના અમને સ્ફૂટિના ઘર્ષન થયા હોય તો મૈંસુર
રોમા ભારતીય સમૃદ્ધિ અડી ખૂબ કાવી કૂવી છે
મોગ કે નાયકવ મામેથી આવની હોય, પણ સ્વામીભ

એટલે ગુરુજી દેખાય તો તરત માથકલ મોટર ઊભી ગમે
અને નમસ્તે કરતા જાય

[૨૧]

વિ મ ૧૯૬૦-૬૧ ની આમવાસમા ચાણુશ્રમાના
શ્રાવકોએ વિનતી કરી કે ગુરુદેવ ! અહીંથી થોડે દૂર રામપુરા
નામનું ગામ છે ત્યાં ચોરોના સવામો ઘર છે એ લોકો
લૂંટાટ ચોરી-શીકાર દારુ-માસ લક્ષણ કરે છે, લોકોને
રજડે છે માટે જો આપ ત્યાં પધારો તો મહાન ઉપકાર
થાય, ગુરુદેવ ત્યાં પધાર્યા, ચોરોએ સ્વાગત કર્યું, ગુરુદેવે
મથાટ અને અસંગરક ઝેરીથી જોરદાર પ્રવચન આપ્યું
આ ઉપદેશની ચોરો ઉપર જાદુઈ અસર થઈ, તેમના ગપ
જણા તો ઊભા થઈને પ્રણામ કરીને કહેવા લાગ્યા બાપજી !
આજથી જમે આપના ઉપદેશથી હિસા કરવાનો ત્યાગ
કરીએ છીએ તેમજ માસ-મદિરા અને ચોરી ન કરવાનો
નિશ્ચય કરીએ છીએ આપે જમારા ઉપર અત્રે પધારી મહાન
ઉપકાર કર્યો છે આમ ગામ લોકોએ છેલ્લે ગુરુદેવનો ખૂબ
આભાર માન્યો હતો

એજ જ બ્યાખ્યાનનું કેવું જાજણ પરિણામ આવ્યું
તે ઉપરના પ્રસંગથી જાણી શકાય છે એજ ચોરોની પ્રેરણાથી
સુણસર જવાનો પ્રસંગ પ્રાપ્ત થાય છે

[૨૨]

તૈનાચાર્યોના જૂતકાળના' સભ્ય ઇનિકાસને આપણે જાણીએ છીએ વર્તમાન કાગળમાં પણ જૈન સાધુઓ દ્વારા જૈન-જૈનેત્વ જગત ઉપર અમીમ ઉપકાર થઈ ગયો છે કેટલીક વાતો તો જનતાના કાન સુધી પહોંચતી નથી અને જનતાને જ્યારે આવી વાતો જાણવા મળે છે ત્યારે જૈન સાધુઓ ઉપર અહોભાવ જાગ્યા વિના ગહેતો નથી.

વિ. નં. ૧૬૬૦ ની આ હપ્તીકન છે પૂ. ગુરુદેવ વિજય લક્ષ્મણસૂરીશ્વરજીમહારાજ આદિ જ્યારે ધીણોજમા બિગ જતા હતા તે વખતે ગુરુદેવ મુનિ અવસ્થામાં હતા (૫૪૨ નહોતા) ત્યાના આગેવાન જૂહસ્થ શેઠ નરથુભાઈ લલ્લુભાઈ બાબાએ ગુરુદેવને વિનતી કરી કે સાહેબ! અહીંથી નાર માટે દૂર સુલ્લમગ ગામ છે જ્યાં આપણુ એકપણ ઘર નથી, પણ ચોરોના ૪૦૦ ઘર છે સિધ વિગેરે દૂર દૂર પ્રદેશ સુધી આ લોકો ચોરી કરવા જાય છે આપ જો ત્યાં પધારો અને ચોરોને ઉપદેશ આપો તો ઘણો લાભ થાય તેમ છે ગુરુદેવ તો સદા આવા ઉપકારના કાર્યમાં તૈયાર જ હોય છે સુલ્લસર જવાનું નક્કી થયું ત્યાના લોકોને પણ શેઠ ખજર માપી કે જૈન ગુરુ તમારે ત્યાં પધારવાના છે પૂ. ગુરુદેવ ધીણોજથી વિહાર કરી સુલ્લસર પધાર્યા, ત્યાં તમામ જૈને

વાન આવકે તે શિકારીને કામ ધણે લગાડી દીધો. જેથી
દ્રશી શિકારના માર્ગે તેનું મન ના લલચાય

કચ્છ પલાયવા પાસે એક ભોટકીયા ગામ છે ત્યા
પણ એક શિકારીએ ગુરુદેવનું વ્યાખ્યાન સાલજીને તીવ્ર
કામઠા ત્યાના ત્યા લાગી નાખ્યા હતા અને હિંસા ન
કવાની જાવજીવને માટે પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી અહિંસાની
પુસ્તિકા વાચવા માત્રથી એક કુટુંબે માસાહારનો ત્યાગ
કર્યો, મુખર્ધમા થોડા વખત પહેલા જ એક શ્રીમત પારસી
કુટુંબે આત્મનત્વ નિચાર વાચીને હમેશ માટે માસાહારનો
ત્યાગ કર્યો હતો, તેઓ ખોતે જ પછી દર્શનાર્થે આવ્યા ત્યાં
આ વાત કરતા હતા

એક બહેનને તપશ્ચર્યા કરવી હોયતો તેના ધણીથી
રૂપી રીતે કરવી પડે કારણકે ધણી જાણે તો અતરાય કરે પણ
મજાદારમીડી વાચ્યા પછી બહેન કહે સાહેબ ! કોઈ દિવસ
હવે તેઓ મને અતરાય ક્રાંતા નથી

એક પારમીલાઈ મળ્યા સાહેબ ! રોજ નવકાર ગણ
છું ગુરુદેવે કહ્યું તમે કયાથી નવકાર ગણવા લાગ્યા, આહર્ત
ધર્મ પ્રકાશ (જેન ધર્મ), નામની પુસ્તિકા વાચ્યા પછી મને
નવકાર ગણવાની ભાવના થઈ અને તેથી મને પ્રણા
પ્રાયદો વધ્યા

મૈસુરથી ૫૦ માર્ચલ દૂર નીલગીરીના એક પાદરીને
એક ભાવિક આવકે આહર્ત ધર્મની ચોપડી આપી, તેમણે તેણે

જેન સાધુઓ આવા ત્યાગી હોય છે વિદ્યુત્તેજી દર્શનની ઉત્કૃષ્ટ યર્ષ, નીલગીરીથી ૫૦-૬૦ મહાકવિ જગદેવે એ પાદરી નીલગીરીથી ગુરુદેવના દર્શનને નીલગીરી, અરે તે જ મહેમુદી વિહાર કરી રહ્યા પગની નાની નાની દુર્ગતિ આગામા ઉતરેલા હતા, ત્યાં એ પાદરી અર્ધ રૂપે આવાતાની સાથે જ તેઓ બોલ્યા કે હવે હું રૂપે હવે હવે હવે નહિ, મારાં જીવન મર્યાદા યર્ષ ગુરુ દર્શનને કહ્યું સ્વામીજી! આપ હીન્દી દોગ તો હું હવે જાણુ દર્શન જરૂર કરત, બે દિવસ તેઓ ચિંતન પુનઃક્રમા જે પ્રમાણે જેન સાધુના આવાતા નીલગીરી વાનો હતી તે જ પ્રમાણે મને અહીં એક રૂપે હવે જાણુ નાનને હું પાન્ય મનુષ્ય, એમ કહી જાણુ હવે તે ગવાના થયા એક વકીલ કહે સાહેબ મનુષ્ય દર્શન વની આપના દર્શન કરવાની ઉકાસે જાણુ પુનઃક્રમા છે અહીં છે અહીં છે, વાચનનાં ગુરુ પાવન બની ગયું

આવા બનાવો તો ઠેઠેર બન્યા છે વિવિધ આગામા સાદિત્યનો પ્રચાર, કથણે સ્વામી પ્રવર-પદ્ધતિસરનો પ્રચાર અને ઉપકારનાં ગુરુ દર્શન હોય ત્યાં આવા કડા રળો બેવા જાણુ મહેમુદ પ્રાપ્તના વિહાર દર્શનનાં ગુરુ ગુરુદેવના સ્વાત-સ-માન માટે એક દિવસ હાજર રહેવા હતા, વિહારમા સાદિત્ય

બહુલાય એટલે નવા નવા પોલીનો આવતા રહે ફાજદારો
અમલદારો વિ મોટા શહેરોમાં સેવામાં હજાર હજાર રહેતા,
આ બધા જગ્યાએ જગત લેવા આવે ત્યારે શુદ્ધનો વાનસ્પેષ લે
અને શુદ્ધેવ સૌને નવકાર મંત્રની પુસ્તિકા આપી, નવકાર મંત્ર
આપતા હતા, આ રીતે રોકડો માઈલના પ્રવાસમાં મેકરો
પોલીનો નવકાર મંત્ર ગણતા થયા ॥ વેવ્યૂરનો એક બ્રાહ્મણ
નવકારનું સ્મરણ કરતા મરણ પામ્યો, કેટલાક જૈનેતરો નવકાર
મંત્ર ગણતા થયા છે અને ખૂબીની વાતતો એ છે કે અમને
એના અનુભવ વિશે પૂછતા કેન્દ્રાચના મુખેથી અમે માબજમુ
છે કે અમે તો આ નવકારથી સુખી થઈ ગયા, કારણ જૈનશુદ્ધ
ઉપર શ્રદ્ધા અને શ્રદ્ધાથી ગણે એટલે જરૂર ફળ મળે, આ
છે થોડા અનુભવો

[૨૪]

વર્તમાનકાળના વિવિધ વાતાવરણમાં માનવીને જીવન
નિર્વાહ કરવો એ કેટલું મુશ્કેલીનું કાર્ય છે એ જાત અનુ
ભવની વાત છે સાગ ઉજળા દેખાતા માણસો કેમ પેટ
ભરે છે, એ તો એમનો આત્મા જ જાણે છે ખૂણે બેસીને
કેક આત્માઓ બિચારા જીનાઆમુ સારતા હોય ॥ એમાય
નાત-જાત અને વ્યવહારમાં રહેવું રહ્યું આવા પ્રસંગે
તમારો મારીને મોટું લાલ શખવું પડે છે, તેમ આવેલા
પ્રસંગોને યેન કેન પાર પાડવા જ પડે છે આવાજ એક

અતરના દુઝી ગૃહ-ચી તાજેત ની આ એક હકીકત છે

આ ભાઈના ધ મા છાંરીના લખ આ યા જ્યા પે
પરાણે ભરાતુ હોય ત્યા ટગના ખર્ચા કયાથી દાઢવા આ
ભાઈએ એમ ૧૧ । ભાઈને નાન કરી, ભાઈના ધર્મી એવે
તેમણે ગાનિરી એમની વત નામગી અને મનમા વિચાર્યું
ક આપણા માધની ભાઈને ત્યા પ્રમંડ છે એવે મા
તેને આવા પ્રસંગે કહ્યું મહાય રૂપ થયુ ભેઈએ એવે
આ ધર્મપ્રેમી ભાઈએ વધુતો નહિ પણ ૩ ૩૦૦૦ ત્રણગો
રૂપિયા એ ભાઈને ઉત્તીના આપ્યા અને ૨૫૦ જ્યારે
ત (ને નમન- ધાય ત્યારે પા ૧ આપણે જાનને વર્ષના
વજાણ વાયા પણ ૩૦૦૦ રૂપી મા ૧૦૦ ભરપાઈ થઈ ગકવા
નહિ જ્યા પરિસ્થિતિ ન વિક્ર હોય ત્યા શુ થાય

એ ભાઈ લાન્ડ- દના પણ જ્યારે જ્યારે આ લેણ
દાર સાધમી ભાઈ દ ધી લેવામા આવે ત્યારે આ દેણદાર
ભાઈ બીજો ન્નો લે, આટે ન્તે નય, પેવા ભાઈ સામા
મળે અને પૂછે, કેમ હજી આપી ન્તા નથી તા શુ જવાબ
આપવો, એ બીકના માર એને બિચારને રૂપાઈને જુ
પડતુ હતુ, ધર્મપ્રેમી ભાઈને થયુ આ બિચારે મારાથી
દૂર ભાગે છે આ ધર્મપ્રેમી ભાઈને તાજેતમા ગુરુ મહા
શાસ્ત્રની વાણી આરપાર મોસરી ઉતરી ગઈ નતી, એવે
ધર્મપ્રેમી ભાઈ પોતે મામેથી દેણદાર ભાઈને ત્યા ગયા
અને ૨૫૦ કે એ પેલા રૂપીઆ માટી વાળ્યા છે જનાય
ત્રીકર ન કરતા મને ભેઈને નમને આધાન લાગે, આડા

અવળા જુવુ પડે પણ હવે એમ ન કરતા, મારી દુશ્મને
આવળે હુ તમને પાવતી લખી આપીશ કે મને ડાપીઆ
મળો ગયા છે હવે કંઈ ક્ષેવા દેવા નથી મારી જેર
જાગરીમા કદાચ કોઈ તમાની પાસે લેવા આવે માટે
બૂકતે મળી ગયા છે એમ ચીઠ્ઠી લખી આપીશ

પેલા દેણદાર ભાઈને યશુ કે વાહરે સાધર્મી'ભાઈ !
આવા સાધર્મી'ભાઈઓ, બહુજ વિરવ છે આજે આપણા
સાધર્મી'ભાઈઓ દેવા સીદાઈ રદ્યા છે કેવી કોઠાકટીની
નિયતિમાથી પસાર થઈ રદ્યા છે આવા કપરા કાળમા જો
આપણી લક્ષ્મીનો ઉપયોગ સાધર્મી'ભાઈતા કામમા નહિ
આવે તો પછી ક્યારે એ લક્ષ્મી મમ આવશે લક્ષ્મી તો
ચ અળ છે હે । દેશ કરવાનો એનો સ્વભાવ છે છે ત્યા
સુધી તેનો સદ્બ્યય કરી લેશે તો પુણ્યનુ અનેક ભાથુ
બધાશે આ વાત અમારા સાધર્મી'ભાઈઓ ક્યારે હૃદયમા
ઉતારશે

[૭૫]

વિ સ ૨૦૧૨ નું ચાતુર્માસ (કર્ણાટક) બીજાપુરમા
કરી ત્યાથી વિહાર કરી પૂ શુરુદેવ સોલાપુર પધાર્યા હતા
શહેરમા પધારવાના આગતા દિવસે નગર બહારની ચોક
ઠાકોરભાઈ વલસાડવાળાની મીલમા એક દિવસ મુકામ
કરવામા આવ્યો હતો, અને પૂ આચાર્ય મહારાજનુ પ્રવચન

રાખવામા આવ્યું હતું, જોનો ઉપરત અનેક પ્રતિષ્ઠિત
જોનેતરો પણ દાગર હતા વ્યાખ્યાન પૂર્વે યયા બાદ એક
પારસીભાઈ પૂ મહારાજશ્રીને કહેવા લાગ્યા કે મહારાજ
શ્રી ! આપનો ઉપદેશ અમારા માટે તો નકામો ॥ કારણ
કે આપે તો ૫ લોક સુધારવાની વાત કરી અને અમે તો
પરલોકને માનતા નથી પૂ મહારાજશ્રીએ તે પારસી
ભાઈને ખૂબ મીઠાચર્ચી પૂછ્યું તમારા મત પ્રમાણે જે
ધર્મ કરે તે કયા જાય ?

પારસીભાઈએ કહ્યું તે ભિસ્તમા (સ્વર્ગ) જાય અને
અને પાપ કરે તે દોઝકમા (નરક) જાય

ત્યારે પૂ મહારાજશ્રીએ જણાવ્યું કે જે અમુક પ્રમાણમા
ધર્મ કરે તે (સ્વર્ગ) ભીસ્તમા જાય, પણ હું પૂછું છું કે
જે માણસ હેજ-બીલકલ સામાન્ય ધર્મ કરે તે કયા
જાય ? ત્યારે પારસીભાઈ વિચારમા પડી ગયા અને કહેવા
લાયા ગુરુજી ! આ વાત તો જમારે ત્યાં નથી આવતી

ત્યારે ગુરુજીને જણાવ્યું કે જે સામાન્ય ધર્મ આજ
રવાથી સ્વર્ગમા ન જવાય એવી ધર્મક્રિયા જોને કરી છે
અને દોઝકમા જવાય તેવા પાપ કર્યા નથી તો તે કયા
જાય ? એટલે પારસીભાઈ મુજબા અને વિચારમા પડ્યા

ત્યારે ગુરુમહારાજે કહ્યું એવી જ રીતે જે માણસ
દોઝકમા જવા જેટલા પાપ નથી કર્યા પણ બહુ જ ઓછા
પાપ કર્યા છે અને ધર્મ કરતી જરા પણ કરી નથી તો
તે કયા જાય ? તમારા મન પ્રમાણે દોઝકમા કે ભીસ્તમા
એ જઈ શકે નહિ

મહારાજશ્રીની આ વાત સાલળીન પુન તે શાર્દ
વિચારમા પડીગયા અને કહેવા લાગ્યા ગુન્હુ આ વાતનો
ખૂલાસો તો અમારે ત્યા નથી

એવે ગુરુદેવે કહ્યુ ત્યારે આ વાત પણ તમારે ત્યા
અધરી છે

પારસીભાઈની જિજ્ઞાસા વધી ત્યારે મહારાજશ્રીએ
એમને સમન્વય કે જે માણસ એાછી ધર્મ ક્રિયા કરે તે
માણસ ધાય અને એાછા પાપ કરે તે જનાવર ગતિમા
ભય, મનુષ્ય અને જાનવ ની ગતિ તો નજરે દેખાય છે
અને જીસ્ત અને હોઝક તમ રા શાસ્ત્ર પ્રમાણે સિદ્ધ છે
અને જીહુ વાત આત્માને તમે અમગ માનો છો અને
જીસ્તમા ગયેલો આત્મા તેમજ હોઝકમા ગયેલો આત્મા
ત્યાથી નીકળતો નથી -ને તમે અહી મનુષ્ય થયા છો
તો તમે કયાથી આવ્યા ? એટલે પૂર્વજન્મ અને પુનર્જન્મ
ન હોય તો આ વસ્તુ અને નહિ

આ બધી વાત સાલળીને પારસીભાઈ ખુબ જ પ્રભા
વિત થયા પરલોકને માનવા લાગ્યા અને જ્યા સુધી મોલા
પુરમા સ્થિરતા હતી ત્યા સુધી હમેશા વ્યાખ્યાનનો લાભ
લેતા રહ્યા, નિજને ધન્ય માનવા લાગ્યા અને પૂ મહા
રાજશ્રીનો ખુબ જ આભાર મનના લાગ્યા

જેનાચાર્યોની જેનેતરને સમન્વવવાની કળા અનેાખી
હોય છે એનો આ એક નમુનો છે

કવિકૃપતિનક શતાવધાની પૂ પન્થામજી શ્રી કીર્તિવિજયજી ગણિવરની લોકપ્રિયકૃતિઓ

સરકાર સીડી-૫ ૩૫૦ આર્થિક નકલ ૧૧૨૫૦, છૂટી આર્થિક
પ્રમથનએજ એનીલોક પ્રિયનાનો મોટો પુરાવો છે

અતન્તા અમરવાળા- મહાપુરુષો અને મહાસતીઓની કથાઓ
અને કાવ્યો આ પુસ્તક ગેમાયક ભાષામાં રજૂ કરે છે
આકાંક્ષા આર્થિક એની બહાર પડી છે નકલ-૧૩૨૫૦

આર્થિક ધર્મ પ્રમાણ- (જૈનધર્મ) આ ૮૦ પાનાનું લઘુ પુસ્તક
જૈન ધર્મનો સુદર પરિચય આપે છે તેનો તેનું હિંદી
તામિલ, કાનડી, મરાઠી અને અંગ્રેજી વિ ભાષામાં અનુવાદ
થશે છે જેની ૬૦૦૦૦ નકલ પ્રગટ થઈ ચૂકી છે

અહિંસા- આમનનીય નિગમ અહિંસાનું સુદર માર્ગદર્શન આપે
છે જેનો પાયા ભાષામાં ૨૦,૦૦૦ નકલ બહાર પડી છે,
કથા પરિમલ-એનિહાસિક અનેક સુદર કથાઓને પ્રગટ કરતું અને
નવી ભાષામાં ૧૭૫ પૃષ્ઠનું પુસ્તક તોડ નગીનમાં મહુ
ભાષા દ્રુષ્ટ (સુસ્ત) તપ્પી બહાર પડ્યું છે

પ્રમગ પરિમલ- આ પુસ્તક ચિત્રનાત્મક લેખોને રજૂ કરે છે
નૂતન સ્તવનાવધી- આ નાનકડી પુસ્તિકામાં નૂતન દમના કાવ્ય
વાહી ગીતો સ્તવનોનો સમય છે તાજેતરમાં જ જેની વીસમી
આર્થિક બહાર પડી છે નકલ ૨૦,૦૦૦

Lord Mahavira - ૨૦ હજાર નકલ અંગ્રેજીમાં તેમજ
હિન્દી નકલો તેની મુજરાતીમાં બહાર પડી છે

પ્રમથન

શ્રી આત્મકથન વાંચન સુગીરવરજી જૈન જ્ઞાનમંત્રિ, દ્વિએસયેન
સુબર્ ૨૮ દિવસ-ની બી

મહારાજશ્રીની આ વાત સાંભળીને પુન તે લાઈ વિચારમા પડીગયા અને કહેવા લાગ્યા ગુરુજી આ વાતનો ખૂલાસો તો અમારે ત્યા નથી

એટલે ગુરુદેવે કહ્યું ત્યારે આ વાત પણ તમારે ત્યા અધૂરી છે

પારસીલાઈની જિજ્ઞાસા વધી ત્યારે મહારાજશ્રીએ એમને સમજાવ્યું કે જે માણસ યોછી ધર્મ ક્રિયા કરે તે માણસ ધાય અને યોછા પાપ કરે તે જનાવર ગતિમા જાય, મનુષ્ય અને જાનવ ની ગતિ તો નજરે દેખાય છે અને ભીસ્ત અને દોઝક તમારા શાસ્ત્ર પ્રમાણે સિદ્ધ છે અને ણીજી વાત આત્માને તમે અમર માના છો અને ભીસ્તમા ગયેલો આત્મા તેમજ દોઝકમા ગયેલો આત્મા ત્યાથી નીકળતો નથી અને તમે અહીં મનુષ્ય થયા છો તો તમે કયાથી આવ્યા ? એટલે પૂર્વજન્મ અને પુનર્જન્મ ન હોય તો આ વસ્તુ અને નહિ

આ ણધી વાત સાંભળીને પારસીલાઈ ખૂબ જ પ્રભાવિત થયા પરલોકને માનવા લાગ્યા અને જ્યાં સુધી સોલા પુરમા સ્થિતતા હતી ત્યાં સુધી હમેશા વ્યાખ્યાનનો લાભ લેતા રહ્યા, નિજને ધન્ય માનવા લાગ્યા અને પૂ મહારાજશ્રીનો ખૂબ જ આભાર મનવા લાગ્યા

જેનાચાર્યોની જેનેતરને સમજાવવાની કળા અનેાખી હોય છે એનો આ એક નમુનો છે

કનિકુવતિનક શતાનપાની પૂ પન્થાસજી શ્રી કીતિ વિજયજી ગણિવરની લોકપ્રિયકૃતિઓ

સરકાર ગીગી-૫ ૩૫૦ આટલિ નકલ ૧૧૨૫૦, હમી આટલિ
નુ પ્રમશનએજએનીલોક પ્રિન્ટાનો મોરો પુરાવો છે

અતન્ના અજવાળા- મહાપુરુષો અને મહાસતીઓની કથાઓ
એ કાવ્યો આ પુસ્તક સમ્રાંયક જાણમાં રજૂ કરે છે,
આકાંક આટલિઓ જેની નકાર ૫૧ ચૂકી છે નકલ-૧૩૨૫૦
આહુત ધર્મ પ્રકાશ- (જૈનધર્મ) આ ૮૦ પાનાનુ સધુ પુસ્તક
જૈન ધર્મનો સુદર પરિચય આપે છે તેનો તેલુગુ, દિદી
તામિલ કાનડી, મરાઠી અને અંગ્રેજી વિ જાણામા અનુવાદ
થયો છે જેની ૬૦૦૦૦ નકલ પ્રમશન સધ ચૂકી છે

અદિસા- આમનનીય નિધ અદિસાનુ સુદર માર્ગદશન આપે
છે જેની પાંચ જાણમા ૨૦,૦૦૦ નકલ બદાર ૫૧ છે
કથા પરિમલ-જૈનભાસિક અનેક સુદર કથાનકોને પ્રમશન કરતુ અને
નવી જાણમાનુ ૧૭૫ પેજનુ પુસ્તક શીક નગીનમાઈ મહુ
જામ દૂરદ (સુરત) તરફથી બદાર ૫૬૫ છે

પ્રસંગ પરિમલ- આ પુસ્તક ચિતનાત્મક લેખોને રજૂ કરે છે
નૂતન સ્થાપનાવધી- આ નાનકડી પુસ્તકમા નૂતન ઢમના જાવ
વાહી ગીતો અવનોનો સમ્રદ છે તાજેતરમા જ જેની વીસમી
આટલિ બદાર પડી છે નકલ ૨૦૦૦૦

Lord Mahavira - ૨ હજાર નકલ અંગ્રેજીમા તેમ જ
હાલ ૧ નકલો તેના ગુજરાતીમાં બ ૧૨ ૫૧ છે

પ્રમશન

શ્રી આત્મમ્મનવલિપસુગી-૧૨૭જૈન જ્ઞાનમંદિર, ૬ એમએન
સુબર્ ૨૮ ફાલ્ગુ-ગી ગી